

BIBLIOTECA

BULETIN DE BIBLIOTECONOMIE

2. • 1979

INFORMAREA — FUNCȚIE DE BAZĂ A BIBLIOTECHII MODERNE

Atanase LUPU: *Activități informativ-documentare în bibliotecile publice*, p. 2-3; V.Șt. MĂRIU: *Biblioteca universitară în procesul de integrare a învățământului cu cercetarea și producția*, p. 4-5; George SEBASTIAN: *Informarea în domeniul economic*, p. 6-7; Ioan OȘAN: *Colaborare cu beneficiarii*, p. 7-8; Mihai BUZĂTU: *Fondul de informare în biblioteca școlară*, p. 8-9; Mihai FLORESCU: *Informarea într-o bibliotecă agricolă*, p. 10-11; Ioana TĂUTU: *Valorificarea instrumentelor de informare în biblioteci municipale și orășenești*. (Ancheta noastră), p. 12-13; Henry ZALIS: *Funcții ale sintezei bibliografice*, p. 14.

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

În județul Prahova — *Concurs profesional al bibliotecilor (G.V.)*, p. 16; În județul Timiș — *Concursul „Biblioteca, factor activ în educația socialistă a maselor”* (M. Janculescu), p. 16-17; *Secvențe*, p. 17; „*Libris '79*” — Ediția a VIII-a, Piatra Neamț (L.M.), p. 17; *Cartea social-politică, prezență permanentă în viața oamenilor* (I. Stînea), p. 18; „*Hronic vilcean*” — *file de bibliografie locală* (I. Lazăr), p. 20; *Puncte de informare tehnico-stiințifică organizate la Universitatea din Brașov* (A. Negruițiu), p. 21.

1979 ANUL INTERNAȚIONAL AL COPILULUI

Eva OSZCZKI: *Deprinderi de informare la copii*, p. 22-23; *Pe agenda bibliotecilor publice*, p. 23; „*Fiecare copil are dreptul la... afecțiune, dragoste, înțelegere*”. Bibliografie de recomandare (L.E.), p. 24-25; *Cartea în viața cotidiană a copiilor*, p. 25.

SOCIOLOGIA LECTURII ȘI A BIBLIOTECHII

Constantin NEAGOE: *Interese de lectură în rindul tinerilor*, p. 26-27.

COMPLETAREA COLECȚILOR

Liliana MÎRȘANU: *Diateca Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu” din București*, p. 28-29.

TEHNICĂ DE BIBLIOTECĂ

Elena SABADAC: *Consultații în CZU. Unele probleme ale organizării catalogului sistematic; Clasa 3* (continuare), p. 30-33.

ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECHILOR

Ion STOICA: *Vîrstele cărții (I)*, p. 34; *Evidența bunurilor bibliofile*, p. 35-37; *In memoriam — Nicolae Mironescu*, p. 37; *Iulian Jura — Contribuții la organizarea bibliotecilor școlare*, p. 38.

LUCRĂRI DE SPECIALITATE, p. 39-43.

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

George VLĂDESCU: *Biblioteca publică și științifică din Potsdam*, p. 44-45; Dan SIMONESCU: *Biblioteca Națională din Paris*, p. 46; Ion STOICA: *Beneficiarii informării documentare din anii '80*, p. 47.

Colectivul redacțional: Anne-Marie MIHIȚ, Ioana TĂUTU, George VLĂDESCU.

Supliment
al revistei „Îndrumătorul cultural”

"STIINȚA ROMÂNESCĂ, TOȚI OAMENII MUNCII TREBUIE SĂ FACĂ TOTUL PENTRU ÎNFĂPTUIREA DIRECTIVELOR CONGRESULUI AL XI-LEA DE AFIRMARE PLENARĂ ÎN ACEST CINCINAL A REVOLUȚIEI TEHNICO-ȘTIINȚIFICE ÎN TOATE DOMENIILE DE ACTIVITATE. A DEZVĂLUI NOI TAINÉ ALE NATURII, ALE MATERIEI, A ACȚIONA PENTRU A FACE CA ROADELE CUNOAȘTERII SĂ SE MATERIALIZEZE CÎT MAI CURÎND ÎN PRODUCȚIE, ÎN VIAȚA SOCIALĂ, ÎN PROGRESUL ȘI BUNĂSTAREA POPORULUI ESTE UN SCOP NOBIL CARE TREBUIE SĂ-I ÎNSUFLEȚEASCĂ PE TOȚI CEI CE SE CONSACRĂ CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE, PE TOȚI OAMENII MUNCII."

NICOLAE CEAUȘESCU

Expunerea la Congresul Educației Politice și al Culturii Socialiste

CZU 002:075.5

Activități informativ-documentare în bibliotecile publice

Participarea bibliotecilor alături de organismele specializate — centre și oficii de informare documentară — sau de alte instituții cu valențe informaționale, cum ar fi arhivele, muzeele, în satisfacerea nevoilor de informare ale diferitelor categorii de oameni ai muncii, tot mai angajați în cunoașterea și aplicarea rezultatelor revoluției științifico-tehnice, are un caracter general și se înscrie pe coordonatele modernizării serviciilor de lectură. Și nu e vorba numai de bibliotecile specializate, strict profilate pe dezerdatele documentării, nici doar de bibliotecile naționale, universitare, academice, cu un mare potențial informațional, ci și de bibliotecile publice sau școlare, mai mari sau mai mici, care nu rămîn în afara eforturilor pentru facilitarea accesului larg la informația științifică.

Cît privește bibliotecile publice — și doar la acestea ne vom referi în cele ce urmează —, este vădită o salutară schimbare a concepției privitoare la funcția lor informațională, la sarcinile pe care le pot îndeplini și pe acest plan, în paralel cu atribuțiile lor educative, cu preocuparea pentru satisfacerea nevoilor de cultură generală, a dezerdatele de lectură în timpul liber. Premisele unei exprimări mai concrete a bibliotecilor publice pe acest plan au fost puse cu 7—8 ani în urmă și în special după Congresul Educației Politice și al Culturii Socialiste, prin orientările formulate de Consiliul Culturii și Educației Socialiste privind conectarea acțiunii bibliotecare la sarcinile social-economice ale colectivităților pe care le servește, privind regîndirea coordonatelor politicii de completare a colecțiilor, atenția sporită acordată literaturii social-politice, tehnice, științifice, lucrărilor de informare și de referință. Urmările nu au întîrziat să apară: la o analiză mai atentă, bilanțul cu care își încheie activitatea, an de an, tot mai multe biblioteci arată schimbări de structură socio-profesională a beneficiarilor, în favoarea oamenilor muncii din producție, a specialiștilor și a tineretului studios, creșterea constantă a indicelui de circulație a literaturii din domeniile tehnico-productive, științifice, ideologice, preocuparea sporită pentru activitatea bibliografică și mai ales pentru informarea la cerere.

Tendința bibliotecilor de a se afirma din ce în ce mai mult și în acest plan, tendința concretizată în tot mai numeroase inițiative, proiecte de lucrări etc., are nevoie

însă de unele clarificări de principiu, de precizări și delimitări ale domeniilor abordate, metodelor și tehnicilor utilizate.

Fiînd vorba de o zonă de activități care nu și-au găsit forme de permanență, care încă nu s-au cristalizat, nu ne stă în puteri nici să inventariem toate problemele care ridică semne de întrebare și cu atît mai puțin să le dăm soluții; ne propunem însă avansarea unor opinii personale, un schimb de idei care ar putea duce, într-un efort de continuă clarificare, la înțelegerea sarcinilor imediate sau de perspectivă în acest domeniu ca și a modalităților de rezolvare a obiectivelor deseori generoase pe care ni le propunem.

În legătură cu locul bibliotecilor într-un sistem unitar — instituționalizat sau în curs de instituționalizare — al informării documentare s-a discutat mult, atît la noi cît și în literatura de specialitate de peste hotare, astfel că orice reluare a problemei în plan teoretic ni se pare superfluă, în special după adoptarea, de principiu, a concepției programului NATIS. Transpunerea acestei concepții într-un act normativ, de mare importanță și pentru orientarea practicii bibliotecilor, rămîne desigur în atenția factorilor de resort, dar pînă atunci este cu atît mai necesar ca bibliotecile să-și delimiteze ele însele perimetrul de acțiune ce le revine. Desigur că nimeni nu se gîndește să substituie printr-o bibliotecă — și cu atît mai puțin printr-o bibliotecă publică — un centru, un oficiu sau altă unitate de informare documentară; diferențiate după tip, mărime, resurse materiale și umane, bibliotecile pot reprezenta însă o verigă distinctă în cadrul sistemului național de informare. Reprezînd o astfel de verigă, bibliotecile publice — județene, municipale, orașenești, bibliotecile caselor de cultură ale sindicatelor, cele ale cooperăției meșteșugărești — pot acționa cu rezultate notabile în primul rînd în planul difuzării informării documentare, concentrîndu-și eforturile pentru valorificarea diferitelor „instrumente” elaborate și editate de organismele și instituțiile specializate; în al doilea rînd, bibliotecile județene și municipale — cel puțin unele dintre ele — pot contribui și la producerea unor instrumente de informare, intrînd în sistem și pe această cale.

Se impune însă o primă observație legată tocmai de inversarea priorităților formulate mai sus: multe biblio-

teci au început prin a-și cheltui cea mai mare parte a eforturilor pentru elaborarea și editarea unor lucrări de informare, lăsând cu totul în subsidiar preocuparea pentru constituirea, dezvoltarea și valorificarea unui fond reprezentativ de lucrări de informare, de publicații al căror gir de competență este atestat de editorii lor (academiile de științe, institutul central și oficiile de informare documentară, centre de cercetare, universități, edituri, biblioteci naționale și universitare etc.). Realizarea unor activități informaționale eficiente, strâns legate de obiectivele pe care și le propune fiecare bibliotecă în parte, de interesele diferitelor categorii de oameni ai muncii pe care îi servește, este condiționată în primul rând de existența unei baze documentare proprii, coroborată cu a celorlalte biblioteci și unități de documentare din localitate, oglindind pe ansamblu profilul economic, social-cultural, de cercetare sau de formare a cadrelor, caracteristic colectivității respective.

Cum majoritatea lor fac parte din așa-zisa producție extraeditorială, achiziția lucrărilor din categoria amintită nu este o întreprindere prea ușor de realizat: difuzarea lor nu urmează calea obișnuită a cărții provenită din edituri, ci se consumă într-un circuit restrâns și deseori închis, informațiile despre aceste publicații, atât ante cit și post apariție, atunci când nu lipsesc cu desăvârșire, sînt insuficiente sau tardive, în sfîrșit, cum o bună parte dintre ele sînt periodice, restricțiile la abonamente creează noi dificultăți în procurarea lor, chiar dacă unele — publicații ale I.N.I.D. — sînt exceptate de la aceste restricții.

Pentru bibliotecile publice, informații mai apropiate de data apariției acestor lucrări pot fi regăsite în fișele de semnalară editate de B.C.S. Fișele acestor cărți și broșuri, alături de cataloagele I.N.I.D., de planurile editoriale ale centrelor universitare de multiplicare, de catalogul presei etc., ar fi bine să se constituie într-un fișier central de surse, pe localitate sau județ, fie la bibliotecă publică, județeană sau municipală, fie la o altă unitate. Un astfel de fișier ar putea face parte distinctă din cataloagele colective locale, existente în multe locuri ca rod al unei colaborări eficiente între bibliotecile de diferite tipuri, instrumente de informare documentară care și-au dovedit în practică utilitatea. Este cazul cataloagelor colective pentru periodicele străine din dotarea bibliotecilor din municipiu, organizate de bibliotecile județene din Brașov sau Constanța, al catalogului colectiv pentru cartea tehnică din bibliotecile județului Bihor, organizat de biblioteca din Oradea, al altora asemănătoare organizate de unitățile respective din Ploiești, Timișoara, Craiova ș.a.

Și mai multe sînt bibliotecile publice care se străduiesc să se facă utile în domeniul pe care-l abordăm întocmind și difuzînd muncitorilor și cadrelor medii din întreprinderile industriale și agricole bibliografiile de recomandare, liste de lucrări necesare pentru ridicarea calificării, pentru reciclare, dar trebuie să recunoaștem că pentru aceasta nu dispun nici de cele mai noi și mai pertinente publicații — literatură de specialitate — nici de cadre calificate să aprecieze și să selecteze această literatură. Amintind doar cîteva exemple, ne-am referi la bibliografiile cu teme din metalurgie, mecanică, instalații, construcții întocmite de biblioteca județeană din Piatra-Neamț, la buletinele de noutăți tehnice produse de unitățile similare din Deva sau Timișoara etc. Este ușor de înțeles că astfel de strădanii nu pot depăși condiția bunelor intenții, dacă nu se asigură în realizarea lor participarea organizată și responsabilă a unor cadre de specialitate, a inginerilor, a cadrelor didactice de profil. Din acest punct de vedere, o experiență edificatoare, pe care o așteptăm comunicată chiar din partea celor care au promovat-o, se desfășoară la Brașov și

mai ales la Constanța, unde, cu sprijinul Consiliului municipal al sindicatelor, s-a constituit și lucrează pe baza unui program sistematic un grup de specialiști care elaborează informări documentare pentru ramurile prioritare ale industriei locale.

În perimetrul acelorași aprecieri se poate înscrie și contribuția bibliotecilor publice la asigurarea bibliografiei pentru învățămîntul politico-ideologic de masă, a materialului documentar pentru uzul propagandistilor, lucrări efectuate în colaborare cu cabinetele pentru activitatea ideologică și politico-educativă, sau participarea bibliotecilor pe aceeași linie în buna desfășurare a învățămîntului popular, cooperînd de această dată cu universitățile culturale-științifice, casele de cultură etc.

Revenind însă la o observație anterioară, trebuie să arătăm că, din păcate, nu pot fi prezentate tot atât de multe realizări sau inițiative ale bibliotecilor în popularizarea și valorificarea instrumentelor de informare editate pe plan central de instituții specializate și nici în domeniul educării cititorilor, al formării deprinderilor în utilizarea acestor publicații. Este desigur și vina editorilor că lucrările cu caracter informativ de cea mai largă accesibilitate, ca *Bibliografia Republicii Socialiste România* (în special seria pentru carte și cea pentru articole din periodice), buletinele lunare sau trimestriale care înregistrează, pe domenii de cunoștințe, „Cărți străine intrate în bibliotecile din Republica Socialistă România”, *Reperatoriul periodicelor străine intrate în bibliotecile din R.S. România* și altele, rămîn aproape anonime nu numai publicului larg; bibliotecile care primesc aceste lucrări ar putea însă suplini integral lacunele editorilor lor, promovîndu-le în relațiile cu cititorii, popularizîndu-le larg, diversificîndu-le și pe această cale serviciile pe care trebuie să le presteze în folosul populației, aspirînd la condiția de atelier al muncii intelectuale pe care e de dorit să o atingă orice bibliotecă. Aceasta s-ar resimți nemijlocit în calitatea activității bibliotecii, în intensificarea împrumutului interbibliotecar și implicit în mai largă folosire a documentației străine, deseori importată cu eforturi valutare. Există însă printre bibliotecari — și nu numai printre ei — prejudecata că doar elaborarea și editarea lucrărilor de informare bibliografică sau documentară dau o ținută științifică muncii lor, difuzarea lor în masa celor interesați, îndrumarea beneficiarilor în utilizarea lor fiind chestiuni derizorii. Se ignoră adevărul că o acțiune sistematică și eficientă de educare temeinică a celor mai diverse categorii de oameni ai muncii pentru cunoașterea și folosirea curentă a lucrărilor de informare documentară presupune o serioasă investiție intelectuală și un efort de mare utilitate socială. Minimul de cunoștințe în acest domeniu prevăzut în programele analitice pentru învățămîntul liceal și universitar nu se realizează optim tocmai din lipsa unor cadre pregătite pentru aceasta. Pentru că nu numai elevii sau studenții, ci și foarte mulți profesori, ca și ingineri, economiști și alte categorii de cadre nu știu ce se publică în domeniul lor, nu știu cît de la îndemînă le stau deseori informații pe care le caută aiurea, cu un mare consum de energie și de timp, în tot mai complicata lume a tiparului, a altor mijloace informaționale de masă.

Înlocuirea unor manifestări de masă cu o tentă preferențială artistico-spectaculară, prin care bibliotecile forțează inserarea lor în marele Festival „Cîntarea României”, prin acțiuni care să se înscrie în preocupările amintite mai sus, va da o mai mare legitimitate, un caracter mai specific acțiunii bibliotecare legate de obiectivele creativității, ale perfecționării profesionale înscrise în aceeași mare mișcare ideologică.

Atanase L U P U

Biblioteca universitară în procesul de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția

Rețeaua bibliotecilor de învățămînt cuprinde mai mult de jumătate din totalul unităților bibliotecare și de informare documentară din țară (din 21 500 de biblioteci și 23 de oficii de informare documentară existente, peste 11 000 sînt unități din rețeaua învățămîntului). Bibliotecile instituțiilor de învățămînt superior au un fond de publicații de aproape 21 de milioane de volume, cu 40% mai mult decît cele două biblioteci naționale (Biblioteca centrală de stat și Biblioteca Academiei R.S. România).

Fîind constituite pentru nevoile învățămîntului și cercetării științifice din învățămînt, colecțiile acestor biblioteci au o remarcabilă valoare științifică, în măsură să răspundă (prin intermediul unei complexe munci de informare documentară și bibliografică) nu numai nevoilor învățămîntului și cercetării științifice, dar și problemelor de producție; în răsfrîngerea lor, mai cu seamă în cele ale bibliotecilor centrale universitare din București, Cluj-Napoca și Iași se păstrează de asemenea o mare parte a patrimoniului cultural național.

Prelucrarea documentară a informației celei mai noi și de profil se face printr-o susținută activitate științifică de informare bibliografică și documentară: anual se editează și difuzează peste 1 000 de bibliografii legate de procesul de învățămînt, de realizarea planurilor de cercetare științifică și a temelor de contract cu producția; se redactează zeci de buletine bibliografice și de informare documentară cuprinzînd informația științifică cea mai nouă intrată în bibliotecile din județele în care funcționează; se alcătuiesc sinteze documentare și documentații, se fac traduceri pentru contractele învățămîntului cu unități economice; se fac cercetări documentare monografice pe discipline de învățămînt; se întocmesc îndreptare și ghiduri pentru introducerea beneficiarilor în tehnica muncii de informare documentară etc.

Procesul complex de integrare a învățămîntului cu cercetarea științifică și producția a pus în fața bibliotecilor de învățămînt sarcini noi, integrate, a modificat funcțiile tradiționale, „clasice” ale acestora și a creat funcții noi de cercetare bibliografică și de informare documentară, a implicat și mai organic munca bibliotecii și a bibliotecarului în procesul de învățămînt, cercetare și producție. De fapt, cînd e vorba de bibliotecă în procesul de integrare, problema nu este nouă, nici o instituție de învățămînt neintegrîndu-se mai organic decît biblioteca, prin înseși natura și funcțiile ei sociale.

Au devenit și mai evidente locul bibliotecii ca subsistem în sistemul instituției de învățămînt, influența acestei părți asupra dezvoltării armonioase și normale a întregului. O instituție de învățămînt superior, de exemplu, în care se creează noi facultăți, noi secții și profile sau care, pur și simplu, se reprofilează, cum este cazul fostelor institute pedagogice de trei ani, este obligată să-și adapteze, noilor condiții și cerințe, subsistemul de informare științifică, indispensabil procesului de învățămînt și cercetare, sarcinilor de producție pe care le are. Altfel, subsistemul de informare științifică, biblioteca, va produce serioase perturbări întregului sistem al instituției de învățămînt. Evoluția modernă, revoluționară, a învățămîntului românesc, legarea tot mai strînsă a acestuia cu cercetarea științifică și producția, a creat bibliotecilor de învățămînt un vast cîmp de valorificare superioară a potențialului informațional de care dispun. Biblioteca de învățămînt focalizează informația științifică și documentară, o prelucrează și o transmite procesului de învățămînt, cercetării științifice și, în procesul de integrare, producției. Sub acest aspect, activitatea de informare documentară a bibliotecii de învățămînt (una din funcțiile noi, moderne ale acestei instituții) se constituie ca parte integrantă a procesului de cercetare științifică, devine element de bază în perfecționarea științifică a învățămîntului, în progresul și modernizarea producției. Semnificativ, din punct de vedere al participării directe a bibliotecii de învățămînt superior la munca de cercetare științifică, sînt și cele relevate de conf. univ. dr. ing. Traian Gisan de la Institutul politehnic din Iași, la același schimb de experiență: la indicația Comitetului județean de partid a efectuat cu un colectiv o anumită cercetare necesară procesului de producție dintr-o întreprindere ieșeană. Tema nu-i era necunoscută, dar nu-l preocupase în mod deosebit ca să se fi ținut la zi cu tot ce se realizase în domeniu. „Cine se poate ține cu toate la zi! Gîndindu-ne cum să începem, am hotărît ca primul drum să-l facem la bibliotecă. Am cerut, fără mari speranțe, informații în legătură cu tema respectivă. Spre marea și plăcuta noastră surpriză, a doua zi dispuneam de o documentație la care nici nu visam. De aici am început cercetarea, aici am revenit la confruntări și verificări teoretice...”

În activitatea sa modernă, biblioteca de învățământ contribuie nemijlocit și eficient la documentarea de profil a cadrelor didactice, elevilor și studenților precum și a unor numeroși specialiști din producție, a căror informare documentară se face în cel puțin două direcții: 1. în procesul de perfecționare și reîmprospătare a cunoștințelor științifice și tehnice; 2. în procesul de cercetare integrată cu producția și de aplicare în practica productivă a soluțiilor și rezultatelor cercetărilor.

Un învățământ în care se desfășoară cercetare de anvergură, fundamentală și aplicată (Institutul politehnic „Gh. Asachi” din Iași, de exemplu, realizează invenții ce stau la baza a 1 din 20 de brevete ale țării) și care participă direct la procesul de producție a determinat modificări corespunzătoare și în funcțiile bibliotecilor sale. De aceea, biblioteca modernă de învățământ, prin activitatea de asigurare a unei baze de documentare adecvată, cu un ridicat nivel științific, profilată pe problemele prioritare ale învățământului, cercetării și producției, și prin activitatea de informare documentară și bibliografică, constituie factor de dezvoltare a cercetării științifice, este integrată acesteia; participă la perfecționarea științifică a învățământului; prelucrează și valorifică fluxul informațional; face documentare de profil operativă și activă a specialiștilor din învățământ, cercetare și producție; organizează procesul de creare și perfecționare a deprinderilor de tehnica muncii intelectuale și de studiu a elevilor și studenților; selecționează și asigură cea mai adecvată și mai eficientă informație necesară formării și instruirii, cercetării științifice și producției. Pe lângă colectivele de cercetare, pe lângă specialiștii din producție cu care se colaborează în cercetare, colectivele de bibliotecari sînt factori de valoare, direct implicați în procesul de integrare.

Conducerile unor instituții de învățământ superior au antrenat concret bibliotecile în procesul de integrare, sprijinindu-le din plin exercitarea noilor funcții. Așa de exemplu, Biblioteca Institutului politehnic „Gh. Asachi” din Iași a fost integrată în contracte la nivel de catedre, acordându-i-se un număr de ore pentru asigurarea documentației contractelor din domeniile: inginerie chimică, electronică, electrotehnică, mecanică, construcții-arhitectură, industrie textilă. Numai într-un singur an, această bibliotecă, cu personalul ei muncitor din domeniul informării bibliografice și documentare, a participat la realizarea a aproape 30 de contracte și convenții, atribuindu-i-se 21 000 de ore pentru asigurarea documentației necesare. În prezent, biblioteca este antrenată și în formula contractelor-cadru, vizînd o colaborare de lungă durată, care implică și asigurarea unui fond documentar și a unei baze de informații în întreprinderile cu care institutul are contracte. În procesul de informare bibliografică și documentară se realizează o strînsă colaborare a personalului din bibliotecă cu cadrele didactice, asigurîndu-i-se astfel informării documentare un profund conținut științific pe teme prioritare ale învățământului, cercetării și producției.

Biblioteca Universității din Brașov, cu un recunoscut și apreciat colectiv de informare documentară, pe lângă informația prelucrată pentru cercetare și contractele universității cu unități economice, a întreprins cercetări documentare privind organizarea și funcționarea unor facultăți, secții și catedre de anumite profile în lume, întocmind, la cererea rectoratului, sinteze documentare monografice care au contribuit efectiv la mai buna profilare a unor facultăți și secții, la perfecționarea procesului instructiv-educativ. Cercetările bibliografice și documen-

tare realizate în această bibliotecă, prin nivelul ridicat de informare și valoarea lor științifică, servesc întreprinderilor industriale din județ la întocmirea studiilor tehnice sau economice, unele dintre aceste sinteze depășind ca sferă de interes nu numai granițele județului, dar și ale țării, fiind menționate de publicații internaționale de informare documentară științifică și tehnică.

Unele biblioteci de învățământ superior, atît prin baza lor de documentare, cît și prin activitatea de prelucrare documentară și de difuzare a informației științifice, tehnice și educaționale, sînt, practic, și virtuale centre de documentare de ramură: bibliotecile Institutului de petrol și gaze din Ploiești (unde informația din domeniul industriei petroliere și a petrochimiei se înmagazinează cu ajutorul computerului și, tot cu ajutorul acestuia, se elaborează un buletin de informare documentară), cea a Institutului de învățământ superior din Baia Mare (unde s-a întocmit un tezaur de cuvinte pentru domeniul mineritului), a Institutului de mine Petroșani, a Universității din Galați (în domeniul construcțiilor navale și al industriei alimentare), a celei din Brașov (în domeniul silviculturii și industriei lemnului), a Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej” din București, a institutelor de medicină și farmacie, a celor de artă etc.

Solicitarea informației documentare, de către specialiștii din producție, de la bibliotecile de învățământ este facilitată de o seamă de factori caracteristici, între care sînt de menționat: răspîndirea teritorială specifică a acestor unități și amplasarea lor în centre industriale de profil, aproape de locul de muncă al specialiștilor; o bază de documentare cuprinzînd publicații dintre cele mai noi, din țară și din străinătate, cu un ridicat grad științific; cunoașterea de către specialiști a acestei baze de documente și a instrumentelor de informare încă din anii de studii; existența unui personal bibliotecar cu un înalt grad de specializare și de inițiere în informarea documentară de profil; existența unui corp de cadre didactice universitare și de cercetători care îi pot ajuta operativ și substanțial pe specialiștii din producție în rezolvarea problemelor de informare științifică care îi interesează și în valorificarea lor eficientă pentru soluționarea problemelor de producție.

Este evident că biblioteca instituției de învățământ superior a evoluat și evoluează odată cu întregul sistem de învățământ. Nimeni nu mai socotește astăzi biblioteca doar un depozit de împrumut și pe bibliotecar ca pe unul ce nu are altceva de făcut decît să citească romane ușoare. Este evident pentru oricine că în biblioteca de învățământ organic integrată învățământului și cercetării științifice, bibliotecarul modern este un om al informării documentare pentru educație și învățământ, pentru cercetarea științifică și producție, că un sistem de informare documentară nu mai poate fi conceput, în cadrul realităților și realizărilor românești din acest domeniu, fără bibliotecile instituțiilor de învățământ. Cu toate acestea, biblioteca de învățământ rămîne „lipită” sectorului administrativ-gospodăresc al instituției respective, iar bibliotecarul, om de înaltă specializare în cercetarea bibliografică și în informarea documentară, „un generalist între specialiști”, poartă eticheta personalului din acest sector. Așezarea bibliotecii de învățământ acolo unde și este locul, adică în învățământ și cercetare, iar a bibliotecarului fie și ca auxiliar al învățământului și cercetării științifice este o problemă care credem că nu mai trebuie argumentată.

V. ȘT. MĂRIU

Informarea în domeniul economic

Din experienta Bibliotecii Casei de cultură
a sindicatelor din Ploiești

Categorii de biblioteci publice menite să asigure lectură și informarea membrilor de sindicat și a familiilor lor, bibliotecile caselor de cultură ale sindicatelor din municipii și orașe se află, încă de la înființarea lor, pe drumul unor căutări vizând împlinirea rolului și funcțiilor lor — în profilarea colecțiilor, în stabilirea gamei de servicii oferite și a nivelului de satisfacere a intereselor beneficiarilor lor, în evitarea paralelismelor de activitate cu bibliotecile publice de stat, în specializarea pe anumite servicii, în sfârșit, în conturarea lor ca centre metodice și de îndrumare pentru bibliotecile sindicatelor de pe raza localității respective. În tot acest ansamblu de preocupări și în ciuda lipsei unei metodologii unitare, majoritatea bibliotecilor caselor de cultură își înscriu prezența ca instituții active în câmpul propagandei și difuzării cărții, al informării.

Având, cu precădere, ca cititori oameni ai muncii angrenați direct în producția bunurilor materiale, în economie, fondurile de publicații ale acestor biblioteci, profilate cel mai adesea enciclopedic, sînt din ce în ce mai mult solicitate să răspundă unor cerințe de lectură și de informare în domenii de maxim interes pentru beneficiarii lor — dezvoltarea economiei naționale, pregătirea și perfecționarea profesională, progresele științei și tehnicii.

Venind în întîmpinarea unor astfel de cerințe — interese majore în planul informării și al dobîndirii de noi cunoștințe pentru oamenii muncii din producție —, o seamă de preocupări, îmbrăcînd forme obișnuite de muncă bibliotecară, sînt detectabile și în activitatea Bibliotecii Casei de cultură a sindicatelor din municipiul Ploiești, de curînd vizitată de noi, unitate tipică pentru această categorie de biblioteci, profilate enciclopedic și desfășurînd o activitate ce vizează toate laturile educației și al informării.

O delimitare strictă a „economicului” (literatură pe probleme de economie și informare în acest domeniu) în ansamblul preocupărilor nu este marcată, dar acest aspect este prezent în fireasca întrepătrundere cu domeniul tehnico-științific. Atenția acordată de bibliotecară acestui domeniu se răsfrînge direct în fondul de publicații, ponderea lucrărilor tehnico-științifice și economice — cca 5000 de volume din totalul de 40 000 de volume cît însumează colecțiile bibliotecii, respectiv 12,5% —, asigurînd din capul locului o bază documentară satisfăcătoare pentru activitatea de informare. Creșterile substanțiale ale acestei părți a fondului de publicații înregistrate în ultimii ani — 500 de volume în 1976, 550 în 1977 și 650 în 1978 — atestă caracterul constant al acestor preocupări. Aceasta nu se manifestă numai în plan cantitativ, ci și calitativ, așa cum o arată chiar și o sumară fotografieră a seriilor și colecțiilor editoriale și a titlurilor aflate în fondurile bibliotecii. Am reținut pentru exemplificare: seria *Economie a colecției „Făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate”, seriile In sprijinul unităților economice*

și *In sprijinul organizațiilor sindicale* ale colecției „Probleme ale organizării și conducerii activității politice și economico-sociale” și colecția, bogat reprezentată, „Biblioteca organizării și conducerii științifice” — toate publicate de Editura politică; colecțiile „Știința pentru toți”, „Cristal”, „Colecția de atelier”, „Întrebări și răspunsuri privind organizarea întreprinderilor”, de V. Răducu (1978), „Organizarea muncii conducătorului de întreprindere”, de prof. dr. ing. M. Dumitrescu (1978), „Elaborarea și introducerea sistemelor informatice”, de Gh. Pisău, C. Toma și I. Mihăescu (1976), din seria *Practică* a Editurii tehnice ș.a.

Întregind acest fond de publicații, în a cărui selectare din producția editorială curentă este antrenat un larg cerc de specialiști, la dispoziția cititorilor se află o colecție reprezentativă de lucrări de informare: majoritatea dicționarilor speciale și a lexicoanelor, o bogată colecție de lucrări din domeniul legislației, ca și multe surse secundare elaborate pe plan central („Bibliografia R.S.R.”; „Cărți în curs de apariție”) și local („Catalogul colectiv al periodicelor românești intrate în bibliotecile din județul Prahova”, întocmit de Biblioteca județeană „N. Iorga” și Biblioteca Institutului de petrol și gaze din Ploiești). De asemenea, expuse în rafturi special amenajate, publicațiile periodice la care este abonată biblioteca (presa cotidiană centrală; reviste ca „Era socialistă”, „Munca de partid”, „Revista economică”; „Buletinul oficial”) oferă permanent informația cea mai actuală în domeniul de care ne ocupăm.

Valorificarea potențialului informativ-documentar existent cunoaște metode de muncă înscrise și ele pe linia unei activități susținute. Se poate descifra în formele și metodele propagandei și difuzării literaturii și informației tehnico-economice concepția integrării armonioase a acestor preocupări în activitatea generală de educație și de informare. În privința împrumutului literaturii tehnico-economice, rezultatele, fără a fi spectaculoase (în 1978, circulația acestei părți a fondului: 1, iar ponderea împrumuturilor din aceste domenii în ansamblul volumelor difuzate: 12,5%) dovedesc existența unor cerințe reale, crescînde, venite din partea cititorilor bibliotecii. În același timp, ele se datorează și preocupărilor atente de a veni în întîmpinarea intereselor în acest domeniu, ca și de a le stimula, biblioteca fiind prezentă, în colaborare cu bibliotecile sindicatelor din întreprinderi și cu ajutorul specialiștilor, în diverse acțiuni: informări bibliografice și prezentări de cărți (în cadrul grupelor sindicale), difuzare de liste bibliografice cu noutăți intrate în colecții, concursuri pe teme din literatura de specialitate etc. În aceeași timp, activitatea la sediu cunoaște obișnuitele forme și mijloace de informare și propagandă (amenajări de rafturi tematice — de pildă, „In sprijinul calificării profesionale”; ținerea la zi a catalogului sistematic). De asemenea, în sala cabinetului metodic al Casei de cultură a fost organizat și pus la dispoziția activului sindical un fond reprezentativ de publicații din domeniul tehnico-științific, economic și legislativ.

Înregistrînd preocupările în planul informării pe probleme economice, formele și mijloacele realizării acestora în cadrul integrat al ansamblului activității bibliotecii din Ploiești, nu putem rămîne în afara unor observații ce se impun din simpla comparație a ceea ce se realizează cu ceea ce s-ar putea realiza. Aici, ca și în alte biblioteci de acest tip. Avem în vedere necesitatea marcării mai pregnante, în fapte, a contribuției lecturii și informării în sfera înaltelor preocupări ce caracterizează procesul actual al dezvoltării țării noastre — creșterea nivelului economic, accelerarea trecerii spre o economie cu dezvoltare medie. În activitatea bibliotecilor caselor de cultură ale sindica-

telor, așa cum am înregistrat și la Ploiești, își fac simțită lipsa unele accente ce ar putea fi puse cu ușurință în condițiile bune de care beneficiază acestea. Ne referim la trei aspecte distincte, și anume: profilarea mai accentuată a colecțiilor pe domeniile tehnico-științifice și economic; diversificarea mai pronunțată a formelor de propagandă a cărții de profil tehnico-economic și popularizarea cu precădere a lucrărilor ce răspund unor probleme concrete cu care se confruntă colectivele de oameni ai muncii din întreprinderi și unități economice; valorificarea la parametri superiori a posibilităților de propagandă și difuzare a literaturii și a informației tehnico-economice pe care le oferă existența în cadrul caselor de cultură a unor cercuri tehnico-aplicative, colaborarea cu acestea, ca și cu comisia județeană a inginerilor și tehnicienilor, cu universitatea cultural-științifică etc.

Și dacă la Ploiești, unde, așa cum am văzut, se acționează bine, biblioteca reflectează acum la o contribuție mai mare a bibliotecii în viitor, supunem și noi cele notate aici reflecției bibliotecarilor din întreaga țară, ca și forurilor de îndrumare ale bibliotecilor sindicatelor. Oricărui gânduri și experiențe în această privință paginile revistei le sînt, ca și pînă acum, deschise, pentru a le consemna.

George SEBASTIAN

CZU 027.7 (498 Baia-Mare):026.343.1

Colaborare cu beneficiarii

La Biblioteca Institutului de învățămînt superior din Baia-Mare

Înfățișăm în cele ce urmează, ca o experiență ce așteaptă validarea ei în aprecierile colegilor din țară, programul instituționalizat de colaborare în planul informării, respectiv al indexării coordonate, dintre Biblioteca Institutului de învățămînt superior din Baia-Mare și o categorie importantă a beneficiarilor ei — cadrele didactice din institut.

Motivația colaborării

Urmărind îndeaproape cerințele concrete de informare ale beneficiarilor de la Facultatea de învățămînt tehnic, am constatat existența unor serioase neconcordanțe între cerere și ofertă, deși biblioteca noastră beneficiază de o bună organizare și funcționare, dispunînd de un sistem larg de cataloage și alte forme de difuzare a informațiilor, organizate științific. Ne-am dat seama că sistemul de cataloage ce are la bază C.Z.U. nu mai poate răspunde însă noilor cerințe de informare pentru domeniile tehnice și am decis, încă din 1975, să trecem la prelucrarea și înmagazinarea informațiilor după sistemul indexării coordonate. Indexarea s-a aplicat la domeniile minier, electromecanică tehnologică, metalurgie neferoasă și, mai nou, la construcții (indexarea s-a făcut și retrospectiv).

Procesul de integrare a învățămîntului cu cercetarea, proiectarea și producția impune în mod categoric o reorientare în forme și conținut a activității de informare din bibliotecile de învățămînt superior spre noile dimensiuni ale cerințelor beneficiarilor, printr-o indexare de profunzime, corespunzătoare structurilor domeniilor și disci-

plinelor fiecărei instituții de învățămînt superior în parte, planurilor de cercetare proprii și necesităților producției.

Introducerea indexării coordonate are la bază un plan prin care se urmăreau trei direcții principale: 1. Indexarea tuturor publicațiilor tehnice existente; 2. Întocmirea instrumentelor de lucru (vocabularul controlat și tezaurul de termeni), separat pentru fiecare domeniu indexat; 3. Colaborarea cu cadrele didactice la stabilirea descriptorilor din publicații și la alcătuirea instrumentelor de lucru amintite. Am înaintat cu multă grijă în introducerea indexării coordonate, urmărind îndeaproape procesul de lucru. Am acționat în atragerea cît mai multor specialiști, dar practica ne-a relevat că, fără realizarea unui cadru instituționalizat al colaborării, există pericolul incoerențelor, al discontinuității în punctele de vedere aplicate.

Indexarea coordonată în Biblioteca Institutului de învățămînt superior din Baia-Mare este făcută de un bibliograf de formație umanistă, cu o bună pregătire în tehnica informaticii. Totuși, de unul singur și fără sprijinul permanent al specialiștilor, care să facă analiza documentelor și să stabilească descriptorii pentru diversele publicații interdisciplinare, nu poate realiza o înmagazinare eficientă cu competența necesară. După cum nu poate să rezolve singur nici problema raportului dintre masivul de informații existent și cel util fiecărei cerințe în parte, să aprecieze care sînt informațiile valabile și care sînt cele deja depășite, să rezolve dificultățile create de barierele lingvistice.

Angajîndu-ne cu forțe proprii și reduse la o lucrare vastă, pretențioasă, dar eficientă și cu largi perspective, nu ne puteam permite să riscăm, colaborarea cu cadre didactice care lucrează nemijlocit în învățămînt, cercetare și producție fiind problema cheie, ca acțiune indispensabilă, ce nu poate fi înlocuită, după părerea noastră, nici chiar cu o echipă de specialiști proprii, care în multe cazuri s-ar dovedi neeconomică și neeficientă.

Elementele planului de colaborare

Direcțiile planului de colaborare în problemele indexării coordonate perfectat de biblioteca noastră vizează:

1. Stabilirea unei concepții clare și de perspectivă asupra organizării și perfecționării sistemului de informare a bibliotecii, care să țină seama de cerințele concrete din institut și să fie deschis posibilităților de adaptare și modernizare;
2. În procesul de indexare prin colaborare să se țină seama de următoarele principii: a. indexarea să corespundă intereselor concrete ale beneficiarilor din institut; b. să se efectueze o explorare aprofundată, totodată strict selectivă, a conținutului publicațiilor; c. indexarea să fie compatibilă, eficientă și să inspire încredere cercetătorului; d. să fie făcută în timp rațional; e. să poată fi supusă schimbărilor controlate;
3. Pregătirea bibliotecarilor pentru a face față acestei noi forme de activitate;
4. Atragerea cadrelor didactice în activitatea de indexare printr-o intensă acțiune de propagandă a sistemului și prin cointeresarea și stimularea acestora, atît în stabilirea priorităților în concordanță cu nevoile de informații pentru activitatea didactică și pentru temele de cercetare, cît și în realizarea în comun a instrumentelor de lucru (vocabulare, tezaure), la care aceștia devin coautori;
5. Întocmirea instrumentelor de lucru, a vocabularului controlat și a tezaurului de termeni, realizate în colaborare cu cadrele didactice, pentru fiecare domeniu în parte și conform specificului acestuia. Asemenea instrumente de lucru au fost deja întocmite pentru domeniul minier, electromecanică tehnologică minieră și metalurgie;

Fondul de informare în biblioteca școlară

6. Organizarea unui punct de informare tehnico-științifică. Recent un astfel de punct (cu 20 de locuri) a fost organizat în imediata apropiere a catedrelor de specialitate tehnică. Aici sînt organizate, în acces liber, pe domenii, publicațiile tehnice (cărți, reviste, materiale de referință bibliografică, stasuri, brevete de invenții, cataloage de firme etc.), fond ținut în permanență la zi cu ce e nou în tehnică. Tot aici se face și indexarea coordonată și se țin cataloagele respective;

7. Informarea continuă a conducerii institutului asupra acțiunilor și rezultatelor obținute.

De la concepție la practică

Dacă unii pași hotărîtori s-au și efectuat în planul realizării prin colaborare a indexării coordonate, biblioteca bucurîndu-se de sprijinul direct al rectoratului, în unele privințe, mai ales sub raportul „mecanismului” colaborării, mai sînt lucruri de făcut. Este vorba de operaționalizarea planului, sub următoarele aspecte:

— trecerea la luarea unor decizii din partea conducerii institutului, prin care să se nominalizeze specialiștii din institut implicați în această activitate. Colaborarea trebuie să aibă un suport oficial, deoarece legăturile și, mai ales, menținerea acestora nu se poate face numai pe baza unor înțelegeri de bunăvoință;

— realizarea unor variante de colaborare — a. cu un număr restrîns de cadre didactice (cite doi pentru fiecare domeniu), respectiv opt specialiști pentru cele patru domenii la care aplicăm indexarea coordonată: b. cu un grup mai larg de cadre didactice, în această variantă fiecare cadru didactic urmînd să primească o revistă sau alte categorii de publicații și să răspundă de analiza și stabilirea descriptorilor din publicația dată.

Noi optăm pentru ultima variantă, deoarece implică în actul informațional mai mulți specialiști și acest lucru este important atît pentru procesul de indexare în sine, cît și pentru lărgirea actului de cunoaștere a noilor informații ce intră în bibliotecă. În plan este cuprinsă ideea ca periodic specialiștii se participă la analiza și stabilirea descriptorilor să prezinte informări la nivelul cadrului, asupra a ceea ce a apărut nou în domeniile respective.

Sumar, distribuția sarcinilor ar fi următoarea: bibliotecarul care se ocupă cu indexarea pune la dispoziția colaboratorilor săi toate publicațiile ce intră în bibliotecă, întreține o legătură strînsă cu aceștia și ține o evidență precisă asupra publicațiilor indexate și a celor neindexate; colaboratorii stabilesc descriptorii pe baza analizei conținutului publicațiilor; bibliotecarul face apoi descrierea publicației pe fișa-document, după care operează descriptorii în fișele cumulative din catalog. În atribuțiile bibliotecii intră și coordonarea acestei activități și organizarea unor discuții cu colaboratorii în scopul perfecționării activității de indexare prin colaborare.

Implicațiile pozitive ale colaborării se pot desprinde cu ușurință din cele expuse. Am dori doar să subliniem că realizarea integrală a acestui program va conduce la transformarea bibliotecii într-un centru de informare științifică al institutului, la o valorificare curentă și integrală, în procesul de învățămînt și cercetare, a tot ce apare nou în publicațiile intrate în biblioteca institutului. Realizarea colaborării înseamnă alcătuirea unor memorii de informații competente, eficiente și durabile. Și încă o precizare: colaborarea nu se poate face de pe o zi pe alta; ea se plasează într-o anume perspectivă, fiind parte integrantă în amplul proces de organizare a unui sistem eficient de informare.

Prof. Ioan OȘAN
bibliotecar șef

În ideea de a asigura contribuției Bibliotecii Școlii generale nr. 1. din Dărmănești-Bacău o eficiență sporită în cadrul procesului formativ-educativ și pentru a găsi soluțiile cele mai adecvate pentru exploatarea cu maxim randament a colecțiilor de care dispune, activitatea bibliotecară — în ansamblu, ca și pe diferitele ei articulații — a fost supusă unei analize atente efectuate de colectivul cadrelor didactice, pe baza căreia s-a adoptat un program de măsuri — în plan organizatoric și funcțional —, la care ne vom referi în cele ce urmează.

O primă măsură ce s-a impus cu necesitate a vizat reorganizarea spațiului bibliotecii, atît pentru o mai bună evidențiere a colecțiilor, cît și pentru asigurarea unor servicii diferențiate, pentru delimitarea anumitor sectoare ale relațiilor cu publicul. Din cele trei încăperi de care dispunem, o prima sală este destinată informării elevilor cu privire la posibilitățile de lectură și de studiu oferite de colecțiile bibliotecii. Instrumentele de informare realizate au în vedere deopotrivă obiectele de învățămînt, ca și interesele virtuale de lectură extrașcolară. Aici pot fi consultate liste de recomandare alcătuite pe clase, pentru lectură obligatorie și facultativă. Recomandările nu vizează doar bibliografia pentru literatura română, precizată prin programa școlară, ci și lecturile suplimentare pentru celelalte discipline, stabilite la nivelul catedrelor, în funcție de colecțiile bibliotecii, ca și de nivelul de receptivitate al diferitelor vârste.

Tot în această sală se află și un punct de informare pentru personalul didactic din comună, punînd la îndeplinirea celor interesați bibliografii tematice, liste de materiale audio-vizuale existente în comună, ca și un mic fond uzual, organizat tematic („Învățămînt, instruire, educație”, „Dirigenție”, „Orientare școlară și profesională”, „Didactică” etc.);

Sala a doua încăpere este destinată împrumutului. Aproape întreg fondul de cărți interesînd publicul școlar este organizat aici în acces liber, ordinea sistematică facilitînd orientarea rapidă a cititorilor în colecții și consultarea directă a lucrărilor necesare.

Sala de lectură ocupă cea de-a treia încăpere, avînd o capacitate de 20 de locuri.

Într-o ambianță proprie nevoilor de lectură, de studiu, cititorii pot consulta aici lucrările exceptate de la împrumut, fondul de referință și publicațiile periodice.

Măsurile organizatorice au fost însoțite de o intensificare a preocupărilor de îndrumare a cititorilor, atît în planul orientării lecturii, cît și în consultarea diferitelor tipuri de lucrări de referință și de informare, ca o contribuție prețioasă a bibliotecii la fixarea și desăvîrșirea cunoștințelor teoretice și practice dobîndite în clasă. Preocupări sistematice are biblioteca și în direcția informării curente a cadrelor didactice asupra lucrărilor de specialitate sau cu caracter metodologic, necesare perfecționării lor profesionale.

Pe linia satisfacerii aceluiași cerințe, biblioteca și-a propus organizarea unui fond de referință, conținînd lucrările cele mai frecvent solicitate în activitatea cu cititorii — elevi sau cadre didactice. În raport cu ansamblul colecțiilor (peste 7 100 de volume), ca și cu numărul de elevi și cadre didactice care solicită acest fond pentru diferite nevoi de informare (1112), cantitativ, fondul de referință este destul de modest (aprox. 300 de lucrări).

Am considerat de aceea că trebuie extinsă aria de informare a elevilor și în afara bibliotecii școlare, găsind în acest sens soluții corespunzătoare. Astfel, preocuparea pentru crearea bibliotecilor de cabinet a devenit în cadrul școlii o practică generală. În funcție de specialitate, cabinetele, laboratoarele și atelierile și-au creat fonduri uzuale de referință în număr suficient de exemplare pentru a putea satisface concomitent nevoile întregii clase. În acest sens, în toate cele 4 cabinete de limbă și literatură română, pe fiecare bancă se găsesc „*Îndreptarul ortografic, ortoepic și de punctuație*” și unul din următoarele dicționare: „*Mic dicționar al limbii române*”, de A. Canarache și V. Breban, sau „*Dicționar școlar*”, de D. Hincu. După natura lecțiilor, în cabinet mai pot fi consultate și alte lucrări, ca: „*Ortografia în imagini*”, de I.P. Necula, „*Exerciții și analize gramaticale*”, de S. Constantinescu, diferite antologii („*Poezia română clasică — de la Dosoftei la O. Goga*”, „*Antologii de texte literare pentru anii I—II de liceu*”, de S. Boată și V. Teodorescu, „*Dicționar de terminologie literară*” și „...*de terminologie poetică*” de Gh. Ghiță și C. Fiărăscu), ca și operele scriitorilor studiați (Eminescu, Creangă, Caragiale, Slavici, Delavrancea, Sadoveanu, Gr. Alexandrescu, D. Zamfirescu, C. Hoșăș etc.).

Aceste „mini biblioteci” conțin, de astă dată în număr limitat de exemplare, datorită tirajului mai restrâns și prețului mai ridicat, și alte lucrări necesare activității de informare a elevilor, între care: „*Dicționarul explicativ al limbii române*”, „*Dicționar de neologisme*”, de Fl. Marcu și C. Maneca, „*Dicționar analogic și de sinonime*”, „*Istoria literaturii române*”, „*Compediu*”, de G. Călinescu, „*Dicționar de estetică generală*”, „*Umanitatea sadoveniană de la A la Z*”, de P. Marcea, „*Opera lui Eminescu*”, de G. Călinescu etc.

Cabinetele de limbi străine posedă seturi complete de dicționare bilingve (în genere în ediții de buzunar); cabinetele de matematică — culegeri de exerciții și probleme pentru diferite clase, și tot astfel laboratorul de fizică și chimie; cabinetul de științe sociale — scrierile tovarășului Nicolae Ceaușescu, culegerile de documente ale P.C.R., „*Dicționar politic*”, „*Dicționar de economie politică*”, „*Mic dicționar filozofic*” etc. Biblioteci similare dețin și cabinetele claselor I—IV.

Din experiența de până acum, categoriile de lucrări de referință ce ni se relevă ca necesare în sprijinirea procesului de învățămînt și de educație realizat în școală sînt: dicționarele și enciclopediile generale sau de specialitate ca: „*Mic dicționar enciclopedic*”, „*Dicționar de pedagogie contemporană*”, „*Dicționar de etică pentru tineret*”, „*Dicționar de neologisme*”, „*Dicționar de literatură contemporană*” de M. Popa, dicționare de maxime și citate, dicționare politice și de economie politică, ca și alte lucrări de tip dicționar. Folosirea informațiilor din aceste lucrări completează uneori cunoștințele elevilor, îi familiarizează cu expuneri concentrate asupra trăsăturilor componente ale unor teme sau probleme, asupra activității anumitor personalități, le revelă sensul unor noțiuni filozofice, conținutul sau proveniența anumitor locuțiuni sau maxime celebre; dicționare bilingve de diferite tipuri, folosite de elevi pentru clarificarea unor termeni sau pentru cunoașterea mai amplă a sensurilor unor cuvinte străine; ghiduri — turistice, de personalități, de date, de noțiuni, de evenimente, care contribuie la fixarea cunoștințelor predate sau, pentru elevii cu preocupări particulare, la adîncirea unor teme care i-ar interesa mai mult („*Istoria lumii în date*”, „*Istoria României în date*”, „*Atlasul geografic al R.S.R.*”, „*Atlasul geografic general*”, „*Enciclopedia descoperirilor geografice*”, „*România — ghid atlas turistic*”, de M. Iancu și Dem. Popescu etc.); „*monografii*”

pe diferite teme („*Povestea scrisului*”, de V. Colin, „*Deltele lumii*”, „*Maramureș*”, „*București*”, „*Municipiul Bacău*” etc.), *călăuze* pentru filателиști, radio-amatori, fotografi și cine-amatori etc.; *lucrări de știință distractivă* (aritmecă, geometrie, fizică, chimie, mecanică, geografie), *colecții* („*Preludii*”, „*Biblioteca școlară*”, „*Lyceum*”, „*Patrimoniul*” etc.), *culegeri de exerciții și probleme* pentru matematică, fizică, chimie, *exerciții și analize gramaticale și stilistice etc.*; *antologii tematice* („*Patrie, partid, popor*”, „*Trăim în miezul unui ev aprins*”, „*În lume nu-s mai multe Români*”, „*Cărți pentru tineret*”) etc.

O contribuție deosebită în abordarea unor informații care să satisfacă preocupările cititorilor — elevi și cadre didactice — o aduc periodicele de diferite tipuri (ziare și reviste): „*Știința*”, „*Știința tineretului*”, „*Revista matematică și fizică*”, „*Limbă și literatură română*”, „*România literară*”, „*România pitorească*”, „*Tribuna școlii*”, „*Revista de pedagogie*”, „*Era socialistă*”, „*Lumea*” etc.

Alături de aceste materiale își reclamă prezența o seamă de cataloage și planuri editoriale, cititorii avînd posibilitatea să urmărească apariția, în bibliotecii sau librării, a unor lucrări pentru care manifestă interes.

Pe linia eficienței maxime a serviciilor bibliotecii și a lărgirii ariei de informare a elevilor dincolo de propriile colecții, am inițiat o acțiune de integrare a bibliotecii școlare într-un sistem unitar al bibliotecilor din teritoriul localității (o bibliotecă comunală, 2 biblioteci ale sindicatelor și 6 școlare). E drept că la început acțiunea a fost timidă, dar în momentul de față sîntem pe cale de a obține rezultate mulțumitoare.

Valorificarea optimă a fondului de referință și, în general, a colecțiilor bibliotecii depinde nu numai de aria mijloacelor și instrumentelor de informare pe care le posedă biblioteca, dar și de cunoașterea temeinică de către bibliotecar a valorii informative a colecțiilor deținute, nu numai sub aspect exterior (autor, titlu colecție), ci și sub raportul conținutului (teme, nivel de tratare, aparat critic și bibliografic, tabele cronologice, glosare etc.).

Cu privire la completarea fondului de referință, la ținerea lui în actualitate, trebuie remarcate posibilitățile limitate ale bibliotecii de a satisface toate cerințele cititorilor, chiar și pentru lucrările de strictă necesitate. De aceea la nivelul școlii s-au adoptat unele soluții, menite să reducă decalajul dintre posibilități și necesități. Amintim astfel suplimentarea achizițiilor din fondurile realizate de organizația de pionieri prin inițierea unor activități de valorificare a deșeurilor, ca și din fondurile destinate acestui scop de comitetul cetățenesc al părinților sau de microintreprinderea școlară, din donații etc.

Stadiul actual al constituirii fondurilor bibliotecilor școlare — fonduri nesatisfăcătoare în raport cu exigențele impuse astăzi de perfecționarea învățămîntului în țara noastră — face necesar un efort permanent din partea bibliotecarilor, a colectivelor de conducere a școlilor și a inspectoratelor școlare.

Limitarea activității de învățare a elevilor doar la manual reprezintă premisa, unanim respinsă astăzi, a unei slabe pregătiri. De aceea, datoria primordială a educatorului și bibliotecarului școlar (care mai întîi trebuie să fie și el educator) este de a asigura accesul lesnicios al elevului la cărțile ce-i sînt recomandate ca lectură suplimentară, de a-i forma de acum deprinderi trainice de informare rapidă, de orientare în volumul imens de informație existent, de selecție a esențialului, prefigurînd, astfel, viitorul specialist sau cercetător.

Prof. Mihai BUZATU
bibliotecar al Școlii generale
nr. 1 Dărmănești, jud. Bacău

În ÎNTEPRINDERE „23 August” din București își desăvârșă activitatea, pe lângă biblioteca Comitetului sindical (40 000 volume) și cea tehnică (25 000 de volume), încă 11 biblioteci mobile de secție, 8 puncte de documentare politico-ideologică precum și standuri permanente cu vânzare de cărți. Un bilanț statistic al numărului de cititori din anul precedent arată că unul din doi oameni ai muncii frecventează, cu regularitate, aceste biblioteci.

Cu prilejul adunărilor de grupă sindicală, sînt prezentate noutățile editoriale: cartea social-politică, tehnică și beletristică, acțiunile respective avînd drept scop pe lângă creșterea interesului față de carte și atragerea de noi cititori. Unul din instrumentele de popularizare este și stația de radio-amplificare. În cadrul emisiunilor săptămînale au loc prezentări și dezbateri pe marginea unor volume recent apărute. La acțiunile cu cartea tehnică sînt invitați să participe atît cititorii cît și specialiștii din cadrul întreprinderii (ingineri, tehnicieni și muncitori cu o bogată experiență profesională). Aceasta reprezintă de fapt o formă a schimbului de experiență, pe cit de util, pe atît de necesar. Biblioteca tehnică furnizează materialul necesar participării conștiente și entuziaste a oamenilor muncii din întreprindere la inițiativa „Contul personal de creație tehnico-științifică în cincinalul 1976—1980”, inițiativă care pînă în prezent a înscris, la capitolul eficiență, economii de peste 150 milioane lei.

„Luna cărții în întreprinderi și instituții” a prilejuit și în acest an o serie de manifestări ce au avut drept scop stimularea creșterii interesului oamenilor muncii față de creațiile originale ale științei și tehnicii din patria noastră.

Mircea DANCIU

de difuzare selectivă, documentarea asigură specialistului economia de timp ce decurge din operațiile specifice informării.

Ca bibliotecă de ramură, Biblioteca Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a Academiei de științe agricole și silvice, de pe lângă Institutul de cercetări pentru pedologie și agrochimie, asigură pentru beneficiarii direcți, ca și pentru cele 150 de unități din rețeaua de biblioteci de specialitate subordonate, toate serviciile amintite, de la procurarea bazei documentare și pînă la organizarea — și chiar elaborarea unor instrumente de informare secundară.

Fiind cea mai veche (1893) și cea mai mare bibliotecă agricolă din țară, ea dispune de un important patrimoniu documentar: fondul de publicații pus la dispoziția specialiștilor în științele agricole se cifrează la aprox. 200 000 de volume cărți și 8 000 de titluri de periodice constituite în colecții, publicații din domeniul agriculturii ca și din domeniile conexe — chimie, biologie, medicină veterinară, mineralogie, silvicultură, protecția mediului ambiant, mecanică, economie ș.a., din producția editorială internă sau provenite din import. Ținerea în actualitate a colecțiilor se realizează în primul rînd prin achiziții curente (anual, cca 2 000 de volume și 700 de abonamente la periodice), dar și prin intermediul schimbului de publicații cu străinătatea (aprox. 300—400 de volume cărți și 250—300 de periodice anual, provenind de la un număr de aproape o mie de parteneri din o sută de țări).

Posibilitățile de informare ale specialiștilor sînt extinse și prin asigurarea accesului la o seamă de colecții speciale deținute de bibliotecă — microfisme, microfise, hărți, traduceri, teze de doctorat, rapoarte ale specialiștilor care au urmat specializări în străinătate, ca și prin accesul la depozitul național pentru publicații FAO, însumînd aprox. 4 000 de unități de inventar.

Pentru bibliotecile din rețea, biblioteca noastră realizează centralizarea și coordonarea tuturor achizițiilor din import în domeniul agriculturii și industriei alimentare.

Prelucrate într-un timp optim (3—7 zile de la primire), publicațiile achiziționate de biblioteca agricolă sînt puse la dispoziția publicului pentru consultare pe loc (în sala de lectură, cu 80 de locuri, dotată și cu aparatura necesară citirii microfiselor și microfilmelor) sau prin împrumut, colecțiile fiind evidențiate printr-un sistem bine articulat de cataloage și fișiere bibliografice — (catalog alfabetic, catalog sis-

CZU 002:026:63

Informarea într-o bibliotecă agricolă

În actuala structură organizatorică, în cadrul fiecărei unități de cercetare există o bibliotecă sau un compartiment de informare științifică, care sprijină studiul, învățămîntul, cercetarea și practica, prin fondurile cuprinzătoare, prelucrarea și asigurarea accesului la literatura de specialitate. Activitatea de informare documentară în bibliotecă are menirea să identifice și să selecteze documentele după anumite criterii, localizîndu-le și procurîndu-le. Urmează o nouă selecție, analiza și indexarea. Indiferent că pune la dispoziție informații bibliografice sub forma publicațiilor curente sau sub forma unui serviciu

tematic, catalog geografic, catalog de descriptori, cataloage pentru colecții speciale, fișierul traducerilor, al tezelor de doctorat și rapoartelor specialiștilor care au făcut stagii de specializare în străinătate, fișierul bibliografiilor, catalogul de noutăți din banca de date a I.N.I.D. și cel al publicațiilor prelucrate de O.I.D.A.I.A. Interesul de care se bucură colecțiile bibliotecii se reflectă în datele statistice referitoare la publicul cititor și la volumele consultate, care în condiții de activitate normală se ridică la aprox. 7 000 de cititori și 40 000 de volume difuzate anual.

De un real folos pentru orientarea specialiștilor în multitudinea de informații tipărite în domeniul agrotehnic este catalogul *Lucrări recent apărute în străinătate*, întocmit de biblioteca de ramură și semnalind, într-o înlănțuire sistematică, cărți și reviste de specialitate publicate peste hotare. Legate de activitatea bibliotecii, dar mult mai complete sub raportul ariei de cuprindere și prin varietatea formelor de prezentare, sînt publicațiile secundare realizate de Oficiul de informare și documentare pentru agricultură și industria alimentară și Institutul național de informare și documentare. Publicațiile O.I.D.A.I.A. și I.N.I.D. prezintă avantajul eliminării barierelor de limbă, fiind traduse, și avantajul prelucrării analitice și sintetice, sub formă de sinteză documentară și indexare pe bază de descriptori. Instrumente menite să informeze specialiștii cu ultimele noutăți ale domeniului agricol pe plan mondial, ele mediază totodată accesul la informația primară, biblioteca agricolă furnizînd la cerere, contra cost, xerocopiile articolelor în extenso, în limba originală. Măsura eficienței serviciului este dată de numărul important de solicitări, cifrat anual la aprox. 8 000 p. xerografiate. În legătură cu acest aspect pot fi amintite și cărțile servite prin împrumut interbibliotecar, aprox. 150—200 volume pe an.

În funcție de calitate și cantitatea informațiilor înregistrate și prelucrate, biblioteca furnizează cadrelor de conducere din Ministerul Agriculturii și cercetătorilor liste de semnalară a noilor achiziții și bibliografii tematice adnotate, liste bibliografice pentru temele de cercetare, ca și bibliografii la cerere (între 50 și 100 de teme într-un an).

Foarte important pentru circuitul integrat al publicațiilor de specialitate din import se vedește a fi catalogul colectiv *Lucrări agricole străine intrate în bibliotecile din R.S.R.*, care semnalează tematic toate cărțile și

revistele intrate în biblioteca de ramură și filialele ei, toate lucrările FAO intrate în țară, broșurile, informativile, tezele de doctorat, rapoartele vizitelor de studii intrate în biblioteca Academiei de științe agricole și silvice (A.S.A.S.).

Prin indici C.Z.U. și descriptori stabiliți conform tezaurului adaptat la condițiile agriculturii țării noastre după modelul tezaurului agricole scoase de FAO și OCDE, catalogul *Lucrări agricole străine intrate în bibliotecile din R.S.R.* oferă tuturor bibliotecilor agricole posibilitatea folosirii unei clasificări și indexări unitare, a unui index de autori și a unui index de descriptori, elemente ce constituie baza unor fișiere sistematice, a unor bibliografii tematice în fiecare unitate de cercetare și producție, a cuprinderii printr-o analiză orizontală și verticală a informațiilor inserate în publicațiile străine intrate în bibliotecile agricole românești. Tezaurul de descriptori, informațiile prelucrate și numerele de înregistrare la care se găsesc constituie elemente de bază ale înregistrării acestor documente în memoria calculatorului în vederea stocării, regăsirii și valorificării lor automate. Același mod de lucru este folosit și pentru valorificarea informațiilor agricole cuprinse în publicațiile specialiștilor români. Aceste informații sistematizate și indexate după aceleași criterii constituie obiectul *Bibliografiei agricole curente române*, ediție bilingvă — română și franceză — care reprezintă unul dintre materialele de bază ale schimbului internațional de publicații, ale prezentării în străinătate a celor mai semnificative realizări ale științei și practicii agricole românești.

Judecînd după gradul de cuprindere a fluxului informațional mondial, gradul de acoperire cu informații a tematicilor de cercetare ale A.S.A.S., nivelul prelucrării analitice și sintetice a informației, după indicatorii de timp ai efectuării proceselor de informare și nivelul cheltuielilor pentru înregistrarea cu informații, după gradul utilizării informațiilor de către beneficiari, Biblioteca A.S.A.S. oferă mari posibilități de informare și documentare.

În ultimul timp, Biblioteca A.S.A.S. cu sprijinul specialiștilor de prestigiu din rețeaua de cercetare a A.S.A.S. a început să întocmească și să difuzeze sinteze analitice tematice. Prin aceste sinteze biblioteca își propune să contribuie la valorificarea mai eficientă a fondului său documentar, la implementarea în procesul de producție a rezultatelor cercetărilor științifice valoroase, la transferul de tehnologie de la unitățile competitive la toate unitățile

productive în vederea generalizării tehnologiilor avansate, a recuperării unora din cheltuielile făcute de bibliotecă pentru achiziționarea și prelucrarea publicațiilor din fondul său documentar. Prin sinteză analitică sau critică înțelegem o analiză multilaterală a unor surse primare de documentare, prin selectare, evaluare și condensare a informațiilor în vederea stabilirii pe anumite teme de producție a unor concluzii concrete, recomandări cu privire la aplicarea, soluționarea unor probleme tehnologice și caracterizarea tendințelor în domeniul tratat, indicînd specialiștilor din producție soluții practice pe care aceștia să le poată folosi direct în procesul de producție agricolă a țării. Tematica sintezelor cuprinde cele mai semnificative, aplicabile și eficiente realizări ale științei și tehnicii agricole. Forma de prezentare a acestor sinteze este clară, concisă și ușor inteligibilă cu menținerea unei stricte rigori științifice și a unei redactări exigente. Calitatea sintezei analitice depinde de specialistul care o întocmește, de capacitatea sa de cunoaștere a problemei tratate și a implicațiilor sale naționale și mondiale insistîndu-se în mod deosebit pe evidențierea tehnologiilor, a eficienței lor economice în condițiile pedoclimatice și sanitar-veterinare ale țării noastre. Datorită selectării, evaluării, sistematizării, reorganizării și generalizării informațiilor cu aplicabilitate în producție, sintezele analitice se bucură de o bună apreciere a beneficiarilor. Avînd rezumate în două limbi de circulație, sintezele analitice sînt difuzate prin schimb internațional la mulți parteneri străini, constituind un răspuns la lucrările de sinteză primite de Biblioteca A.S.A.S.

În vederea menținerii unui dialog permanent cu beneficiarii sintezelor, ai cataloagelor și ai bibliografiilor sale, Biblioteca A.S.A.S. le difuzează acestora taloane de solicitări permanente, invitîndu-i să propună teme pentru sinteze analitice, să ceară întocmirea de bibliografii și de xerocopii, să împrumute lucrări existente în fondul documentar. Acest dialog contribuie la înțelegerea exigențelor beneficiarilor bibliotecii și la valorificarea mai eficientă a publicațiilor întocmite de bibliotecă.

Sensul ultim al întregului efort depus de biblioteca noastră decurge din rolul documentării de parte integrantă a cercetării, de mărire a orizontului și de situare cît mai reală a unei teme în efortul general științific și tehnologic pe plan național și internațional.

Mihai FLORFSCU

Valorificarea instrumentelor de informare în biblioteci municipale și orașenești

Un sistem eficient de informare se articulează deopotrivă pe constituirea și dezvoltarea unei baze documentare adecvate necesităților de informare, științific determinate — la nivelul fiecărei trepte a acestuia și deopotrivă a întregului —, pe potențarea acestei baze documentare prin alcătuirea unor instrumente de informare corespunzătoare și, în strinsă legătură cu aceasta, pe asigurarea accesului virtual nelimitat la cantitatea de asemenea nelimitată a informațiilor din toate domeniile cunoașterii. Sensul unui asemenea sistem este de a fi socialmente util, de a determina și facilita o cit mai intensă utilizare a lui, înțelegând prin aceasta receptarea pe scară cit mai largă a informațiilor secundare și, pe această bază, apelul la documentele înmagazinate pe diferite trepte ale sistemului (operaționalizarea principiului imprumutului interbibliotecar) sau la celelalte servicii circumserise scopului informațional (reprografiare, traducerea materialelor documentare).

Dintr-o asemenea perspectivă ne-am propus, într-un sondaj-anchetă întreprins de revista noastră, să cunoaștem cum se valorifică instrumentele de informare elaborate pe plan central în bibliotecile municipale și orașenești. Ne-am adresat, pe bază de chestionar, unui număr de 16 unități bibliotecare, în majoritatea cu forțe și potențial propriu de informare mai redus: Aleșd, Caracal, Caransebeș, Cimpina, Cimpulung-Moldovenesc, Dej, Filiași, Gheorghiu-Dej, Jibou, Lugoj, Medgidia, Novaci, Roman, Roșiori de Vede, Sighet și Tecuci. Menționind că nu am primit răspunsurile solicitate de la bibliotecile din Filiași, Lugoj, Novaci, Roman și Medgidia, mulțumim celor care cu amabilitate, promptitudine, sinceritate și înțelegere ne-au sprijinit în realizarea anchetei noastre.

O primă întrebare a vizat cunoașterea resurselor existente în domeniul informării pe plan local, care anume din publicațiile bibliografico-documentare elaborate pe plan central ajung regulat în bibliotecile publice mici și mijlocii. A rezultat că publicația bibliografică cu cea mai largă pătrundere este *Bibliografia R.S.R.*, seria *Cărți. Albume, Hărți* (o singură excepție, biblioteca din Tecuci) și seria *Articole din publicațiile periodice și seriale* (excepție, biblioteca din Roșiori de Vede și, în 1979, și cea din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej). În ceea ce privește cea de-a treia serie — *Note muzicale. Discuri* —, în funcție de profilul colecțiilor (sau din rațiuni ce ne scapă), aceasta nu ajunge decât în 6 din bibliotecile investigate. Catalogele colective de înregistrare a publicațiilor din import (cărți și periodice) au o răspândire cu totul întâmplătoare. Astfel, *Repertoriul colectiv al periodicelor străine intrate în bibliotecile din România* pătrunde în puține unități (Caransebeș,

Dej, Cimpulung-Moldovenesc, Gh. Gheorghiu-Dej și Tecuci). În ceea ce privește buletinul *Cărți străine intrate în bibliotecile din R.S. România*, doar 3 biblioteci — Caransebeș, Cimpulung-Moldovenesc și cea din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej — dispun de toate seriile. În genere, seriile cu profil umanist (*Știință și cultură, Generalități, Filozofie, Științe social-politice și economice, Istorie, Geologie, Geografie, Arte, Sport*) editate și difuzate direct de B.C.S. și, cu aceeași proveniență, cele de *Medicină, Biologie* pătrund în mai toate unitățile. De larg interes, serii ca *Arhitectură, Sistematizare, Educație, Învățământ, Drept, Agricultură, Construcții, Matematică, Astronomie, Mecanică, Fizică, Chimie* nu ajung decât în trei-patru biblioteci, în timp ce bibliotecile orașenești din Aleșd și Jibou nu beneficiază de nici una din cele 22 de serii.

Cel puțin două întrebări se desprind din această primă constatare: după ce criterii se realizează difuzarea acestor publicații bibliografice (pentru unele abonamentul) și ce alte posibilități au specialiștii din localitățile urbane — mici și mijlocii — să țină pasul cu literatura din import a domeniului lor de preocupări profesionale, în condițiile în care cultura tehnico-științifică se înscrie ca un criteriu și o condiție a progresului general?

Doă dintre bibliotecile investigate (Caransebeș și Jibou) au menționat că primesc și buletinele de informare în cultură, precum și unele reviste de referat editate de INID (Jibou), sau unele publicații editate de Biblioteca centrală aniversară din București (Roșiori de Vede). Și cam alt.

O situație privilegiată prezintă acele lucrări de informare editate de Biblioteca Centrală de Stat, slujind deopotrivă informării directe a cititorilor, dar mai ales nevoilor de propagandă bibliotecară sau ale activității cultural-educative: *Aniversări culturale, În sprijinul propagandei științifice, Etică și echitate socialistă, Repertoriul colectiv al bibliografiilor nepublicate*. Cu cîte una, două sau trei excepții (care din nou stîrnesc nedumeriri cu privire la criteriile avute în vedere de editori în disperizarea lor), acestea pătrund în mai toate bibliotecile considerate, fiindu-le de un real folos, mai puțin *Aniversări culturale*, care, apărînd de cele mai multe ori „post festum”, nu-și implinesc decât prea puțin rostul, cum au ținut să sublinieze majoritatea colaboratorilor noștri la anchetă. Poate, anticipînd problema eficienței de care urmează să ne ocupăm mai tîrziu, ar fi interesant să menționăm aici că, pornind de la informațiile inserate în *Repertoriul colectiv al bibliografiilor nepublicate*, singure Biblioteca orașenească Roșiori de Vede și cea din Tecuci au solicitat, sub formă de împrumut, pentru nevoile benefi-

ciarilor lor, prima bibliografie locale de la bibliotecile județene din Bacău, Constanța și Tirgoviște (în 1977 și 1978), cealaltă, două bibliografii Geo Bogza, de la B.C.S. și B.C.U. București (1972).

În analiza resurselor de care beneficiază bibliotecile publice urbane în domeniul informării, am avut în vedere și publicațiile destinate informării profesionale a bibliotecarilor — *Buletinul de informare în bibliologie și Revista de referate în bibliologie*. Exceptând bibliotecile orașenești din Caracal și Cîmpulung-Moldovenesc, toate celelalte declară că le primesc și le consultă regulat — sau uneori — chiar dacă se rămâne de regulă la simpla receptare a informației secundare. Doar Biblioteca municipală Dej menționează a fi solicitat pe baza acestora, de la B.C.S. traducerea unor materiale (în 1977 și 1978), în timp ce în practica Bibliotecii municipale Gh. Gheorghiu-Dej a intrat selectarea și extragerea pe fișe a informațiilor (secundare) ce prezintă interes pentru propria activitate, pentru a le avea astfel mai la îndemână.

Dintre materialele editate pe plan central, cu altă funcționalitate, dar jucând implicit și rol de instrumente de informare bibliografică, nu am putut exclude *fișa tipărită* și *fișa semnal*. E de remarcat aici, ca o tendință pozitivă (dincolo de nemulțumirile declarate în legătură cu lipsa de ritmicitate a acestora), faptul că toate bibliotecile au avut în vedere nu limitează funcțiile fișei tipărite la cele strict catalografice, ci le privesc și ca pe un instrument de informare mai largă, dincolo de propriile achiziții, cu privire la producția curentă de carte, atât pentru uzul bibliotecarilor cit și pentru cel al cititorilor. În plus, bibliotecile din Dej, Caransebeș și Cîmpulung-Moldovenesc folosesc fișa tipărită inclusiv pentru alcătuirea la nivelul localității a unor cataloage colective pentru anumite domenii. (Natura lor nu ne-a fost comunicată.)

Aminteam, mai înainte, despre valorificarea resurselor informaționale existente ca prim și ultim criteriu al eficienței. Iar valorificare înseamnă în primul rând utilizarea lor cât mai intensă. Dar pentru a se face pasul hotărât de la oferta la solicitare câteva momente pregătitoare sînt absolut necesare. Este vorba de asigurarea accesului cititorilor la fondul de lucrări de informare-documentare deținut; de o propagandă susținută în rîndul beneficiarilor (indivizi sau colectivități) pentru a le face cunoscut atât dreptul lor de a se informa, cit și posibilitățile ce le au în acest sens și, în fine, de acțiunea formativă a bibliotecii, în speță de educare și instruire a beneficiarilor potențiali în direcția folosirii instrumentelor de informare ce le stau la dispoziție, pentru încurajarea obiceiurilor lor de lectură și de informare.

În ceea ce privește modul de organizare a accesului la publicațiile de informare realizate pe plan central, se constată o preocupare meritorie de a le integra în fondul uzual, de referință, la sala de lectură (bibliotecile din Aleșd, Caracal, Dej, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, Roșiori de Vede, Sighet și Tecuci), în „cabinetul bibliologic” (Caransebeș). Un punct de vedere acceptabil, chiar dacă se traduce într-o anume dispersare, este expunerea acestor lucrări (în funcție de natura lor) în fondurile de referință de la secția de împrumut, din sala de lectură și din „cabinetul ideologic”, cum se întimplă la Cîmpulung-Moldovenesc și la Cîmpina. Singură biblioteca din Jibou le conferă regim de carte nouă, expunându-le pe o masă în sala de lectură pentru o perioadă mai scurtă, fiind apoi depozitate.

Întrebarea vizînd cunoașterea modului în care publicul este informat cu privire la aceste publicații ne-a relevat, prin răspunsurile primite, că există unele preocupări

sistematice în acest sens, marea majoritate a bibliotecilor investigate nelimitîndu-se la expunerea, într-un fel pasivă, a lucrărilor de referință în rafturi speciale, ci îmbinînd mai multe modalități informative — cataloage de bibliotecă (Cîmpina, Cîmpulung-Moldovenesc), liste de recomandare (Aleșd, Caransebeș, Cîmpina, Cîmpulung-Moldovenesc Dej, Roșiori de Vede), semnalări periodice în rîndul specialiștilor (Caransebeș, municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, Jibou) sau prin diferite acțiuni de popularizare (Aleșd, Caracal, Cîmpina, Dej, Jibou, Roșiori de Vede, Tecuci).

Contrastează în mod surprinzător cu aceste preocupări meritorii lipsa de eficiență practică a lucrărilor avute în vedere exprimată în pasul de la informarea secundară la cea primară, prin apelul la documentul (sau documentele) semnalat. Astfel, numai cinci biblioteci menționează a fi primit în ultimii trei ani solicitări de împrumut interbibliotecar pe baza acestor instrumente de informare, în număr mai mare (20 la Tecuci, 18 la Roșiori, 35 la Caracal) sau mai mic (3 la Caransebeș și Jibou). Beneficiari, mai ales profesori și juriști, doctoranzi și studenți la cursuri fără frecvență, dar și unele cadre tehnice. Unul din factorii de frînă ce acționează mai ales în consultarea publicațiilor din import l-ar constitui (și se întîlnesc mai multe opinii în acest sens) șlebele cunoștințe de limbi străine pe care le posedă specialiștii. Dealtfel, biblioteca din Caransebeș semnaleză numeroasele solicitări de traduceri mai ales după materialele inserate în publicațiile INID.

Un alt impediment l-ar constitui refuzul unor biblioteci (ca B.C.U.-Iași, Biblioteca județeană Constanța, Biblioteca județeană Brașov) de a răspunde solicitărilor de împrumut interbibliotecar, ceea ce descurajează cititorii interesați. Este opinia Bibliotecii municipale Tecuci, care apreciază că motivații ca „nu avem lucrarea solicitată” dezvăluie ori lipsa de solicititudine a bibliotecii respective, ori erori în alcătuirea cataloagelor colective de carte străină. Sînt desigur cauze ale stării de fapt semnalate demne de luat în considerare. Totuși, credem că slaba utilizare a instrumentelor de informare și a serviciilor aferente rezidă mai ales în insuficienta acționare în plan formativ. Astfel, toate bibliotecile investigate afirmă că preocupările lor pentru familiarizarea cititorilor cu consultarea acestor lucrări se manifestă în mod individual, de la caz la caz, dar numai bibliotecile din Caracal, Cîmpina, Dej și Tecuci vorbesc despre o colaborare sistematică cu școala în această direcție și doar cele din Caracal, Roșiori și Tecuci par a avea pe lângă bibliotecă cercuri de inițiere în tehnica muncii intelectuale.

De bună seamă, cele mai multe din bibliotecile avute în vedere sînt handicapate de existența unor colective profesionale restrînse, dar în această direcție sînt chemați să acționeze convergent și alți factori educaționali, în primul rînd școala, învățămîntul popular și cel profesional, dar și presa, radioul, televiziunea, editurile. Propaganda amplă a serviciilor oferite, informarea consecventă a beneficiarilor potențiali cu privire la posibilitățile ce le au în acest sens, prezentarea sistemului național de informare în rîndurile publicului larg, dar mai ales în rîndul celor implicați direct în procesul de creație, de cercetare și producție, popularizarea instrumentelor de informare elaborate de diferite organisme centrale, dar și preocupări pentru învățarea sistematică a modalităților de utilizare a resurselor informaționale existente — iată tot atîtea direcții de acțiune la care microancheta noastră ne-a incitat să reflectăm, direcții-condiții pentru a face din sistemul național de bibliotecii — ca subsistem al informării — un mecanism viu, socialmente util, rentabil și eficient.

Funcții ale sintezei bibliografice

Fără să dea loc unei controverse, opțiunea în favoarea sintezei bibliografice se impune cu dificultate. Motivul, deși nu singurul, a fost avansat la Congresul bibliotecarilor olandezi, unde Willem Götter¹ a susținut că în multe cazuri, cu osebire în marile biblioteci, operează principiul reducerii la unitate. Conservatorul celebrei biblioteci a Universității din Utrecht a ținut să adauge, pentru limpezirea opiniei sale, că în raport cu evantaiul de posibilități de cercetare, bibliografia tinde să acopere spațiul ce îi revine, oferind instrumente de informare neprelucrată și mai rar să dezvolte interpretări. Deși independent de autorul citat, un bibliograf american nu afirmă altceva. Acesta, Samuel Shannon, crede că în conexiune cu efortul spre o relație de calitate între informație și beneficiar ar trebui să acționeze și o mărire a numărului de lucrări care transmit puncte de vedere asupra domeniului pe care bibliografia îl acoperă, nu neapărat ca o știință-anexă. Shannon vede în bibliografie un revelator al posibilităților de investigație, ceva care determină, dacă este la obiect „productivitatea intelectuală a cunoașterii”². Din păcate, adaugă tot el, se cultivă indicii de titluri și de nume, se întocmesc liste pasive de surse, extrem de puțin întâlnim altceva decât „...categoriile restrictive ale cercetării de bibliotecă, referatele și sintezele, adevărate modele de creativitate bibliografică, lipsesc”³.

Acest concept al creativității bibliografice merită reținut. El poate fi pus la baza manifestărilor orientate spre densificarea informării, prin dublarea ei cu date, poziții și idei de autentic relief științific.

Cum am mai avut prilejul să mă ocup de sintezele bibliografice (chiar în aceste coloane am publicat articolul *Sinteza bibliografică — instrument de relație*) revin la necesitatea inițierii de atari instrumente. Văd în ele, exprimând foarte disociativ, mult discutata mutație a bibliografiei, din *disciplină de îndrumare*. În măsura în care sinteza bibliografică (exemplul dat de mine era propria lucrare despre *Cunoștința de sine a criticii literare românești*, vol. I, 1974) are spirit de sistem și vocația ideilor, se înțelege că ea va depăși stadiul instrumentului de consens. Am dovedit că purtând discuția spre un făgaș nou, în care actul investigator servește ca să demonstrăm noi deschișuri la ideea de evoluție, de coeziune internă în cultură și

literatură, sinteza bibliografică îndeplinește funcții pe care nici un alt tip de lucrare bibliografică nu și-l asumă.

M-am ocupat anterior de funcția de relație. Încă o dată, foarte pe scurt, să amintim că această funcție asigură transferul de informații. Dacă funcția de relație implică identificarea domeniilor de convergență, cealaltă funcție, asupra căreia întirzii acum, este funcția de evaluare. Aceasta consacră un concept unificator pe baza căruia dispunem și de suma și de motivarea datelor transmise.

Să vedem cum este atins un asemenea obiectiv.

Funcția de relație indică o arie a coexistenței bibliografice de surse primare și secundare dintr-o perspectivă integratoare*. Atit numai că integrarea nu exclude ici și colo dispariții de valoare, urgențe diferite fără solidarizarea lor intrinsecă.

Funcția de evaluare, perfect personalizată, trece peste acest concept integrator, să-l numim metodologic, așezând alte premise la baza actului bibliografic. Și anume, a) premisa determinismului intern în sensul că de la surse ajungem la validarea lor ca dinamică axiologică; apoi b) după operația de aplicare la un criteriu constitutiv urmează aderența la structuri ierarhizate, actul de sinteză fiind gândit ca interpenetrația între conținutul critic și forma bibliografică.

O secționare a acestora nu este de dorit. Pentru că distingem în sinteza bibliografică o culminație a spirii teoretic dedus din cel aplicativ.

Henri ZALIS

¹ Götter, W. Woot, *Ph de Pour une doctrine des communications*. Buchet-Chastel, Paris, 1974, p. 59-65.

² Parker, M. Shannon, Ryder, N. *The Theory of Change in University Library*. Leath, 1973, p. 61-65.

³ *Op. cit.*, p. 77.

* Că integrator nu înseamnă și egalizator dovedește Anthony Woodward în *The Journal of American Society of Information Science* (28, nr. 3, mai 1977), când distinge între sinteza curentă și cea exhaustivă, cu valoare retrospectivă, ca să releve bogatele ramificații stilistice ale bibliografiei.

În INTREPRINDEREA de țevi „Republica“ din București își desfășoară activitatea, în afara bibliotecii comitetului sindical (50 000 volume) și a celei tehnice (12 000 volume), două puncte de documentare politico-ideologică în încăperi special amenajate și bine dotate precum și standuri de cărți atât cu caracter permanent cât și ocazional. Interesul de care se bucură cartea este oglindit în faptul că, în anul precedent, doi din trei oameni ai muncii au fost cititori cu caracter permanent.

Periodic, au loc acțiuni de popularizare a cărții, adesea cu participarea autorilor. Aceștia oferă autografe pe volumele achiziționate, direct de la standurile existente în întreprindere. În cadrul **Lunii cărții în întreprindere și instituții** biblioteca a organizat o serie de acțiuni care s-au bucurat de un viu interes și o largă parti-

cipare. Astfel, au avut loc — printre altele — o dezbatere a problematicii tineretului contemporan intitulată „Colocviu despre tinerețe“, o discuție pe marginea volumului „Bobinarea aparatelor electrice de joasă frecvență“ chiar în atelierul de bobinaj al întreprinderii, discuție condusă de maestrul atelierului, o întâlnire cu Anatolie Crafti, autorul cărții „Îndrumător pentru ridicarea calificării laminoriștilor“ pe tema „Noutăți în trefilarea sîrmei de oțel pe plan mondial“.

Cartea, așa după cum se dovedește a fi folosită în această mare uzină, vine în întîmpinarea unor inițiative valoroase pe linia realizării mărețelor obiective ale cincinalului afirmării creativității tehnico-științifice românești.

Mircea DĂNCIULESCU

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

În județul Prahova

Concurs profesional al bibliotecilor

Proiectat a se desfășura în perioada ianuarie-decembrie 1979, în județul Prahova a fost lansat un nou concurs profesional destinat bibliotecilor orășenești, ale sindicatelor și celor școlare, sub genericul mobilizator „*Biblioteca — participantă activă la educația comunistă a oamenilor muncii*”. Vizionând încadrarea cât mai multor biblioteci din rețeaua județeană în parametrii exigențelor superioare ale muncii de educație și informare, concursul este organizat în colaborare, sub îndrumarea unitară a Comitetului județean de cultură și educație socialistă, de către Inspectoratul județean de învățământ, Consiliul județean al sindicatelor și Biblioteca județeană „N. Iorga” din Ploiești.

Concursul bibliotecilor prahovene urmărește îndeplinirea unor obiective de deosebită însemnătate pentru dezvoltarea activității de lectură și informare. Printre acestea, într-o consemnare sumară, notăm: intensificarea activității în vederea sporirii contribuției bibliotecilor la vasta acțiune de formare și dezvoltare a conștiinței socialiste, de formare a omului nou; dezvoltarea activității de popularizare a politicii partidului și statului nostru, a cărții social-politice, a documentelor de partid și de stat, a cuvîntărilor și expunerilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, a legislației socialiste, a lucrărilor privind educația patriotică, moral-cetățenească, etică și estetică a oamenilor muncii; sprijinirea cursanților și propagandiștilor de la învățămîntul politic-ideologic, prin asigurarea cu materiale de informare și documentare necesare bunei desfășurări a cursurilor, organizate în întreprinderi, instituții, școli; contribuția mai activă la formarea și consolidarea concepției materialist-științifice, prin intensificarea propagan-

dei cărții științifice; integrarea bibliotecii în acțiunea de perfecționare profesională a oamenilor muncii, de ridicare a nivelului cunoștințelor tehnico-științifice, agrozootehnice și de cultură generală; amplificarea și diversificarea manifestărilor de propagandă a cărții; stimularea activității de creație a oamenilor muncii, prin înființarea de cercuri și cenacluri literar-artistice pe lângă biblioteci.

În vederea atingerii acestor obiective, regulamentul concursului fixează limite minime pentru o seamă de indicatori de activitate măsurabili și aceasta, demn de remarcat, diferențiat pe cele trei tipuri de biblioteci antrenate în concurs. Este vorba, mai întâi, de indicele de atragere la lectură (17% din populația orașului — pentru bibliotecile orășenești; 40% din totalul angajaților unei întreprinderi sau unități economice — pentru bibliotecile sindicatelor; 75% din totalul elevilor unei școli — pentru bibliotecile școlare), ca și de ponderea cărții social-politice și tehnico-științifice în totalul împrumuturilor efectuate și de indicele de lectură. De menționat că aprecierea nivelului și activității bibliotecilor participante în concurs este prevăzută a se face ținînd seama de o gamă largă de activități (aceasta numai în cazul bibliotecilor încadrate cu personal bibliotecar), între care: completarea și organizarea colecțiilor; organizarea și ținerea la zi a cataloagelor; amenajarea de rafturi tematice permanente; ținerea corectă, la zi, a evidentelor fondului și a activității; amenajarea corespunzătoare a spațiului de care dispun bibliotecile.

Prevăzîndu-se analiza semestrială a activității, aprecierea va fi făcută de către o comisie județeană alcătuită din reprezentanți ai forurilor organizatoare. Iar rezultatele, ce nu vor întîrzia să apară, vor fi în măsură să confirme încă o dată valoarea stimulative a întrecerii profesionale, de data aceasta, pentru prima oară într-un județ, la scara extinsă a rețelei locale. ■ G.V.

În județul Timiș

„Biblioteca — factor activ în educarea socialistă a maselor”

Avînd permanent în vedere potențialul instructiv-formativ pe care îl reprezintă cartea, cerința sporirii aprofundării lecturii la înarmarea oamenilor muncii cu cunoștințe și deprinderi și, pe această bază, la stimularea creativității științifice și tehnice, Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Timiș a inițiat și organizat pentru bibliotecile comunale concursul: „Biblioteca — factor activ în educarea socialistă a maselor”.

Conceput ca un veritabil act de cultură, concursul conjugă, în sfera interesului pentru implicarea tezaurului cultural deținut de cele 76 de biblioteci comunale, eforturile tuturor factorilor educaționali — bibliotecari și alți activiști culturali, cadre didactice, specialiști de toate profesiile, deputați, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești, propagandiști și lectori ai învățămîntului de partid, ai învățămîntului agrozootehnic de masă, ai universităților cultural-științifice, cîștitori fruntași etc. Prin grija consiliilor comunale de educație politică și cultură socialistă și sub conducerea comitetelor comunale de partid, animata întrecere își propune importante obiective: sprijinirea eforturilor oamenilor muncii în realizarea și depășirea sarcinilor economico-sociale ce revin fiecărei localități din planul județului Timiș, pe anul 1979; creșterea contribuției bibliotecilor comunale în activitatea instructiv-formativă, acționînd în sensul ridicării conștiinței politice, morale, juridice, a nivelului general al cunoașterii, de promovare a principiilor eticii și echității socialiste; intensificarea participării bibliotecilor, cu acțiuni specifice, în cea de-a II-a ediție a Festivalului național „Cîntarea României”, în stimularea creației științifice și tehnice de masă; implicarea mai accentuată a bibliotecii comunale în sprijinirea învățămîntului politico-ideologic, agrozootehnic, a cursurilor universităților cultural-științifice, în întreaga muncă educativă desfășurată de organizațiile de partid, de masă și obștești, de toate instituțiile de pe raza comunei.

Realizarea acestor obiective este în legătură nemijlocită cu spiritul

în care bibliotecarii și ceilalți factori implicați vor acționa pentru:

— cunoașterea cerințelor concrete de informare și lectură ale diverselor categorii socio-profesionale și asigurarea, pe această bază, a unei colaborări permanente cu unitățile economice din comună, cu școala, organizațiile U.T.C., de pionieri și de femei, cu toți factorii care sînt implicați în sfera activității de lectură publică;

— constituirea pe lângă bibliotecă a unor colective de sprijin, formate din cadre didactice, alți intelectuali din comună, deputați ai consiliului popular, activiști ai căminului cultural, conducători ai cercurilor de cititori, activiști ai organizațiilor de tineret și de femei, elevi din clasele mai mari, oameni ai muncii fruntași în producție — care să participe la atragerea de noi cititori, în acțiunile de popularizare a bibliotecii și a colecțiilor, la deservirea unor puncte de împrumut, la pregătirea și susținerea unor acțiuni de propagandă a cărții etc.;

— înființarea de noi puncte de împrumut la sediile întreprinderilor și cooperativelor agricole, antrenînd în calitate de bibliotecari voluntari pe cei mai buni cititori;

— asigurarea funcționării bibliotecilor în cadrul unor orare fixate în raport de posibilitățile reale de frecventare de către diferitele categorii socio-profesionale ale populației;

— organizarea colecțiilor de publicații potrivit sistemului accesului liber la raft, în scopul asigurării unei funcționalități sporite;

— desfășurarea unei activități ample și diversificate de propagandă — vizuală și orală — a cărții și a bibliotecii, a serviciilor oferite de bibliotecă.

Realizarea sarcinilor prevăzute de regulamentul concursului, dotat cu premii, va trebui să ducă la îmbunătățirea și creșterea substanțială a gradului de cuprindere a publicului la lectură, în special a celui adult, care activează în sfera producției materiale, reușindu-se ca la finele anului 1979 indicele de atragere a populației la lectură să fie de minimum 15%. Lectura, prin bibliotecile comunale, va putea astfel să devină în satele timișene o permanență spirituală cu implicații instructiv-formative și mobilizatoare, pe măsura cerințelor desprinse din documentele de partid, județul nostru întîmpinînd Congresul al XII-lea al P.C.R. și în acest plan cu rezultate cât mai bune.

Mihai IANCULESCU

Director, Biblioteca Județeană Timiș

„Libris '79” ediția a 8-a Piatra Neamț

Participare de substanță în ediția a doua a Festivalului național al muncii și creației „Cîntarea României”, pusă sub semnul mărețelor evenimente aniversare ale anului, **Libris '79** — salonul pletrean de carte a înscris în programul desfășurării lui, pe parcursul a 9 zile, o bogată paletă de manifestări dedicate cărții, popularizării celor mai valoroase lucrări din producția editorială a ultimului an, prezentată în amplă sinteză în salonul propriu-zis, organizat în sala coloanelor de la Biblioteca Județeană Neamț.

Fără ca programul să-și piardă intensitatea pe durata zilelor următoare, ziua de debut a înregistrat acțiuni deosebite ce au marcat cu pregnanță viața culturală a Pietrei-Neamț. Cu prilejul deschiderii salonului de carte, la Biblioteca Județeană au avut loc: lansarea volumului „**Omagiu Președintelui Nicolae Ceaușescu**” și a seriei „**Din gândirea social-politică a Președintelui României, Nicolae Ceaușescu**”, însoțită de fragmente din volumul „**Omagiu Președintelui Nicolae Ceaușescu**” în lectura actorilor de la Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț; expunerea „**Anul editorial 1978 și perspectivele anului 1979**”, prezentată de Tiberiu Avramescu, reprezentant al Centralei editoriale. În după-amiaza aceleiași zile, Liceul „**Roman Vodă**” a fost gazda lansării volumului cu nr. 1000 din B.P.T. — colecția „**Editura „Minerva”**” — „**Literatură populară**” de Mihail Eminescu, și a prezentării seriei „**Arcade**” a aceleiași edituri bucureștene.

Fiecare zi a programului ediției a VIII-a a Salonului pletrean a adus cu sine extinderea locurilor de desfășurare a manifestărilor, ca și diversificarea formelor acțiunilor. Printre gazdele manifestărilor — Liceul Industrial nr. 2, Școala populară de artă, Casa pionierilor, Casa copilului didactic, Sedul Filialei Neamț a Uniunii societăților de științe medicale, Librăria „**Callistrat Hogas**” — toate din Piatra-Neamț — și Clubul Combinatului de fibre sintetice Săvinești. Pe fondul mai obișnuitelor lansări și prezentări de cărți, între acțiunile organizate aici rețin atenția întîlnirea de lucru a reprezentanților Editurii „**Minerva**” cu profesorii de limbă și literatură română din municipiul Piatra-Neamț, organizată la Liceul Industrial nr. 2, și, pentru reușita ei deosebită, seara literar-artistică organizată la Biblioteca Județeană, care, alături, de prezențe scriitoricești de prestigiu, a cuprins și microrecitaluri de muzică clasică.

Organizată cu competență și, de ce nu am spune-o, cu vădită pasiune pentru activități de tinută și eficiență educativă, de către Comitetul Județean de cultură și educație socialistă cu concursul direct al Bibliotecii Județene, această nouă ediție a salonului de carte „**Libris**” a înscris încă o prezență de prestigiu a cărții pe frontul muncii de educație multilaterală și totodată o nouă experiență a bibliotecilor în perfecționarea continuă a formelor și metodelor propagandei cărții în rîndul maselor largi de oameni ai muncii. • L.M.

Secvențe

Pentru a furniza în mod operativ și eficient informații de interes social-politic, economic ș.a. activului de partid, participanților la diferite forme de învățămînt de partid, publicului larg, **Biblioteca Județeană Argeș** a organizat fișiere tematice ale presei cotidiene la Cabinetul Județean de partid, la Secția de propagandă a Comitetului municipal de partid și în sala de lectură a bibliotecii. Ținute la zi cu regularitate, instrumentele își dovedesc utilitatea deosebită în informarea curentă a beneficiarilor.

A intrat în practica Bibliotecii Județene Bihor organizarea, bilunar a unor vitrine tematice, vizînd să aducă în atenția publicului lucrări din cele mai diferite domenii, să stimuleze interesul față de bogăția și diversitatea colecțiilor deținute, să slujească telurilor educației multilaterale. Între temele anului: 1979 — Anul internațional al copilului; Un act istoric — Unirea principatelor; Cartea în viața satelor; România pe meridianele lumii; Satul românesc socialist; 8 Martie; Răscoala țărănilor din Aleșd; Știința și tehnica — mijloc de producție; Cartea de artă; 1 Mai — Ziua internațională a celor ce muncesc (40 de ani de la demonstrația din 1 Mai 1939); 9 Mai; Lege, legalitate, justiție; Copiii — viitorul țării; Industria românească socialistă; Mens sana in corpore sano; Etică și echitate socialistă; Medicina românească; Decada cărții social-politice (50 de ani de la greva muncitorilor din Lupeni); Cartea, prieten de drumetie; 23 August; Ce meserie să-mi aleg?; Școala — izvor de lumină; Premiiile Uniunii Scriitorilor; Decada cărții românești; Biblioteca școlarăului; Discursul noi; 7 Noiembrie; Cartea bihoreană; Copilărie în țară liberă; Unirea Transilvaniei cu România; Artă populară bihoreană; Republică — măreață vatră.

La Biblioteca Județeană Brașov, a fost inaugurată încă o formă de popularizare a cărții din domeniul tehnico-științific. Este vorba de manifestările desfășurate lunar, la Casa științei și tehnicii, cu sprijinul unor cadre de specialitate, sub titlul generic „**Noutăți în știință și tehnică**”.

Biblioteca „**V.A. Urechia**” din Galați își propune organizarea lunară a unor vizite în întreprinderi, instituții și licee, cu titlul „**Întîlnire cu biblioteca**”. Scopul: prezentarea bibliotecii, a colecțiilor și serviciilor pentru public cu ajutorul diapozitivelor și al expunerilor. Perioadice diapozitivele despre bibliotecă sînt proiectate și pe ecranele cinematografulor.

S-a încheiat de curînd, la Arad, concursul, lansat în 1978, cu titlul „**Pentru cea mai bună bibliotecă**”. Antrenînd toate bibliotecile comunale și orașenești din județ, concursul a urmărit: efortul de integrare a bibliotecii în activitatea cultural-educativă de masă; cuprinderea populației active la lectură; ponderea literaturii instructive în ansamblul general al lecturii; diversificarea metodică și tematică a acțiunilor de masă cu cartea.

Între Biblioteca Județeană Bistrița-Năsăud și Astroclubul Bistrița există o permanentă colaborare. Astfel, la dispoziția membrilor clubului a fost pusă bibliografia de recomandare „**Astronomia pe înțelesul tuturor**”, iar cu prilejul împlinirii, pe data de 5 martie, a 60 de ani de la apariția decretului-lege pentru adoptarea calendarului gregorian, a avut loc o întîlnire-debată între cititorii bibliotecii și membrii Astroclubului.

În viziunea unei mai largi democratizări a serviciilor de lectură publică, **Biblioteca Județeană Caraș-Severin** preconizează constituirea de colective obștești de sprijin pe lângă fiecare secție a bibliotecii și organizarea periodică a unor consfătuiri cu cititorii, în care să se analizeze activitatea secțiilor bibliotecii și să se contureze perspectivele și modalitățile de perfecționare a acestei activități.

Cartea social-politică, prezență permanentă în viața oamenilor

În județul Alba, acțiunile cu cartea social-politică ocupă un loc prioritar în activitatea de propagandă a cărții, înscriindu-se ca o cerință majoră în educația comunistă și atragerea oamenilor muncii spre lectură.

O atenție deosebită a fost acordată creșterii colecțiilor de carte social-politică; din fondurile alocate pentru achiziții de carte pe întreaga rețea de biblioteci, acestora le-au fost destinate 35-40 de procente. Pentru popularizarea acestui gen de carte au fost organizate, în majoritatea bibliotecilor din județ, rafturi tematice speciale, fișiere, vitrine care prezintă microexpoziții, prezentări și recenzii de cărți social-politice pentru tineret, articole din presa de partid, din cea centrală, locală și din revistele literare.

În sprijinul desfășurării învățămîntului ideologic de partid au fost întocmite liste bibliografice, punindu-se la îndemina propagandiștilor, lectorilor și cursanților materiale necesare consultării și studiului.

Prin Centrul de librării și Biblioteca județeană au fost puse la dispoziția cititorilor planuri editoriale și liste lunare de apariții, iar prin stațiile de radioficare s-a făcut o largă popularizare a acțiunilor cu cartea social-politică.

Cu prilejul zilei de naștere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, au fost organizate evocări ca „Președintele Nicolae Ceaușescu — o viață de militant revoluționar închinată socialismului, păcii și colaborării”; „File de mîndrie națională”; „Nicolae Ceaușescu — mereu exemplu viu al dăruirii”; recitaluri de poezie patriotică și revoluționară și montaje literar-muzicale ca „Omăgiind un om — sărbătorim o țară”; „Cu inima alături de-al țării președinte”; „Mereu o frunte trează scrutează viitorul” etc; dezbateri pe marginea cărților — Nicolae Ceaușescu. *Opere; Președintelui țării — omagiul scriitorilor din România ș.a.*

În colaborare cu Comitetul județean U.T.C., Muzeul Unirii și U.J.C.M., s-a organizat în întreg județul concursul „Cine citește cunoaște” pe tema „Unirea — năzuință de veacuri a poporului român”, care s-a bucurat de o mare popularitate.

În Biblioteca județeană din Alba-Iulia, în bibliotecile orașenești din Aiud, Abrud, Blaj, Sebeș, Ocna-Mureș,

Zlatna, Cimpeni și în majoritatea bibliotecilor comunale s-au organizat expuneri, dezbateri, schimburi de experiență sub genericul: „Cartea social-politică — mijloc important de educație a oamenilor muncii în spiritul politicii partidului și statului nostru” sau „Revoluția culturală, parte integrantă a politicii P.C.R. de edificare a societății socialiste în România”; „Munca, principala condiție de formare și împlinire a personalității umane”; „Comunistul model de comportare în societate, oglindă în literatură” și altele.

În cadrul „Lunii cărții la sate”, a „Decadei cărții social-politice”, a „Decadei cărții românești”, a „Lunii cărții în întreprinderi”, au fost organizate acțiuni specifice cu cartea social-politică, întâlniri cu scriitori și redactori de la editurile: politică, științifică și enciclopedică, „Univers”, „Minerva” și de la revistele: „Tribuna”, „Transilvania”, „Orizont”, „Sfeaua”, „Vatra”, „România literară”, „Contemporanul”, „Luceafărul” etc. ca și cu membri ai cenacurilor literare (sub genericul „Poezii cîntă patria și partidul”; „Carte, cîntă cui te-a scris”; „Sub revărsări de flamuri tricolore”), cu personalități ale vieții politice, culturale și juridice. Prin stațiile de radioficare, în întreprinderi și școli, în colaborare cu organizațiile U.T.C. și depuneri, s-au organizat și desfășurat recitaluri de poezie patriotică și revoluționară, montaje literar-muzicale, evocări, medalioane literare, recenzii și prezentări de cărți, printre care amintim: „Țară de glorie, pămînt strămoșesc”; „Eroii sînt contemporani cu toți urmașii”; „Omăgiem Unirea sub steagul tricolor”; „Partid, te cîntă azi copiii țării”; „Luminile lui August”; „Partid, stegarii tăi noi vrem să fim”; „Portret al muncii înfrățite” și altele.

Prin toate aceste preocupări și forme de activitate înțelegem să milităm continuu pentru ca întreaga noastră muncă, ancorată în problemele informării, ale popularizării documentelor partidului și statului, ale atragerii spre lectură a unui număr tot mai mare de cititori, să contribuie la formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste înaintate în rîndul maselor largi de oameni ai muncii.

Prof. Ion STÎNEA
director, Biblioteca Județeană Alba

Acțiunea bibliobuzul

Pe linia dezvoltării punctelor de împrumut pentru cititori potrivit amplificării urbanistice a municipiului Iași, cu sprijinul organelor de partid și de stat, Biblioteca „Gh. Asachi” a amenajat și dat în folosință în luna februarie a acestui an un bibliobuz.

Constituindu-se într-o premieră culturală, cartierul Alexandru cel Bun din Iași fiind primul care beneficiază de o asemenea inițiativă, acțiunea „Bibliobuz” încearcă cu succes să răspundă cerințelor spirituale ale celor peste 50 000 de locuitori din această parte a municipiului.

Bibliobuzul a fost dotat cu cca 4 500 de volume cu o tematică variată, în măsură să satisfacă cele mai exigente solicitări ale cititorilor. Prin sistemul de rețineri de cărți și prin legătura directă și sistematică cu depozitul central al bibliotecii, cititorii pot avea acces la noutățile editoriale, practic la orice carte ce interesează pentru lectură și studiu.

Bibliobuzul este nu numai un eficient mijloc de apropiere între bibliotecă și locuințele iubitorilor de lectură, ci și o prezență necesară într-un cartier în care viața culturală pulsa doar în școli. În primele 45 de zile de funcționare, bibliobuzul a înscris un număr de peste 1 100 de cititori care au împrumutat cca 10 000 de volume. Menționăm și faptul că printre cei înscrși se numără foarte mulți cititori maturi, dovedindu-se în acest fel utilitatea mijlocului modern de împrumut pe care-l constituie bibliobuzul.

Pentru diversificarea împrumuturilor, cititorii au la dispoziție și discuri cu muzică clasică, demonstrînd faptul că locuitorii acestui cartier sînt într-o continuă dezvoltare spirituală. În viitor, și celelalte cartiere ale municipiului Iași vor beneficia de prezența bibliobuzului.

Liviu MOSCOVICI
Nicolae BUSUIOC

Cabinet de științe sociale

Reorganizat, în clădirea Universității din bulevardul Republicii nr. 13, Cabinetul de științe sociale al Bibliotecii centrale universitare din București pune la dispoziția studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor din toate instituțiile de învățământ superior din Capitală un fond de peste 15 000 de volume din domeniul filozofiei, logicii, sociologiei, eticii, esteticii, psihologiei și pedagogiei și, cu deosebire, lucrări care tratează probleme teoretice și practice ale economiei politice și ale socialismului științific. Beneficiarii pot consulta, de asemenea, lucrările clasice ale socialismului științific, operele tovarășului Nicolae Ceaușescu, documente de partid și de stat, precum și numeroase materiale de referință. Cabinetul de științe sociale al Bibliotecii centrale universitare asigură bibliografia obligatorie și facultativă pentru toate disciplinele științelor sociale. O parte din colecțiile Cabinetului este organizată după sistemul accesului liber la raft. De asemenea, cabinetul oferă condiții optime de studiu în sala de lectură cu o capacitate de 60 de locuri

■ F. M.

Perfecționare profesională

În cadrul programului comun de perfecționare a conducătorilor de bibliotecă de învățământ superior, organizat de Ministerul Educației și Învățământului și Academia „Ștefan Gheorghiu”, între 22 și 24 martie a.c. s-a desfășurat o consfătuire de lucru cu tema „Integrarea învățământului cu cercetarea și producția”. Sediul: Universitatea din Brașov. Participanții — peste 40 de conducători de bibliotecă — au abordat în principal următoarele subiecte: automatizarea activității de bibliotecă; educația beneficiarilor din bibliotecile de învățământ superior; organizarea informării documentare în condițiile integrării învățământului cu cercetarea și producția. Au fost prezentate proiecte de ameliorare a acestor sectoare de activitate din bibliotecile respective, supuse apoi dezbaterii. Lucrările consfătuirii, deschise de rectorul Universității din Brașov, prof. univ. dr. doc. ing. Florea Duduță, au fost conduse de prof. univ. dr. doc. Ovidiu Bădina și prof. univ. ing. Maria Vencu, din partea Academiei „Ștefan Gheorghiu” și de Mihai Petrescu, din partea Ministerului Educației și Învățământului.

Programul manifestării a mai cuprins și vizitarea sectorului de informare documentară și a sectorului de mijloace audio-vizuale de la Biblioteca Universității Brașov, unde a fost prezentat și un film realizat cu mijloace proprii despre activitatea bibliotecii.

★

În perioada vacanței de primăvară au avut loc în județul Olt, la Slatina și, respectiv, la Caracal, două cursuri de perfecționare organizate de Ministerul Educației și Învățământului, pentru lucrătorii din bibliotecile școlare.

Primul curs, vizând perfecționarea bibliotecarilor școlari încadrați ca atare, a reunit peste 150 de participanți din județele Olt, Dolj, Teleorman, Ialomița, Dimbovița și Sibiu. Lecțiile s-au desfășurat în principal la Biblioteca Liceului „Ion Minulescu” și la cea a Liceului pedagogic din localitate, după programul-orar tip aprobat de M.E.I. pentru aceste categorii profesionale, sub formă de prelegeri, expuneri, dezbateri, proiecții de diapozitive, activități practice și schimburi de experiență fiind conduse de specialiști de la bibliotecile universitare din Cluj-Napoca și București, de la Biblioteca centrală pedagogică, din Ministerul Educației și Învățământului și de la Institutul central pentru perfecționarea cadrelor didactice. Cursurile au urmărit transmiterea de noțiuni de biblioteconomie, noțiuni elementare de informare-documentară, ca și de indicații metodice privind munca cu cartea în condițiile procesului instructiv-educativ din școală.

Cursul de la Caracal, cu o arie de cuprindere mai restrinsă, a reunit cca 200 de cadre didactice care îndeplinesc și funcția de bibliotecari școlari, în cuprinsul județului Olt. Având mai ales un caracter de împropăștare a cunoștințelor, cursul desfășurat de asemenea după un program-orar tip aprobat de M.E.I., a avut o durată de numai 4 zile. Sediul cursului: Biblioteca Liceului „Ioniță Asan” din Caracal.

★

Cursul de perfecționare organizat în luna aprilie de Biblioteca centrală universitară din București, prin Biroul de metodologie și perfecționare, pentru șefii de servicii și locuitorii lor, și-a propus, pentru prima oară, transmiterea unor cunoștințe din domeniul științei conducerii, ca o cerință a modernizării activității de bibliotecă. Printre temele avute în vedere: conducere și creativitate; logica organizării; metodologia conducerii; relații umane în cadrul instituțional; norme și reguli de conducere în cadrul B.C.U. din București; obligațiile conducătorilor de unități și servicii din cadrul Bibliotecii

centrale universitare din București; raporturi optime în organizarea unităților și serviciilor. Obiective. Activități. Personal. Condiții materiale; locul bibliotecii în complexul universitar. Relații științifice, administrative etc.

O inițiativă ce merită extinsă

Printre inițiativele privind diversificarea modalităților de popularizare a bibliotecii și a serviciilor oferite de aceasta studenților, prezentate cu ocazia schimbului de experiență organizat de Ministerul Educației și Învățământului la Iași cu conducătorii bibliotecilor de învățământ superior, s-a înscris și filmul de scurt metraj „Biblioteca”, realizat la Institutul de petrol și gaze din Ploiești de lucrătorii ai bibliotecii și ai institutului (Steliana Păcurar, Iolanda Mihalade și Doina Dima — scenariu; Cristian Stuparu — filmări). Pelicula a demonstrat că alături de metodele tradiționale („Zile deschise ale bibliotecii”, ghiduri ale bibliotecii, mape de prezentare, vizite și discuții în grup) utilizate pentru popularizarea bibliotecilor și a serviciilor de lectură și de informare oferite în rindul studenților din anii I și inițierea acestora în unele tehnici biblioteconomice, pot fi folosite și alte forme mai atractive și mai eficiente de tipul scurt-metrajului menționat.

În timpul celor 9 minute de proiecție, studenții sint avizați asupra colecțiilor de publicații ale bibliotecii și profilului acestora, asupra modalității de înscriere, asupra instrumentelor de informare oferite (catalogue, indexuri, bibliografii). Sint de asemenea prezentate secțiile bibliotecii. Se poate aprecia că filmul — proiectat la fiecare început de an universitar — este subordonat ideii de funcționalitate a bibliotecii și evidențierii rolului pe care acesta îl poate avea în formarea tinarului specialist. Merită remarcat faptul că după proiecția filmului, studenții intră în posesia unei broșuri editate de bibliotecă, cuprinzind o prezentare mai amplă și mai nuanțată a instituției.

Inițiativa Bibliotecii Institutului de petrol și gaze din Ploiești, bucurându-se de aprecierea colegilor din alte bibliotecă de învățământ superior, a fost preluată de către Biblioteca Universității din Brașov, unde a fost realizat un film mai complex (20'), destinat introducerii studenților în diferite tehnici biblioteconomice.

Ar fi de dorit ca astfel de metode moderne de popularizare a bibliotecii să fie abordate de majoritatea instituțiilor de învățământ superior. ■ G.T.

„Hronic vilcean“ — file de bibliografie locală

Sarcini de primă însemnătate ale bibliotecii publice, cercetarea și valorificarea bibliografiei locale se înscriu printre măsurile adoptate de partidul și statul nostru pentru cunoașterea și valorificarea moștenirii istorice și culturale.

Hotărârea C.C. al P.C.R. privind sărbătorirea a 2050 de ani de la întemeierea primului stat dac centralizat și independent a dat o perspectivă de profunzime preocupărilor privind bibliografia locală și un orizont larg colaborării instituțiilor cultural-educative atât în cercetarea, cât și în valorificarea acesteia.

În această perspectivă, Consiliul de educație politică și cultură socialistă al județului Vilcea a profilat, în regulamentul celei de-a doua ediții a concursului județean „Cartea în slujba educației socialiste“, o etapă pe tema popularizării cărții vilcene. Generalizând câteva experiențe efectuate în prima ediție a concursului, inițiativa, denumită generic „Hronic vilcean“, s-a dovedit deosebit de utilă și eficientă. Ea a extins „santierul“ bibliografic de la biblioteca județeană (aflat în seama a 1—2 oameni) la nivelul fiecărei localități, antrenând colaborarea tuturor factorilor educaționali locali, precum și sprijinul de specialitate al instituțiilor de la centrul de județ.

Îndrumarul metodic al acțiunii a prevăzut atât constituirea instrumentelor de informație locală minimală, cât și organizarea unor manifestări de popularizare în formula dialogurilor interlocalități (interbiblioteci). În ce privește instrumentele de informare, preluându-se forme folosite în propaganda vizuală, s-a solicitat întocmirea a 4 planșe cuprinzând: Date istorice selectivă ale localității; Tradiții culturale ale localității; Bibliografia selectivă a localității; Date contemporane selectivă ale localității. Multiplicări ale acestor planșe s-au făcut, identic sau mai în detaliu, prin dactilografare în mai multe exemplare, dintre care cel original, purtând ștampila Consiliului popular respectiv și semnătura primarului, a fost transmis la Biblioteca județeană pentru prelucrare în Fișierul localităților vilcene. Planșele, prezentate în cadrul acțiunii cu public, au fost ulterior deplasate la punctele de informare și documentare sau în sala căminului cultural, iar exemplarele dactilografate au fost afi-

șate la consiliul popular, în biblioteca publică și în școli. Astfel, la data actuală, când acțiunea s-a încheiat în mediul rural, pentru oricare locuitor al unei comune, ca și pentru oricine intră într-o comună vilceană, există posibilitatea unei informări rapide privind devenirea istorică a localității.

Programul dialogurilor (între două comune) a cuprins, de regulă: prezentarea expozițiilor de carte despre localitățile respective, masă rotundă pe tema „Istorie, prezent și viitor în comunele...“ (în fond, dezvoltarea orală a informației selectate în planșă), medaliale ale personalităților de origine locală și ilustrații documentare și artistice (însoțind sau nu expunerile). Manifestările au trezit un viu ecou, beneficiind și de aportul unor specialiști și redactori din edituri. De remarcat, calitatea participării unor consilii de educație politică și cultură socialistă și contribuția deosebită a numeroși animatori (primari, secretari adjuncți ai comitetelor comunale de partid, directori de școli și de cămine culturale, bibliotecari, țărani, cadre didactice, funcționari). Toți constituie acum activul lărgit al colaboratorilor din rețea pentru întocmirea secțiunilor locale din cadrul bibliografiei județului.

Rolul Bibliotecii județene s-a manifestat complex. În planul metodic, a conceput acțiunea și i-a adus îmbunătățiri din mers, a întocmit și transmis Îndrumarul metodic însoțit de materiale-model, a asigurat îndrumarea concretă la sediu și în rețea pentru colaboratorii din fiecare localitate. În planul organizatoric, a întocmit judicios graficul de vizionare a dialogurilor, a efectuat deplasări în fiecare localitate înaintea prezentării la dialog, a susținut o colaborare fructuoasă cu factorii locali, a asigurat vizionarea tuturor dialogurilor programate. În această perioadă, s-a întocmit și difuzat, într-o formă minimală, de lucru, bibliografia selectivă a județului (îndeosebi cu lucrările de bază existente în bibliotecile locale), s-au efectuat documentări suplimentare la Craiova și Pitești (colaborând cu bibliotecile județene respective), de unde s-au împrumutat lucrări ce au fost consultate și „despuiate“ de informații referitoare la județul Vilcea.

Desigur, rezultatele obținute exprimă, totuși, stadiul de început al acțiunii.

Rezultatele de până acum ale manifestării „Hronic vilcean“ sînt covârșitor pozitive. Astfel, s-a reactualizat problema constituirii monografiilor și s-a valorificat public în instrumente de informare documentarea de pînă în prezent (cunoașterea datelor locale nu a mai rămas apanajul citorva „inițiați“); harnicii cercetători locali (întrași uneori într-un „con“ al singurătății) s-au văzut stimulați moral și lingă ei s-au antrenat mai multe cadre pentru finalizarea obiectivului monografic. La nivel județean, respectiv al bibliotecii județene, s-a asigurat direct de la sursă documentația minimală privind vestigiile arheologice de pe raza județului, atestarea vechimii tuturor localităților, precum și a principalelor instituții social-culturale; s-a întocmit o evidență a monumentelor istorice și culturale în contextul fiecărei localități. De asemenea, s-a completat (cu multe nume noi) „dicționarul“ personalităților de origine locală și al celor care au lăsat „urme“ în istoria județului; s-a constituit, repartizată pe localități, o bibliografie minimală a județului (adăugîndu-se multe titluri la care bibliografiile de la centrul de județ ar fi ajuns cu întîrziere). S-a întocmit o evidență a datelor contemporane ale fiecărei localități și, așa cum menționam și mai sus, s-a lărgit activul de colaboratori ai instituției pentru realizarea atribuțiilor sale în domeniul bibliografiei locale. S-a adunat într-un timp scurt un material a cărui prelucrare de sinteză are asigurate elementele structurale. O primă etapă pe drumul acestei prelucrări va fi realizată prin întocmirea și multiplicarea unor hărți, liste de indici cronologici referitori la evoluția istorică și culturală a județului, indici alfabetici pe domenii de referință, precum și o bibliografie selectivă a județului, secționată pe marile perioade istorice ș.a.m.d. Pentru o mai mare operativitate în informarea publicului și colaborarea cu el, aceste materiale vor fi difuzate în cadrul ediției următoare a concursului județean, care va începe în toamna acestui an și va fi dedicată în exclusivitate sărbătoririi a 2050 de ani de la întemeierea de către Burebista a primului stat dac centralizat și independent.

Prof. Ion LAZĂR
directorul Bibliotecii Județene Vilcea

Puncte de informare tehnico-științifică organizate la Universitatea din Brașov

Informarea și documentarea studenților în vederea întocmirii proiectelor, lucrărilor de laborator ca și a redactării comunicărilor științifice este legată, în foarte mare măsură, de consultarea periodicelor. Dispunând de peste 1 300 de titluri în 61 755 de volume și 400 000 de exemplare din reviste axate pe profilul celor cinci facultăți, Biblioteca Universității din Brașov și-a propus valorificarea cât mai deplină a acestora. În acest scop, am organizat două puncte de informare tehnică, ghidându-ne, în principal, după criteriile profilului și al utilității amplasării și nevoilor de documentare. În constituirea fondului de publicații am stabilit ca în aceste puncte să nu se concentreze colecții pe mai mult de 3 ani. Aceasta, pe de o parte, din considerentul că într-un volum prea mare de publicații beneficiarii s-ar descurca mai greu, iar pe de altă parte, din experiența noastră a rezultat că interesul cititorilor pentru colecțiile mai vechi de 3 ani este diminuat, datorită faptului că, prin consultarea revistelor, cei mai mulți cititori urmăresc ultimele noutăți în materie.

Concentrarea publicațiilor periodice are o serie de avantaje, cum ar fi: prelucrarea mai ușoară, concomitent cu consultarea; accesul mai lesnicios și mai atrăgător al beneficiarilor, care permite consultarea mai îndelungată — 12 ore zilnic; eliminarea unor forme de evidență: evitarea pierderilor etc.

Pentru a avea o cit mai mare eficiență, un astfel de punct de informare tehnică trebuie să atragă atât prin conținut cât și prin formă, să fie organizat astfel încât să răspundă prompt și satisfăcător solicitărilor, dispunând de mijloace adecvate. În acest sens, ne-am orientat către așezarea publicațiilor pe rafturi în așa fel încât să permită observarea revistelor de la distanță, acestea punându-se în evidență prin înseși copertile lor. Pe lângă accesul nemijlocit, fără dificultate, la oricare publicație, este posibilă o permanentă supraveghere din partea bibliotecarului. Pentru a crește interesul față de aceste puncte, ele au fost dotate cu prospecte tehnice, buletine de informare ale celor mai multe institute de învățământ din țară, buletine ale întreprinderilor și uzinelor de profil, ca și cu instrumente de informare curentă românești și străine cum ar fi: reviste referative, cataloage ale instituțiilor științifice și de învățământ din lume, rapoarte ale institutelor de cercetare, lexicoane și — pentru a înlesni consultarea pe loc a publicațiilor străine, în 24 de limbi — s-au pus la dispoziție numeroase dicționare.

Instrumentele de informare proprii, buletinele de informare pe profil, o serie de sumare ale revistelor străine, primite pe bază de relații de schimb cu multe institute de învățământ din alte centre universitare, oferă anual mii de informații tehnico-științifice de cea mai mare utilitate.

Bibliotecarul este o prezență activă în acest cadru: acordă informații, ajută cititorul la căutarea subiectelor pertinente unei preocupări, reazăază publicațiile consultate, ține evidența lecturii ca și a solicitărilor acestora. El are o legătură imediată prin interfon cu toate compartimentele

bibliotecii, răspunzând la aproape toate întrebările ce-sint adresate. Cititorii pot cere consultații de specialitate sau xerocopii ale unor materiale de care au nevoie mai mult timp. Consultațiile de specialitate se asigură zilnic între orele 13 și 15 de către documentariști — specialiști pe diverse profiluri.

Dacă cititorul află din instrumentele de informare de un articol dintr-o publicație pe care nu o avem, el poate cere procurarea ei. Solicitarea este imediat onorată de o intervenție la instituția care deține lucrarea, satisfăcând astfel, de cele mai multe ori, cerința cititorului.

Fiecare punct de informare este dotat cu cite un aparat de reprodus și unul de citit microfilme. Astfel am avut posibilitatea ca în anul trecut să punem la dispoziția cititorilor peste 30 000 de xerocopii.

Ca urmare a înființării punctelor de informare și perfecționării metodelor de lucru din cadrul lor, numărul cititorilor a crescut cu 50—120%, iar numărul publicațiilor consultate s-a dublat, iar în unele luni s-a triplat.

Obiectivul primordial al activității noastre — sprijinirea activității didactice și a cercetării științifice — nu este nici un moment scăpat din atenție. Facem, pentru a răspunde acestuia, tot ce ne stă în putință și, în primul rând, depunem un efort permanent să cunoaștem cât mai bine desfășurarea și nevoile procesului de învățământ pentru a veni în întimpinarea problemelor ce se ridică.

Subliniem că noua formă de organizare adoptată de noi conferă punctelor de informare tehnico-științifică o importanță deosebită și pentru documentarea cercetătorilor și specialiștilor din producție, fapt demonstrat de afluența sporită a lor la consultarea materialelor existente aici. Pe lângă revistele tehnice și instrumentele de informare, aceștia au apreciat și solicitat mult prospectele tehnice al căror volum și diversitate se află în creștere continuă. Având în vedere că marea majoritate a absolvenților noștri vor lucra în producție, ne-am propus să dezvoltăm activitățile și instrumentele de lucru, astfel încât să contribuim și pe această cale la realizarea procesului de integrare cu producția și cercetarea, în ideea de a-i familiariza pe viitorii ingineri cu aspectele documentării și informării în condițiile asigurate de întreprinderi și uzine.

Între bibliotecă și beneficiari este instituit un permanent dialog, care ne permite să cunoaștem atât păreri individuale, cât și cele comune masei cititorilor. Sugestiile și solicitările lor constituie un subiect permanent în dezbaterile compartimentelor noastre. Măsurile luate permit adaptarea, modificarea sau chiar transformarea pe parcurs a metodelor de lucru. Așa am reușit și reușim să rezolvăm cele mai multe probleme ce se ridică, cu toate dificultățile create de complexitatea universității noastre, în care sint predate 700 de discipline, se întocmesc citeva sute de tipuri de proiecte, referate și lucrări de laborator, ca și un impresionant număr de teme de cercetare științifică.

Conf. dr. ing. A. NEGRUȚIU
director al Bibliotecii centrale universitare Brașov

CZU 028.61.7:3-053.2

Deprinderi de informare la copii

A-i introduce pe copii în știința informării înseamnă, la această vîrstă, în primul rînd a-i apropia de carte, a-i familiariza cu ambianța bibliotecii, a-i deprinde cu „tainele“ lecturii, încă din primii ani de școală și chiar în perioada preșcolară.

Raportul dialectic formativ-informativ, propriu întregului demers bibliotecar și mai evident în activitățile cultural-educative întreprinse, înclină în mod hotărîtor spre primul aspect, cînd e vorba de copii. De fapt, principiu mai general promovat de pedagogia contemporană, educația — realizată prin instituțiile de învățămînt sau prin alte organisme — trebuie să vizeze, în perspectiva unui viitor marcat de un dinamism nemaiîntîlnit, mai puțin transmiterea unor cunoștințe finite și definitive și mai mult crearea unor capacități și deprinderi de acces la informații prin intermediul cărții — ca instrument de bază al cunoașterii —, al altor purtătoare de informații. Iar rolul bibliotecii pentru copii poate fi determinant în acest sens.

Asigurarea unui fond de carte adecvat, răspunzînd cerințelor specifice și în concordanță cu capacitățile de receptare proprii fiecărei vîrste — de la cartea ce vorbește prin intermediul imaginii și pînă la cartea de text, de la scrierile cu caracter literar și pînă la cele cu caracter informativ — este momentul cheie, premisa instituirii unor relații trainice, de durată, între copil și bibliotecă.

Organizarea sistematică a fondurilor la raft — un sistem care să aibă în vedere deopotrivă destinarea unor anume scrieri, dar și natura lor tematică și formală, la care copiii nu numai să aibă liber acces încă de

la început, dar și să fie ajutați să-i înțeleagă „logica“ — este o altă cerință pedagogică, un gir al apropierii copilului de acest univers informațional care este biblioteca. Iar în acest sens folosim o largă gamă de metode, de la explicarea pe înțelesul lor a criteriilor de așezare, la jocurile de orientare în colecții.

Cataloagele secției pentru copii, cu diversitatea lor tipologică și funcțională cunoscută, trebuie de asemenea considerate nu numai în sensul lor direct și imediat de instrumente de informare proprii, de dezvăluire a colecțiilor ce le sînt adresate, dar și ca adevărate „abecedare“ pe care copilul învață azi cum să „citească“ mîine, ca adult, în cataloagele mai complexe și mai complicate cu care se va confrunța în marile biblioteci la care viața îl va „obliga“ să studieze, să se informeze, să se documenteze în complexul educației permanente. Și în această privință încercăm să acționăm sistematic, individual sau cu grupuri de copii, singuri sau în colaborare cu școala, didactic sau sub formă de joc.

Perspectiva educației permanente domină dealtfel întreaga activitate a bibliotecii pentru copii. Bibliotecarul specializat, ca educator, conștient de misiunea sa, ca dascăl „fără catalog și clopoțel“, ca militant activ al poliției partidului și statului, vede în fiecare mic cititor un viitor cetățean cu o personalitate multilaterală.

În demersul de apropiere de carte a copilului, biblioteca se întîlnește și cu alți factori educaționali, dintre care un rol direct, hotărîtor, îl joacă familia, școala, organizațiile de șoimi ai patriei și pionieri, iar un rol indirect, mijloacele de comunicare în masă,

presa, instituțiile de artă, comerțul de carte etc.

Datorită nu numai permanenței lor, dar și caracterului educativ sistematic al factorilor din prima categorie, biblioteca încearcă să se întilnească cu aceștia într-un efort convergent, de multe ori inițiativa aparținîndu-i. Ne vom referi în continuare, pentru a ieși din planul considerațiilor teoretice și a ne apropia de cel aplicativ, la cîteva colaborări mai reușite sub aspectul eficienței lor, datînd din ultima perioadă și circumscriindu-se programului de mai largă respirație și de mai amplă cuprindere prilejuit de Anul internațional al copilului, toate constituind un pas mai aproape de lumea cărții și a bibliotecii.

Familia, nucleul educativ de bază al societății noastre, este prima în măsură să trezească interesul copilului pentru carte, prima care să-i orienteze pașii către biblioteca publică. Tocmai de aceea secția noastră pentru copii se preocupă, în colaborare cu Comitetul municipal al femeilor din Baia-Mare, să contribuie la constituirea femeilor mame asupra valențelor modelatoare pe care lectura le are în formarea personalității copilului. Formele folosite în acest scop sînt diverse: de la prelegeri și dezbateri privind rolul cărții în dezvoltarea universului de cunoaștere, în formarea caracterului, în crearea sensibilității estetice, a spiritului critic și artistic, ca și în plan recreativ, la semnalarea și prezentarea celor mai valoroase apariții editoriale din sfera literaturii pentru copii, adecvate unei vîrste sau alteia. Nu de mult, la solicitarea Comitetului municipal al femeilor, în cadrul cursului „Femeia secolului XX“, Biblioteca județeană le-a oferit cîteva repere despre cum se alcătuiește o

Pe agenda bibliotecilor publice

biblioteca personală, despre importanța criteriului selectiv, despre modul de aranjare a cărților în rafturi.

Dacă contactele bibliotecii cu părinții rămân oricum sporadice, ea poate institui — și o face — colaborări permanente cu grădinița de copii, cu școala. Forma cea mai comună (dar nu mai puțin importantă) o constituie vizitele la bibliotecă cu grupuri de copii, unii realizând astfel primul lor contact cu această instituție. Dar aceasta nu este singura față a colaborării noastre, a cărei eficiență se reflectă în numărul tot mai mare de copii atrași la lectură în Baia-Mare, în varietatea cărților împrumutate. Iată câteva exemple elocvente de colaborare, uneori cu implicarea și a unei terțe instituții.

Expoziția scenografei Teatrului de păpuși din localitate, Ida Grumaz, la care vizitatorii copii de la Grădinița nr. 9 au luat cunoștință despre o seamă de lucruri minunate în legătură cu păpușile-actori, a fost urmată de o vizită la bibliotecă, unde au găsit expuse pe mese jucării și cărți ilustrate cu personajele văzute la expoziție. Cu acest prilej ei au aflat și ce e o bibliotecă și ce bucurii le poate aduce. Aceeași expoziție a prilejuit copiilor din clasa a II-a de la Școala generală nr. 1 nu numai pătrunderea în „culisele” teatrului de păpuși, dar și o neobișnuită lecție de desen și o vizită la bibliotecă, de unde au putut împrumuta basmele cu personajele văzute la expoziție.

Pentru copiii din clasele mai mari, ambianța bibliotecii se poate substitui uneori clasei, contactul cu cartea asigurând o mai profundă receptare a lecției. Astfel, Școala generală nr. 11 a organizat o lecție de literatură română despre Mihai Eminescu în colaborare cu Secția pentru copii, medalionul literar „Mihai Eminescu — luceafărul poeziei românești” — implinind fericit lecția propriu-zisă.

O colaborare interesantă există cu Casa pionierilor, în special pe linia dezvoltării unor pasiuni de timp liber ale copiilor. Astfel, împreună cu cercurile de desen și de etnografie au fost organizate expoziții de carte, desen, lucru manual, micii creatori fiind astfel stimulați să-și alimenteze pasiunea creației din izvoarele informative ale cărții. Și exemplele de colaborare pot fi diversificate. Toate se înscriu însă sub semnul țelului comun care este continua înflorire a personalității umane.

Eva OSZOCZKI

● La Caransebeș, Biblioteca orașenească, în colaborare cu Casa pionierilor, a întocmit un plan comun de acțiuni, printre care: Cenaclul literar al copiilor, concursuri „cel mai bun povestitor”, colecții de desene și picturi ale cititorilor inspirate din basmele și poveștile citite, precum și alte manifestări în care copiii să nu fie doar auditori, ci participanți activi.

● La Dej, expoziția anuală de desene ale copiilor cu tematică literară va fi închinată la această ediție Anului internațional al copilului, sub genericul „Copilărie fericită”.

● La Oradea, printre numeroasele acțiuni preconizate, vizind în genere diversificarea tematică și a formelor de propagandă adresate copiilor, se înscrie inițierea unui concurs de creație plastică, finalizat — la 1 iunie — cu o expoziție în localul Bibliotecii județene, cu tema „Din viața copiilor de pretutindeni”; difuzarea în județ, prin Caietul metodic nr. 3, a unor montaje literar-artistice în limbile română („Copilărie fericită”) și maghiară („Gyerek a jörő nemzedéke”); organizarea, în colaborare cu Teatrul de Stat din Oradea, a recitalului actriței Kiss Török Ildikó cu poezii pentru copii apărute în revista „Napsugár”; organizarea, în colaborare cu Consiliul județean al pionierilor și Casa pionierilor, a unui cenaclu pionieresc „Copii-creatori”, care va susține un spectacol din creația literar-muzicală a copiilor; organizarea în holul bibliotecii a șase vitrine tematice, adresate copiilor — „1979. Anul internațional al copiilor”, „Copiii — viitorul țării”, „Ce meserie să-mi aleg?”, „Școala — izvor de lumină”, „Biblioteca școlară”, „Copilăria în țară liberă”.

● La Brașov, între altele, va fi organizată, în colaborare cu Inspectoratul școlar, Casa corpului didactic, Institutul de psihologie și pedagogie București și Editura „Ion Creangă”, o sesiune științifică cu două teme: „Lectură copiilor” și „Literatură pentru copii”.

● La Brăila, se are în vedere organizarea, la 1 iunie, a unei expoziții de cărți pentru copii. Asemenea expoziții vor fi organizate și în bibliotecile comunale, unde vor avea loc și recitaluri de versuri dedicate copiilor.

● La Galați a fost instituită „Ziua micului bibliotecar”, cu periodicitate lunară, în cadrul căreia, pe baza unui program testat, copiii vor fi inițiați în tehnica lecturii, a constituirii și organizării bibliotecilor personale, a întocmirii bibliografiilor necesare și vor primi totodată și unele noțiuni de prelucrare și întreținere-legare a cărților. De asemenea, în școlul educației patriotice și științifice a copiilor vor fi organizate activități de masă cu tematică adecvată, cuprinse în ciclurile „Urmasii ai unor glorioși strămoși” și „Prietenii ai adevărului științific”.

● La Alba-Iulia, a fost programată, în luna mai, o masă rotundă cu tema „Cartea pentru copii — mijloc de educație patriotică”. De asemenea, în cadrul programului de educație sanitară desfășurat în colaborare cu Comisia municipală de Cruce Roșie, va fi dezbătută tema „Rolul mamei în creșterea și educarea copilului”.

● La Slatina, s-a desfășurat o dezbateri cu tema „Literatură pentru copii, cerințe și realizări”, la care au fost invitați V. Gafița, redactor șef, și Gheorghe Zarafu, redactor, la Editura „Ion Creangă”.

● La Cimpulung-Moldovenesc, preocupările pentru marcarea Anului internațional al copilului s-au manifestat încă din luna decembrie 1978 când la Biblioteca orașenească a fost organizată expoziția de desene „Copiii lumii doresc pacea”, prilej de anunțare și a programului special de acțiuni destinate copiilor în anul 1979. Printre acestea: un concurs realizat în colaborare cu Casa pionierilor pentru „Cel mai bun cititor” și o expoziție de desene ale copiilor cu tema „Realizările obținute de poporul nostru în edificarea vieții noi” ș.a.

● La Constanța, sînt prevăzute două acțiuni de mai largă desfășurare: o expoziție de carte pentru copii, înfățișînd, pe domenii, producția din ultimii doi ani, imagine elocventă a interesului purtat în țara noastră pentru pregătirea și ridicarea nivelului de cunoștințe ale copiilor, imagine întregită cu date statistice privitoare la producția de carte și citate din documentele de partid relevante în ceea ce privește educația copiilor și tineretului din țara noastră; organizarea, în colaborare cu Casa pionierilor, a unui concurs de creație literară și desene ale copiilor, cu tema „Copiii lumii iubesc pacea”, lucrările selecționate urmînd a fi înmănușate într-o broșură lucrată cu mijloace proprii.

*„Fiecare copil
are dreptul...
la afecțiune,
dragoste și înțelegere“*

Bibliografie de recomandare

Ceașescu, Nicolae. Cuvîntare la ședința festivă de deschidere a Congresului al X-lea al Uniunii Tineretului Comunist, a Conferinței a X-a a Uniunii Asociației studenților comuniști din România și a celei de-a III-a Conferințe Naționale a Organizației Pionierilor. 3 noiembrie 1975. Buc., Editura politică, 1975. 39 p.

Partid iubit, părinte drag, își mulțumim! Culegere din cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu adresate pionierilor. Buc., Editura politică, 1974. 104 p. + 1 f.pl. (Consiliul Național al Organizației Pionierilor).

*

Aronescu, Lorentz. Cu copiii în concediu. Buc., E.D.P., 1975. 64 p. cu ilustr. (Pentru părinți).

Berge, André. Copilul diftil. Buc., E.D.P., 1972. 219 p. (Pentru părinți).

Berge, André. Defectele părinților. Buc., E.D.P., 1967. 128 p. cu ilustr. (În ajutorul părinților).

Berge, André. Profesiunea de părinte. De la căsătoria părinților la căsătoria copiilor. Buc., E.D.P., 1977. 195 p. (Pentru părinți).

Borca, Ana I. și Cîrnu, Ion Gh. Autoritate și ...autoritate. Buc., E.D.P., 1975. 76 p. (Pentru părinți).

Căldăraru, Emilia. Puntea de aur. Opiniile unei mame. Buc., E.D.P., 1974. 95 p. (Pentru părinți).

Cristea, Mia, Alexandru, Oltea și Sburban, Smaranda. Ne cunoaștem copiii? Buc., E.D.P., 1966. 96 p. (În ajutorul părinților).

Fischbein, Efraim. Climatul educativ în familie. Buc., E.D.P., 1970. 192 p. (Pentru părinți).

Filimon, Liviu V. **Negativismul copiilor, produs al carențelor educative.** Buc., E.D.P., 1967. 80 p. (În ajutorul părinților).

Ghivirigă, Mihai. **Copilul mic.** Buc., E.D.P., 1963. 92 p. (În ajutorul părinților).

Ghivirigă, Mihai. **Ritmuri zilnice.** Organizarea regimului de viață în familia cu mai mulți copii. Buc., E.D.P., 1967. 92 p.

Lăzărescu, Olga. **Recompense și pedepse.** Buc., E.D.P., 1964. 84 p. cu fig. (În ajutorul părinților).

Marin, Gheorghe. **Minciuna la copil.** Buc., E.D.P., 1969. 132 p. (Pentru părinți).

Moisescu, Mihnea. **Din însemnările unui tată.** Buc., E.D.P., 1971. 136 p. (Pentru părinți).

Nestor, George. **Copiii și strada.** Buc., E.D.P., 1964. 10 p. (În ajutorul părinților).

Osterrieth, Paul A. **Copilul și familia.** Buc., E.D.P., 1973. 243 p. (Pentru părinți).

Osterrieth, Paul A. **Introducere în psihologia copilului.** Buc., E.D.P., 1976. 163 p. (Pedagogia secolului XX).

Păunescu, Constantin. **Nervozitatea copilului.** Buc., E.D.P., 1977. 192 p.

Piaget, Jean și Inhelder, Barbel. **Psihologia copilului.** Buc., E.D.P., 1969. 136 p.

Popescu, Florica. **Părinți vitregi... părinți buni.** Buc., E.D.P., 1978. 59 p. (Pentru părinți).

Popescu, Ion. **Autoritatea părinților.** Buc., E.D.P., 1965. 232 p. (În ajutorul părinților).

Stoian, Mihai. **Abecedarul părinților.** Buc., E.D.P., 1972. 182 p. (Pentru părinți).

Stoian, Mihai. **Dreptul la bătaie? Dilemele părinților.** Buc., E.D.P., 1967. 180 p. cu ilustr. (În ajutorul părinților).

Stoian, Mihai. **Minori în derivă.** Buc., Editura enciclopedică română, 1972. 203 p. (Orizonturi, 42).

Teodorescu, Stela. **În lumea copilului: prieteni, colegi, cunoscuți.** Buc., E.D.P., 1976. 172 p. (Pentru părinți).

Zaharnic, Constantin. **Probleme pentru părinți, probleme ale părinților.** Tablete psihologice. Buc., E.D.P., 1976. (Pentru părinți).

Arghezi, Tudor. **Cartea cu jucării.** Ed. a 4-a. Buc., Editura tineretului, 1958. 280 p.

Chimet, Iordan. **Cele douăsprezece luni ale visului.** Antologia inocenței. Buc., „Ion Creangă“, 1972. 432 p. cu ilustr. color.

Creangă, Ion. **Amintiri din copilărie.** Buc., „Minerva“, 1978. 160 p. (Arcade).

Daudet, Alphonse. **Jack. Moravuri contemporane.** Buc., „Albatros“, 1975. 432 p.

De Amicis, Edmondo. **Cuore. Inimă de copil.** Buc., „Ion Creangă“, 1977. 112 p. (Prima mea bibliotecă, 23).

Malot, Henri. **Singur pe lume.** Ed. a 4-a. Buc., „Albatros“, 1976. 456 p.

Renard, Jules. **Morcoveață.** Ed. a 2-a. Buc., Editura tineretului, 1967. 160 p.

Saint-Exupéry, Antoine de. **Micul prinț.** Buc., Editura tineretului, 1962. 96 p. cu ilustr.

Löffler, Hedy. **Copii și copii.** (Album fotografic). Buc., „Meridiane“, 1968. 112 p.

CARTEA ÎN VIAȚA COTIDIANĂ A COPIILOR

Colocviu la Centrul „Georges Pompidou“

Centrul „George Pompidou“ din Beaubourg a găzduit, în cadrul Anului internațional al copilului, o reuniune de lucru privind serviciile de lectură publică, la care și-au confruntat concepțiile și experiența diferite organizații franceze sau străine. Ședința solemnă de deschidere a fost prezidată de ministrul sănătății al Franței, d-na Simone Veil. Lectura publică în rândul copiilor, fenomen social de importanță aparte și în continuă expansiune (7 600 000 de volume împrumutate copiilor în 1969, 16 200 000 în 1976) a fost abordată sub diverse aspecte, de la utilizarea materialelor tehnice moderne, la animația de grup, de la producția de carte adresată copiilor, la „concurența“ carte-televiziune și — probleme-cheie — de la necesitatea subvenției minime, la formarea unui personal calificat. De un interes aparte a fost intervenția dr. Walter Scherr, directorul Bibliotecii internaționale pentru copii și tineret din München, care a prezentat o panoramă a marilor tendințe mondiale ale acestei literaturi, semnalând între altele pericolele coproduției internaționale, care conduce la standardizarea creației, în special în cazul albumelor, și pesimismul tot mai marcant în românele pentru adolescenți, în special cele scandinave.

Problema relației dintre cultura scrisă și cea vizuală în viața cotidiană a copilului a stîrnit vii dispute. Între intervenții: aspectele pedagogiei „lecturii“ imaginilor (François Faucher), „realismul“ fotografiei ca mijloc de denunțare a cenușului social (Philippe Schuyer), trăsăturile „proaspete“ ale benzii desenate (M. Roux); televiziunea considerată ca invenție tot atât de importantă ca tiparul (P. Cardinal), criza actuală a creației de autor la televiziune (Roger Kahane). Concluziile „zilelor“ au fost optimiste: încrederea în lectură (M. Auba) și deopotrivă în vizual (M. Fillet), chiar dacă efortul de reconciliere între cultura scrisă și cea audio-vizuală se menține încă patetic. ■ L.E.

Interese de lectură în rîndul tinerilor

Schimbările și exigențele procesului de pregătire a cadrelor, așa cum este proiectat și cum se desfășoară, începînd cu învățămîntul școlar și terminînd cu educația adulților, determină o permanentă tangență cu cartea, cu biblioteca. Cerințele de lectură, de informare și de cercetare ale oamenilor se modifică sub impulsul acestor schimbări și impun bibliotecile publice ca participante active la realizarea actului educațional, la pregătirea forței de muncă.

Privită din acest unghi, Biblioteca orașenească din Caracal, care anual deservește aprox. 4 300 de cititori (persoane fizice) și difuzează în jur de 72 000 de volume, face parte din categoria serviciilor sociale care participă la dezvoltarea în condiții optime a vieții populației, constituie un element al construcției economico-sociale și, deci, întreaga ei activitate trebuie planificată și realizată în acest context.

Activitatea bibliotecii în condițiile actuale presupune depășirea stadiului simplei experiențe profesionale; ea trebuie dirijată, construită pe baza cunoașterii științifice a realităților.

Din aceste considerente, am procedat la investigarea cerințelor cititorilor reali și virtuali ai bibliotecii orașenești Caracal din căminele de nefamiliști, pentru cunoașterea lor, obiectiv și proiectiv, într-o viziune panoramică și în ansamblul serviciilor sociale cu care se află într-o permanentă interacțiune. Această investigație s-a făcut prin efectuarea unei anchete sociologice în rîndul tinerilor ce locuiesc în căminele de nefamiliști de la întreprinderile de vagoane și de tricotație și a unor sondaje de opinie printre tinerii cititori ai bibliotecii orașenești.

Materialul de față își propune să rețină atenția asupra unor concluzii ce se desprind din sondajul sociologic întreprins cu privire la cerințele de lectură ale tinerilor muncitori din căminele de nefamiliști, în special, și ale celorlalți tineri de la unitățile amintite, care frecventează biblioteca, să semnalizeze modul în care colectivul bibliotecii, pe baza concluziilor ce s-au desprins, a orientat activitatea de propagandă a cărții, a îmbunătățit serviciile de bibliotecă venind în întîmpinarea cerințelor beneficiarilor ei din această categorie.

În efectuarea sondajului nostru, am pornit de la ipoteza că, în ultimii ani, s-au diversificat serviciile bibliotecii noastre, s-a ridicat calitatea acestora, fapt dovedit de o creștere permanentă și constantă a numărului de cititori, a frecvenței acestora și a numărului de cărți eliberate spre lectură. În condițiile creșterii exigențelor sociale enunțate mai sus, ne-am pus întrebarea: „În ce măsură gama serviciilor oferite răspunde cerințelor cititorilor proveniți de la cele două mari unități industriale — de vagoane și de tricotație —, în special ale celor ce locuiesc în căminele de nefamiliști, ce trebuie întreprins pentru optimizarea serviciilor în continuare. Așadar, scopul sondajului întreprins a fost determinarea cerințelor, a sferei de interese de lectură și a nevoilor culturale în general ale tinerilor muncitori ce locuiesc în cămine, în vederea îmbunătățirii muncii de propagandă a cărții în rîndul acestora.

Pentru realizarea obiectivelor sondajului și verificarea ipotezelor enunțate, am folosit chestionarul, dar și metoda analizei statistice și observația empirică, care au contribuit la formularea concluziilor prin metoda comparației.

Chestionarul a cuprins 17 întrebări, din care 5 de identificare și 12 factuale, motivaționale și de opinie, unele urmate de răspunsuri sau nonrăspunsuri prestabile.

Completarea chestionarului a fost făcută la căminele

către fiecare tînr în parte. Eșantionul investigat a cuprins un număr de 200 de subiecți, din care 125 băieți și 75 fete, în vîrstă de la 19 la 25 ani.

În funcție de profesii și de studii, structura lotului investigat a fost următoarea:

Total eșan- tion	studii			profesie			
	șc. prof.	liceu termi- nat	liceu netermi- nat	strun- gar	sudor	lăcătuș ș.a.	trico- teuză
200	129	31	40	27	31	67	75

Sondajul efectuat ne-a pus în fața unor date revelatoare sub aspectul cunoașterii mai exacte a realităților, confirmînd — dar și infirmînd — unele ipoteze construite pe baza experienței profesionale, cu consecințe ce impun o anumită atitudine față de planificarea serviciilor care le oferim cititorilor reali și potențiali din rîndul tineretului ce locuiește în cămine. O constatare de acest fel este cea referitoare la studiile neterminate și cerințele de materiale bibliografice ale celor ce urmează cursuri serale și fără frecvență sau se pregătesc pentru învățămîntul superior, pentru obținerea de trepte și grade.

Diversificarea pe meserii bine diferențiate în profilul muncii care din partea bibliotecii tot atîtă atenție în achiziționarea de lucrări de specialitate, cît și în activitatea de propagandă a cărții (consfătuiri, mese rotunde, dezbateri, aplicații practice, toate conduse de cei mai buni specialiști de la nivelul unității).

Răspunsurile la întrebarea: „dacă în preocupările curente intră și lectura cărții“ au dezvăluit următoarea situație:

Total eșan- tion subiecți	Nr. subiecți care citează	De unde citează				Dacă nu citează: de ce?				Nonrăspunsuri
		biblioteca orașe- nească	bibliotecii familiale cîmîna	bibliotecii personale	alte surse	lipsă de timp	nu găsesc cartea preferată	nu le place să citească	alte cauze	
200	146	52	74	11	9	23	12	7	2	10

Rezultă că presupunerea și chiar convingerea unor factori că în general toți tinerii citează este infirmată de realitatea investigată și că sarcini de mare răspundere revin atît bibliotecilor, cît și celorlalți factori educaționali (consiliile educației politice și culturale socialiste de la nivelul celor două unități, U.T.C., sindicate), pentru a-i atrage la lectură pe cei care sub un motiv sau altul nu citează. Faptul că mai mult de 1/4 din tineri n-au în preocupările lor lectura poate avea urmări nedorite în pregătirea lor politică și profesională. Și motivații de genul „lipsa de timp“ — în special la fete (răspuns dat de 11% din subiecți), „nu găsesc cartea preferată“ (5%) sau „nu îmi place lectura fiindcă am alte preocupări mai plăcute, cum sînt televizorul, filmul, plîmbatul sau lucrul de mîină“ (4,5%) lasă să se înțeleagă că biblioteca are încă multe de făcut pe linia stimulării interesului față de lectură, pentru propagandă cărții, pentru a-și pune de acord munca de masă cu programele de la cinematograful, televiziune, radio etc. Biblioteca trebuie să-și atragă sprijinul celor mai competente cadre, în special de la nivelul întreprinderilor, care pot și trebuie să exemplifice cu aspecte din unitate, de la locul de muncă, cînd este vorba de o mașină sau un flux tehnologic pus în discuție de cartea tehnică, ca și atunci cînd este vorba de probleme de etică

a muncii, de protecție a muncii, de inițiative valoroase etc.

Un alt aspect urmărit de sondajul efectuat a fost acela al argumentării concrete a participării și integrării bibliotecii în procesul de pregătire și perfecționare a forței de muncă. Aceasta impune o optică mult schimbată la cadrele bibliotecii, ca și la activul de sprijin, care în multe cazuri au tratat cu superficialitate îndrumarea lecturii către cartea de specialitate. Documentația privind profesiile și lectura cititorilor arată că se impun măsuri privind constituirea unor fonduri bogate de carte tehnică interesând atât pe cei integrați învățământului fără frecvență, cât și pe cei ce-și ridică nivelul de calificare sau doresc să fie la curent cu ce este nou în meseria profesată. Se impune o mai mare atenție colaborării cu bibliotecile tehnice, cu comisiile inginerilor și tehnicienilor, cu responsabilii și lectorii de la diferitele cursuri de calificare și ridicare a pregătirii profesionale, ca printr-o propagandă unitară a cărții să poată fi cuprinsă la lectură întreaga masă de oameni ai muncii și în special tinerii.

O altă concluzie desprinsă se referă la lectura cărții beletristice (71% din totalul cărții difuzate), orientată prioritar (69%) spre cartea de aventuri și polițistă. Acest gen de carte interesează deopotrivă pe băieți și pe fete, fapt ce face ca alte genuri mult mai valoroase și cu mai multe valențe educative să fie neglijate sau chiar respinse, cum se întâmplă cu poezia, genul prozei scurte, cartea de teatru. În ordinea preferințelor, pe planul al doilea se înscrie colecția „Romanul de dragoste”, în special lucrări din literatura clasică română și universală. Această subcategorie atinge o pondere de 16% din literatura solicitată, în timp ce literatura tratând probleme și aspecte ale realităților noi, socialiste, reprezintă abia 10% în ansamblul lecturii, celelalte 5 procente fiind reprezentate de literatura istorică, de călătorii, biografii romănate etc. Așa cum spuneam, este alarmant faptul că poezia ocupă ultimul loc, în special poezia contemporană. Cele câteva cereri înregistrate de sondaj vin din partea fetelor care au terminat liceul sau a celor antrenați în pregătirea participării la unele concursuri. Din sondaj reiese că dificultățile de receptare a sensurilor acestor poezii le tin în afara lecturii unor mase mai mari de cititori, în ciuda faptului că în activitatea de propagandă, la montajele literar-muzicale, la serile de poezie, la momentele poetice sau întâlnirile cu poezii s-a insistat pe propaganda acestui gen. De aici, o serie de concluzii care se impun în munca bibliotecii, și nu numai a acesteia, spre o propagandă bine gândită asupra cărții noi, din literatura română contemporană, marcată de spiritul umanist socialist, pentru creșterea eficienței acestor manifestări concretizată în cererea de carte.

Locul preponderent ocupat de literatura beletristică în ansamblul preocupărilor de lectură trebuie pus în raport cu decalajul dintre ponderea cărții beletristice în ansamblul colecțiilor și cea a fondului de carte nonbeletristică, atât în bibliotecă cât mai ales la filiale, un indicator interesant constituindu-l numărul cererilor refuzate din aceste domenii. Față de această stare de lucruri bibliotecă urmează să se preocupe de îmbunătățirea structurii tematice a colecțiilor ca o primă condiție a determinării unor noi cerințe de lectură.

Sfera de interese de lectură declarată de subiecți a fost controlată cu răspunsurile la întrebarea: „Ce credeți că trebuie să facă biblioteca pentru a răspunde mai bine cerințelor dv. de lectură?” 41% din totalul celor 200 de propuneri se înfățișează în același deziderat: „Să-și îmbogățească colecțiile”. Dintre aceștia, 64% solicită carte de literatură și 35% din alte domenii, cu precădere carte tehnică de specialitate. Propunerea are o motivație obiectivă. Biblioteca noastră, beneficiind de o alocație bugetară pentru procurare de cărți sub baremul orientativ (în medie 0,50 lei/per locuitor), nu reușește nici pe departe

să fie la zi cu noile apariții editoriale, iar cea mai mare parte din cărți sînt cumpărate într-un singur exemplar, cel mult două, la aceasta adăugîndu-se și subiectivismul cu care colectarea se orientează la alegerea și trimiterea cărților la bibliotecă, față de cele care merg la fondul cărților la bibliotecă. În ciuda acestor impedimente, măsurile de raționalizare a achizițiilor în raport cu cerințele rezultate din sondajul făcut au fost puse imediat în aplicare, urmărindu-se mai atent și livrările colecturii, concordanța acestora cu comenzile efectuate și cu cerințele de lectură ale cititorilor noștri. S-a considerat de asemenea rațional ca o parte din bugetul cu această destinație să fie rezervată pentru aprovizionare prin librăria locală, de la „cartea prin poștă” și de la Rezerva națională de carte, urmărindu-se totodată completarea unor lacune din colecții.

În ceea ce privește acțiunile de popularizare a bibliotecii și a colecțiilor ei, sondajul de opinie ne-a confirmat unele ipoteze, dar a revelat și multe realități despre care noi aveam o altă optică. Din formele de propagandă practicate de noi, 28% din eșantionul investigat au optat pentru procesul literar, 31 pentru cenele literar-muzicale, 18 pentru consfățuirile asupra cărții tehnice, 14% pentru mese rotunde pe teme de etică, legislație și concursuri „cine citește știe”, 9% pentru momente poetice, evocări, recenzii, expoziții. O orientare netă, deci, către formele participative. Nu întotdeauna calitatea unor manifestări a corespuns exigențelor tineretului și mai ales nu s-au încadrat în specificul activităților cu cartea, avînd caracter festiv și vizînd prea puțin antrenarea participanților la un dialog viu, la o confruntare a opiniilor personale. De asemenea, a fost evidențiat faptul că mulți tineri au rămas în afara acțiunilor organizate. Propunerea de a se organiza cercuri de creație literară sau cu alte profiluri la nivelul căminelor o considerăm îndreptățită și intenționăm în colaborare cu organizația U.T.C. să realizăm un asemenea cerc și un ceneclu al tineretului revoluționar în care să fie antrenați toți tinerii cu talent.

Cercetarea a evidențiat unele carențe în pregătirea cititorilor pentru folosirea instrumentelor de informare ale bibliotecii — cataloage de bibliotecă, fișiere tematice, bibliografii de recomandare etc. La baza acestei stări de fapt stă volumul redus de activități întreprinse de bibliotecă pentru familiarizarea cititorilor cu instrumentele muncii intelectuale și, mai ales, lipsa de ritmicitate a acestor activități care să vizeze cititorii încă de la primul lor contact cu biblioteca. Numărul mic de subiecți care au declarat că folosesc cataloagele bibliotecii — 29% cel alfabetic și doar 14% cel sistematic — este elocvent în acest sens.

Activitatea de informare și de orientare a cititorilor se cere a fi făcută pe baza unui contact nemijlocit cu cititorii și în raport direct cu cerințele lor imediate și de perspectivă. Sondajul a scos în evidență că n-au fost folosite decât acele bibliografii solicitate de subiecți cu ocazia efectuării unor lucrări necesare la examene de studii și de obținere a unor grade didactice, în procesul perfecționării profesionale etc., și mai puțin cele presupuse de noi a fi necesare pentru impulsivarea unor interese de lectură mai diversificate.

Concluzia generală ce se degajă din analiza la nivelul ansamblului eșantionului investigat impune cu necesitate aplicarea unor corecții întregii noastre activități, de la unele schimbări în concepția proprie a personalului despre sarcinile bibliotecii și pînă la unele măsuri administrative menite să ducă la exercitarea plenară, armonioasă și continuă a tuturor funcțiilor bibliotecii publice.

Constantin N E A G O E
bibliotecar,

Biblioteca orășenească Caracal

Dioteca Institutului de arte plastice „Nicolae Grigorescu“

Unică în țara noastră prin amploarea colecțiilor (peste 50 000 de diapozitive) și prin circulație (cca 450 000 de diapozitive consultate anual, cu variații lunare între 7 000 și 48 000), secția de diapozitive a Bibliotecii Institutului de arte plastice „M. Grigorescu“ din București s-a aflat de multe ori în situația de a „defrișa“ zone încă neumblate în biblioteconomia noastră, de a iniția practici profesionale, de a adapta norme, de a perfecționa metode de lucru, atât în planul completării, cât și al organizării și dezvoltării colecțiilor, ca de altfel și în asigurarea condițiilor de consultare a lor. Modelul normativ avut în vedere pentru stabilirea propriilor norme în această activitate l-au constituit reglementările legale în vigoare*.

În lumina acestora și ținând seama de comandamentele procesului de învățământ artistic și de cercetare, de necesitățile de menținere în actualitate a colecțiilor și de recuperare din punct de vedere tehnic a diapozitivelor degradate datorită unei folosiri îndelungate, se stabilesc, pe bază de plan anual, coordonatele acțiunii de completare.

Obiectivele cărora aceste lize subordonează sînt: ilustrarea (cu diapozitive) diferitelor cursuri, a conferințelor susținute în țară și peste hotare, a manifestărilor culturale-educative de masă; asigurarea bazei documentare pentru activitatea de cercetare în domeniul artistic; „înregistrarea“ activității studenților din Institutul de arte plastice „N. Grigorescu“ (teme de studiu, de examen, lucrări de restaurare, practică de producție, lucrări pentru contracte); asigurarea unei documentații sistematice asupra manifestărilor artistice curente, prin fotografierea celor mai importante expoziții străine și românești organizate în Capitală.

Sursele de dotare folosite în acest scop sînt: achizițiile, donațiile și, mai ales, autodotarea.

Pentru achiziții se are în vedere exclusiv producția internă, principalii realizatori de diapozitive fiind studioul Animafilm, Oficiul central pentru mijloace de învățământ, diferitele muzee. Procurarea lor se face cu bani numerar, rezervați în acest scop din bugetul global aprobat pentru completarea colecțiilor de diapozitive, în conformitate cu normele de achiziții pentru biblioteci stipulate în Regulamentul bibliotecilor de învățământ superior. Lotul de diapozitive se înregistrează global în R.M.F., iar în registrul de inventar, în mod individual, diapozitiv cu diapozitiv, doar prețul fiind menționat global (ca la o lucrare în mai multe volume).

În absența unui canal unic de difuzare și a unei informări anticipative, curente sau chiar postapariție asupra producției de diapozitive (exceptînd catalogul editat anual de Oficiul central pentru mijloace de învățământ și planul editat de Animafilm), procesul de completare prin această sursă este, prin forța lucrurilor, lacunar, mai ales pentru diapozitivele editate pe plan local de diferite muzee din țară, acestea fiind în genere pierdute din vedere. În ceea ce privește diapozitivele de artă apărute peste hotare, deși nu ne lipsește o anume

informare (cataloge etc.), procurarea lor este cu totul sporadică. Acestea nu fac obiect de import, iar biblioteca nu dispune încă de posibilități valutare cu o asemenea destinație.

Donațiile, o altă sursă de completare de care uzăm, suplinesc într-o anumită măsură aceste curențe. Ele provin de la cadrele didactice din institut, cercetători, artiști plastici. Ca și în cazul publicațiilor, în momentul primirii unui lot de diapozitive prin donație se întocmește un proces verbal prin care se atestă proveniența lor ca donație și faptul că sînt intrate fără act însoțitor. Procesul verbal, semnat de către donator și bibliotecar, ține loc de factură, specificîndu-se în el numărul de diapozitive și tematica lor. Prețul se stabilește în conformitate cu cel al altor diapozitive ale secției prin consens, preț cu care se trec în registrul de inventar, după prealabila lor identificare și catalogare, și în R.M.F., la o poziție separată.

Tot pentru suplینirea curențelor amintite, intenționăm ca, în etapa următoare, să introducem experimental în practica noastră schimbul de diapozitive, oferind bibliotecilor unor institute din străinătate seturi de diapozitive de artă românească sau realizate după lucrările studenților. E o problemă de perspectivă ce ne reține atenția pentru că schimbul de informații ce s-ar realiza între institute cu același profil ar asigura o documentare dinamică și operativă a cadrelor didactice și studenților, a cercetătorilor și criticilor de artă, asupra unor lucrări semnificative pentru procesul de învățământ artistic din alte țări, pentru creația artistică în general.

Autodotarea constituie principala sursă de completare pentru dioteca Institutului de arte plastice „N. Grigorescu“ din București și, datorită caracterului inedit al acestui sistem, ne vom opri mai mult asupra ei, atît sub raportul concepției, cit și sub raportul rezolvărilor practice de ordin tehnic și gestionar.

Autodotarea se realizează în funcție de cerințele procesului de învățământ și ale cercetării, pe bază de plan anual, avîndu-se în vedere totodată și capacitatea de prelucrare a laboratorului foto și a bibliotecarului secției. Cantitativ, numărul diapozitivelor realizate pe cont propriu se ridică la aprox. 5 000. Planul se întocmește global — pe baza solicitărilor în scris ale cadrelor didactice și cercetătorilor și pe baza propunerilor bibliotecarului diotecii pentru ilustrarea unor teme solicitate și nereprezentate în fondul existent. Planul este structurat pe teme (corespunzător structurii fondului de diapozitive), pentru fiecare tematică fiind delegat un cadru didactic sau cercetător din partea Consiliului științific al bibliotecii, de la care bibliotecarul secției primește sprijinul cuvenit. Pentru arta românească se indică zonele de fotografiere și temele necesare. Pentru arta universală se stabilesc temele, publicațiile din care urmează a fi reproduse imaginile, apartenența acestora la o bibliotecă publică sau particulară. Pentru fiecare publicație avută în vedere se întocmește o listă cu pagina și numărul ilustrației respective.

Pentru lucrările studenților se prevede, pe baza mediei stabilite în ultimii ani de învățământ, un număr global de diapozitive, urmînd ca pe parcurs, fiecare cadru didactic, comisia de selecție a lucrărilor pentru muzeul institutului și fondul de diapozitive, să desemneze lucrările reprezentative pentru procesul de învățământ și care merită să fie reproduse pentru secție, atît ca material de arhivă asupra istoricului învățămîntului de artă, cit și ca material didactic pentru ceilalți studenți.

Pentru fotografierea expozițiilor de artă se prevede tot un număr global de imagini, urmînd ca nominalizarea lor, pe bază de selecție, să se facă în momentul deschiderii expoziției respective. (Programarea expozițiilor din capitală este transmisă, în baza unei convenții, de C.C.E.S.

* Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor de învățământ superior art. 21. Completarea; evidența colecțiilor; Legea 22 din 18.XI.1969 privind răspunderile în legătură cu gestionarea bunurilor socialiste și H.C.M. 2230 din 8.XII. 1969, art. 9.

O.P.E.X. și U.A.P. ca și de Asociația artiștilor plastici amatori).

În cadrul planului se prevede un număr de rezervă pentru comenzi excepționale de diapozitive, cum ar fi necesitățile unei expoziții a studenților, itinerată peste hotare, apariția unei publicații cu ilustrații mult mai bune decât cele deținute, deschiderea unei expoziții neprevăzute în acel trimestru.

„Planul anual de efectuare de diapozitive“, cum este intitulat, sub forma lui definitivă, aprobată de conducerea Institutului, este comunicat laboratorului foto, și secției de diapozitive a bibliotecii, devenind, și într-un caz și în altul, plan de lucru obligatoriu. Tot pe baza lui, Contabilitatea stabilește cuantumul institutului necesar pentru procurarea de pelicule, rame, substanțe necesare prelucrării. Trimestrial se întocmește un referat-notă de comandă (către contabilitate) indicând numărul de diapozitive ce urmează a fi executate în trimestrul respectiv, cu mențiunea expresă că „execuția se face conform planului anual aprobat“, plan cu funcție implicită de catalog de comandă. Nominalizarea pe titluri a diapozitivelor de executat în cursul unui trimestru se concretizează în planul intern al secției de diapozitive stabilit împreună cu conducerea bibliotecii.

Cum se realizează completarea prin autodotare și evidența intrărilor? Iată etapele de lucru pe care practica le-a acreditat:

— **Fotografierea lucrărilor.** Pentru reproducerea după carte, publicația este însoțită de liste de reproducere avute în vedere și de fișele întocmite de bibliotecar pentru imaginile respective, urmînd ca fotograf să noteze numărul fotografei din caseta de film negativ, număr după care se va face identificarea imaginii (a diapozitivului). Fișa de descriere însoțește în mod obligatoriu și alte purtătoare de imagini după care se fac reproduceri (fotografii, ilustrate, alte diapozitive, filme). În cazul fotografierii unor lucrări într-o expoziție temporară într-un muzeu, într-un atelier sau în aer liber a unui monument, bibliotecarul însoțește fotografii întocmind fișa de descriere a imaginii în momentul fotografierii, pentru a asigura autenticitatea identificării cu originalul, operație de multe ori îndepărtată în timp de cea a fotografierii propriu-zise. Dacă nu se face fișa în momentul fotografierii și dacă datele care se scriu sînt sumare și neconcludente, posibilitățile de identificare a imaginii, de descriere pe fișe de regăsire a imaginii sînt făcute îndoielnice. Nici un bibliotecar nu are dreptul aici să se bazeze pe memoria sa, pentru că îi va fi foarte greu să-și aducă aminte pentru „n“ cazuri ce dimensiuni avea lucrarea, ce culori utiliza, ce tehnică etc. Chiar dacă întocmirea fișei pe teren se realizează în condiții mai puțin confortabile ca cele din birou, operațiunea este nu numai necesară, dar absolut obligatorie. Și fișele întocmite pe teren poartă numărul casetei de negativ care asigură identificarea. Pentru executarea diapozitivelor din expoziții și muzee se îndeplinesc anumite formalități, acordîndu-se, pe baza unei adrese scrise, dreptul de a fotografia pentru uz intern lucrările din expoziția respectivă, după care urmează momentul selecției, respectiv, al fotografierii.

— **Developarea și încasarea** sînt operațiuni de competența strictă a fotografului, realizate în laboratorul institutului.

— **Preluarea loturilor de diapozitive** executate de laborator, verificarea calității lor și întocmirea procesului verbal de predare-primire între fotograf și bibliotecar, act cu valoare de factură, sub al cărui număr se înregistrează lotul de diapozitive în R.M.F. și pe care bibliotecarul menționează numărul de înregistrare. Redactat în trei exemplare, procesul verbal rămîne ca act gestionar în secția de diapozitive, un exemplar fiind înaintat contabilității,

iar un al treilea rămînînd la fotograf, pentru a-1 stuji la contabilizarea consumului de peliculă și rame.

— **Identificarea și catalogarea diapozitivelor** primite este una din operațiunile de bază realizate de către bibliotecar. Spre deosebire de cărți și alte publicații achiziționate de bibliotecă, în cazul cărora inventarierea precede operațiunea catalogării, în cazul unei colecții speciale de imagine ordinea operațiunilor se inversează. De fapt momentul următor este identificarea, acțiune pe care noi am suprapus-o catalogării, datele necesare identificării fiind aceleași cu cele înregistrate pe fișa de catalog (în cazul nostru, fișa-document a sistemului de clasificare adoptat, care este cel al indexării coordonate). Cum asupra problemelor catalogării și clasificării diapozitivelor ne propunem să revenim cu un alt prilej, ne vom mărgini acum doar să enunțăm datele înregistrate pe fișă, considerate esențiale pentru identificarea imaginii: a. date care caracterizează opere de artă (autor, titlu, proveniența lucrării, perioada sau curentul artistic și titlul ei, tehnica în care a fost realizată, dimensiunile lucrării în cm); b. datele tehnice ale diapozitivului, ca obiect în sine (alb-negru sau color, dimensiuni); c. numărul (inv.) de regăsire a diapozitivului în bibliotecă; d. numărul de regăsire a clișeului (filmului); e. laboratorului emitent. De asemenea sînt înregistrate, pe verso fișei, date privitoare la sursa de unde a fost preluată imaginea (carte, album, revistă etc. sau original), autor, titlu, cota; biblioteca.

— **Inventarierea** are în vedere fiecare diapozitiv în parte, numărul de ordine din registrul inventar fiind consemnat deopotrivă pe rama diapozitivului (cu cerneală plastisol) și pe fișa document. Registrul inventar tipizat pentru carte a fost adaptat cerințelor specifice inventarierii diapozitivelor, rubricile succedîndu-se în următoarea ordine: data înregistrării, numărul curent, însemnări la verificarea Bibliotecii, epoca, locul, autorul, titlul, tehnica, proveniența lucrării, sursa de reproducere, dacă diapozitivul e executat pe peliculă alb-negru, sau color, prețul per bucată, poziția din R.M.F., solicitantul lotului de diapozitive executate, observații. Este necesar ca în inventar să se înregistreze toate datele conținute de fișa document, el avînd astfel și valoare de catalog de serviciu, deoarece, în cazul distrugerii sau deteriorării fișei făcute pe teren sau după o publicație împrumutată ulterior deteriorată, nu există nici o altă sursă de refacere a fișei imaginii respective.

— **Înregistrarea în R.M.F.** a situației intrărilor, realizată pe loturi de diapozitive;

— **Comunicarea către contabilitate a intrărilor de diapozitive** (pe baza unui proces verbal de înregistrare și a confruntării dintre R.M.F. și fișa de evidență a contabilității).

— **Organizarea diapozitivelor în casetele sertare-speciale** destinate conservării lor.

Diapozitivele fotografiate într-un semestru sînt predate secției specializate a bibliotecii abia în trimestrul următor, urmînd a fi prelucrate, conform etapelor de mai sus, în următorul trimestru. Astfel, între comandă, execuție, prelucrare și predare către contabilitate a formelor gestionare cuvenite se scurg, în condiții normale de lucru, 3 trimestre. De aceea, situația în R.M.F. la sfîrșitul anului nu va arăta decât 3 200 — 3 500 de diapozitive în loc de 5 000, ultimul lot predat de laborator în ultimul trimestru al anului urmînd a fi preluat abia în primul trimestru al anului următor.

Autodotarea se înscrie ca principala sursă de completare a colecțiilor secției de diapozitive. E un proces complex și complicat, dar cu atît mai necesar în cazul unei biblioteci ce slujește procesului de învățămînt și de cercetare dintr-un institut cu profil artistic.

Liliana MĂRȘANU

Unele probleme ale organizării catalogului sistematic

La solicitarea unor biblioteci, întrerupem suita de consultații privind modificările intervenite în tabelele CZU-pentru a face loc elucidării unor probleme legate de organizarea catalogului sistematic. Fiind probleme de interes mai general, considerăm că simplul răspuns la „Poșta rubricii” nu ar fi fost suficient. Pe parcursul consultațiilor noastre, ori de câte ori va fi necesar, vom mai proceda la asemenea intervenții.

★

Structura generală a catalogului sistematic are în vedere gruparea fișelor pe clase, diviziuni, subdiviziuni etc. de la 0 la 9 (sau de la 1 la 9 plasând grupa 0 la sfârșitul catalogului), așa cum sînt prezentate acestea în tabelele CZU. Prin aceasta nu trebuie înțeles că acest catalog se constituie ca o reproducere fidelă a tabelelor CZU. Pe măsura dezvoltării lui, fiecare catalog sistematic va trebui să capete un aspect original și să reflecte exact caracterul colecțiilor pe care le dezvoltă.

★

Aranjarea fișelor în catalogul sistematic respectă principiul fundamental al CZU, acela al gradării conceptelor (subdivizarea progresivă a acestora de la general la particular). Un concept general este în așa fel ales încît să-i poată fi subordonată o serie de alte concepte care să nu cuprindă decît o parte din sfera conceptului general:

Exemplu:

- 34 Drept
- 347 Drept civil
- 347.6 Dreptul familiei
- 347.63 Descendenți. Copii. Paternitate
- 347.633 Adopție

Fiecare din conceptele de mai sus pot, la rîndul lor, să devină concepte generale pentru conceptele care derivă din ele. În catalogul sistematic, această gradare a conceptelor trebuie să se evidențieze foarte clar. Fișele divizionare sînt de mare ajutor în atingerea acestui scop.

★

Subiectele exprimate prin mai mulți indici CZU, fie că sînt uniți prin semnul de relație (:) sau prin semnul de adăugire (+), fie că sînt notați pe fișă unul sub altul, vor fi reflectate, de regulă, în catalogul sistematic corespunzător cu fiecare indice CZU care le-a fost afectat. În felul acesta, un subiect va putea fi găsit în catalog la fiecare din conceptele care îl constituie. Intrarea fișelor în catalog, la toți indicii afectați subiectului clasificat, va fi marcată prin sublinierea indicilor. (Nu se recomandă rotirea indicilor pe fișă, prin trecerea unui alt indice pe pri-

mul loc, care dă intrarea fișei în catalog, și nici notarea pe fișă a unui singur indice în cazul în care subiectului i-au fost atribuiți mai mulți indici de clasificare.)

Exemple:

311:37(498),1978 ⁴⁴ (Statistica învățămîntului în România, în 1978)	$\left\{ \begin{array}{l} 311:37(498),1975^{44} \text{ (fișa nr. 1)} \\ 311:37(498),1978^{44} \text{ fișa nr. 2)} \end{array} \right.$	
323.1(=30)(498) (Populația de naționalitate germană din România)		$\left\{ \begin{array}{l} 323.1(=30)(498) \text{ (fișa nr. 1)} \\ 323.1(=30)(498) \text{ (fișa nr. 2)} \end{array} \right.$
371.3:373.5:805.90 (Metodica predării limbii române în învățămîntul mediu)	$\left\{ \begin{array}{l} 371.3:373.5:805.90 \text{ (fișa nr. 1)} \\ 371.3:373.5:805.90 \text{ (fișa nr. 2)} \\ 371.3:373.5:805.90 \text{ (fișa nr. 3)} \end{array} \right.$	
327(498:437+497.2) (Relațiile României cu Cehoslovacia și Bulgaria)		$\left\{ \begin{array}{l} 327(498:437+497.2) \text{ (fișa nr. 1)} \\ 327(498:437+497.2) \text{ (fișa nr. 2)} \\ 327(498:437+497.2) \text{ (fișa nr. 3)} \end{array} \right.$

Exemplele de mai sus sînt indicate în organizarea unui catalog care reflectă o colecție bogată de documente și care își propune să răspundă cît mai diversificat cererilor beneficiarilor catalogului. Pentru o colecție mică sînt suficiente una sau două intrări (chiar cînd pentru exprimarea subiectului sînt folosiți mai mulți indici principali), cu condiția să fie respectată o unitate perfectă la marcarea indicilor care vor da intrarea fișelor în catalog.

★

Atunci cînd în așezarea fișelor intervin numai indici principali, aranjarea acestora se va face conform succesiunii numerelor zecimale. Indicii CZU trebuie înțeleși și tratați ca numere zecimale, ca și cînd ar fi precedați de 0, (zero, virgulă). Numai astfel vom înțelege de ce în catalog nu ne vom întîlni cu o suită de felul: 3,32,33,34, 321,322,3211,33,3311,34,3411,34112 (suită crescîndă de numere întregi), ci cu o suită de acest gen: 3, 32, 321, 3211, 322, 33, 3311, 34, 3411, 34112 (suită crescîndă a nume relor zecimale 0,3; 0,32; 0,321; 0,3211 ș.a.m.d.).

★

Complicațiile în organizarea catalogului sistematic apar atunci cînd în compunerea indicilor intervin diverse simboluri folosite de CZU, simboluri ce prin ele însele nu au o valoare clasificatoare (exemplu: simboluri de conexiune

:(relație);+ (adăugire); / (extensie); simboluri care introduc diviziuni analitice — (linioară); .0 (punct, zero); simboluri care introduc diviziuni comune: (.) (paranteze); (0) (paranteze, zero); = (egal); (=) (paranteze, egal); .00 (punct zero, zero) etc.

În stabilirea unei ordini de succesiune a acestor simboluri la structurarea fișelor în catalog, în interiorul aceluiași indice principal, s-a urmărit să se asigure de asemenea divizarea de la general la particular a noțiunii reprezentate prin indicele principal. Pentru a asigura o uniformitate și pentru a fixa locul fiecărui simbol, CZU recomandă ca logică următoarea succesiune:

- + adăugire
- / extensie
- indice simplu
- : relație
- [] paranteze drepte
- = diviziune comună de limbă
- (0) diviziune comună de formă
- () diviziune comună de loc
- (=) diviziune comună de popor
- „ diviziune comună de timp
- A/Z subdivizare alfabetică
- .00 diviziune comună de punct de vedere
- diviziune analitică
- .0 diviziune analitică
- .1.9 subdiviziuni ale indicelui principal

Această succesiune poate fi aplicată la structurarea generală a oricărui catalog sistematic fără a o transforma însă într-o formulă imuabilă. Locul fiecărui simbol în schema generală de aranjare a fișelor poate varia de la catalog la catalog sau de la o grupă la alta în organizarea aceleiași catalog. De aceea, este necesar ca ordinea-tip recomandată să fie serios studiată și adaptată particularităților fiecărui catalog, particularități date de mărimea și conținutul colecției reflectate și de nevoile de informare ale beneficiarilor colecției. Pe lângă normele generale, fiecare catalog va trebui să-și aibă norme particulare proprii, bine motivate și riguros respectate, pentru a asigura uniformitate și consecvență în organizarea lui.

Iată cîteva amendamente la ordinea-tip indicată mai sus de care se poate ține seama în adoptarea unei structuri proprii:

1. Utilitatea semnului de adăugire (+) a fost contestată și folosirea lui nu a fost recomandată de însăși Comisia centrală de clasificare. Deoarece, așa cum am arătat mai sus, în catalogul sistematic se va trata fiecare indice separat, acest semn (+) va putea fi ignorat.

2. Semnul de relație este folosit în clasificare pentru a exprima raportul dintre două noțiuni care au în lucrarea clasificată o importanță egală (de exemplu, 301:796 Sociologia sportului) — așa-zisă relație de coordonare — dar și pentru a exprima raporturile de subordonare ce se stabilesc între două noțiuni, în cadrul unui indice complex, așa cum apare acesta în alte tipuri de lucrări:

De exemplu:

- 373.5:371.214 Învățămînt mediu, programă
- 373.5:371.27 Învățămînt mediu, examene
- 373.5:371.3 Învățămînt mediu, metodică
- 373.5:371.67 Învățămînt mediu, manuale

Raporturile de subordonare dintre două noțiuni pot fi exprimate și prin alte procedee, ca:

— închiderea indicelui exprimînd noțiunea subordonată între paranteze drepte:

- 373.5[371.214] Învățămînt mediu, programă
- 373.5[371.27] Învățămînt mediu, examene
- 373.5[371.3] Învățămînt mediu, metodică
- 373.5[371.67] Învățămînt mediu, manuale

— prescurtarea, în anumite cazuri prevăzute de tablele, a unor indici aparținînd aceleiași clase, simbolizînd sinteza între două sau mai multe noțiuni:

- 373.5—214 de la 371.214 Învățămînt mediu, programă
- 373.5—27 de la 371.27 Învățămînt mediu, examen
- 373.5—3 de la 371.3 Învățămînt mediu, metodică
- 373.5—67 de la 371.67 Învățămînt mediu, manuale

Prima combinație se utilizează mai frecvent pentru că facilitează intrări multiple în catalog, ceea ce nu permit ultimele două combinații.

Comparînd structurarea obținută în catalog prin folosirea semnului de relație atunci cînd acesta exprimă un raport de subordonare a noțiunilor, cu cea obținută prin utilizarea diviziunilor analitice, observăm că ambele servesc pentru a indica fațete ale subiectului. Plasarea relației imediat după indicele principal — atunci cînd aceasta exprimă o relație de subordonare — duce la o structurare încercată a subiectului aducînd în față o fațetă a acestuia, după care vom găsi aspectele lui generale introduse prin diviziuni comune de formă, loc, timp etc. Confuzia se produce și pentru că prin utilizarea semnului de relație nu se poate preciza natura relației dintre noțiunile exprimate prin indicii de clasificare.

3. Diviziunea comună de limbă, în practica clasificării zecimale la noi, este folosită numai la anumite grupe (literatură, dicționare, enciclopedii etc.) dar în catalogul sistematic de multe ori trebuie să grupăm fișele avînd în vedere limba în care este scrisă lucrarea. Fișele publicațiilor scrise în limba română se vor așeza la toate clasele, prevalîndu-ne de libertatea acordată de sistemul CZU. Înaintea fișelor acelorași publicații scrise în alte limbi, lucrările avînd același titlu dar în alte limbi vor fi aranjate în ordinea crescîndă a indicilor comuni de limbă.

4. În compunerea indicelui de clasificare, timpul este subordonat locului, dar în organizarea catalogului sistematic, deseori prin aranjarea locului înaintea timpului nu se păstrează divizarea general — particular. De aceea, se recomandă ca în așezarea fișelor în catalog să se aibă în vedere mai întîi timpul și apoi locul:

- 301,19“ Sociologia în secolul XX
- 301(498) Sociologia în România
- 301(498),18“ Sociologia în România în secolul al XIX-lea

Dacă locul ar fi fost așezat înainte de timp, o lucrare de sociologie cu un conținut mai larg ar fi fost plasată după o lucrare privind sociologia într-un spațiu geografic determinat (principiul general—particular nu ar fi fost respectat).

În virtutea aceleiași libertăți acordate de sistemul CZU, fișele materialelor privind țara noastră vor fi scoase în evidență, la toate clasele, prin plasarea acestora înaintea tuturor diviziunilor de loc.

- Exemplu: 37(498) Învățămîntul în România
- 37(100) Învățămîntul în lume
- 37(44) Învățămîntul în Franța.

Elena S A B A D A C

85 ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ

→ 842.2

- .07 Instituții administrative. Organizații administrative
- .08 Personal administrativ
- 351 Activități proprii administrației publice
- 351.71 Servicii publice. Domenii. Administrarea domeniilor. Lucrări publice. Contracte de antrepriză.
- 351.72 Finanțe publice. Legislație financiară → 336.1
- .74 Forță publică
Miliție. Poliție. Gardă civilă. Gardă națională
- .75 Supravegherea odihnei și a ordinii publice
- .76 Supravegherea moralității publice
- .77 Supravegherea salubrității publice. Poliție sanitară. Control sanitar. Poliție veterinară. Igienă veterinară
- .78 Asigurarea securității publice
- .79 Administrația căilor navigabile
- .81 Supravegherea căilor de comunicație. Poliția transporturilor
- .82 Reglementare economică. Comerț. Industrie. Protecția și încurajarea întreprinderilor comerciale și industriale
- .84 Măsurii administrative privind asigurările sociale
- .85 Administrația cultelor. Învățământ. Știință. Artă. Literatură
- .86 Administrația apărării naționale → 355
- .87 Administrația justiției → 34
- .88 Administrația serviciului de relații externe
- 351.9 Supravegherea și controlul administrației publice
- 352 Administrație locală
Organele locale ale puterii de stat. Consilii populare municipale, orașenești, comunale
- 353 Administrație provincială, regională, departamentală. Consilii populare județene
- 354 Administrație centrală
Organele Centrale ale puterii de Stat. Ministero.
- 355 Armată. Știință și artă militară. Război. Militarism. → 623
- .01 Războiul. Aspectele sociologice ale războiului. Filozofia războiului. Militarism
- 355.1 Generalități asupra armatei și a marinei. Viața militară
- .2 Recrutarea efectivelor și a resurselor. Potențial de război. Recruiționări militare. Școli și pregătire militară
- .3 Organizarea generală a forțelor militare
Personal militar: comandant superior, ofițeri, subofițeri, soldați, personal civil. Mari unități armate. Stat major general
- 355.4 Operații de război
- .40 Serviciu secret. Spionaj. Informații
- .41 Serviciu de campanie
- .42 Tactică generală
- .43 Strategie. Operații strategice
- .44 Asediu
- .45 Apărarea statului
- .46 Operații maritime și aeriene. Război naval. Război aerian
- .47 Geografie militară
- .48 Istorie militară. Fapte eroice. Campanii. Bătălii
- .49 Istorie navală. Război maritim
- 355.5 Serviciul și tactica diferitelor arme. Instrucția trupelor și a cadrelor. Exerciții tactice.

- .6 Administrația armatei. Servicii administrative
- .7 Clădiri și instituții militare
- 356 Infanterie. Serviciile generale ale armatei
- 357 Cavalerie. Trupe motorizate
- 358.1 Artilerie
- .2 Geniu. Unități de geniu
- .3 Servicii tehnice
- .4 Aviație militară
- 359 Marină militară
- 36 ASISTENȚĂ. ASIGURĂRI
- 361 (anulat) → 061.235, 364
- 362 (anulat) → 061.235
- 363/367 (anulat) → 061.235
- 364 ASISTENȚĂ SOCIALĂ
Probleme sociale care reclamă asistență. Feluri de asistență
- 365 (anulat) → 061.235
- 366 (anulat) → 061.236
- 367 (anulat) → 061.237
- 368 ASIGURĂRI
Asigurări de bunuri și de persoane. Asigurări contra incendiilor. Asigurări agricole. Asigurări pe viață
- 363.4 Asigurări sociale. Securitate socială
Asigurări contra accidentelor. Ajutor în caz de accidente. Ajutor de boală. Concendii medicale
- 43 Asigurarea bătrâneții. Asigurarea invalidității. Pensii. Pensii de bătrânețe. Pensii de invaliditate.
- 37 ÎNVĂȚĂMÎNT. EDUCAȚIE. TIMP LIBER. PEDAGOGIE
- 371 Organizarea sistemului de educație și învățământ.
Organizare școlară
- 371.1 Direcție, cadre didactice, personal auxiliar
Formarea și perfecționarea cadrelor didactice
- .2 Organizarea metodei de învățământ
- .212 Elevul
Înscriere. Aptitudinile intelectuale și tipul de școală. Tipuri de elevi și studenți. Promovare. Eliminare.
- .213 Repartizarea funcțiilor între profesori. Diriginte
- .214 Programe de studii. Programe școlare. Orare. Prospecte.
- .215 Administrația școlilor
- .217 Măsurii sociale. Beneficii financiare ale elevilor și studenților. Transport cu tarif redus sau gratuit, cantine, colonii, manuale gratuite, burse etc.
- .219 Utilizarea localului școlii pentru acțiuni extrașcolare
- .22 Taxe școlare
- .23 Vacanțe. Călătorii. Excursii. Serbări școlare
- .25 Durata studiilor. Numărul elevilor pe clase.
Clase paralele. Clase speciale. Clase libere.
- .26 Aprecierea elevilor
Carnet de elev. Notarea elevilor
- .27 Organizarea examenelor
Examenе orale și scrise. Candidații la examen. Examinatorii. Cotare. Certificate. Diplome. Grade
- 371.3 Metodică de predare. Procedee de instrucție. Forme de organizare a instrucției.
Lecții, conferințe, cursuri
- .38 Învățământ practic. Practică școlară. Metodă activă. Spontaneitate, inițiativă, independență. Jocuri, concursuri, colecționări, muncă de laborator.
- .381 Lucru manual

- 371.4 Sisteme de educație**
- 271.5 Disciplina școlară**
Regulamente. Prezență. Întrzieri. Absențe. Recompense. Măsuri disciplinare. Pedepse. Consemn. Eliminare. Autogestiune. Colaborarea elevilor cu direcția școlii
- 371.6 Amplasare. Teren. Clădiri. Localul școlii.**
Mobilier. Echipament. Materiale școlare. Materiale tradiționale. Materiale audiovizuale.
- 371.7 Igienă școlară**
Starea de sănătate. Supraveghere, control medical. Surmenaj. Oboseală. Sănătate fizică. Sănătate mintală
- 371.8 Viața elevilor și a studenților. Obiceiuri.**
- 372 Curriculum**
- 372.3 Educație preșcolară. Rolul mediului în educația copiilor preșcolari. Dezvoltarea simțurilor. Educație motrice**
- .4 Învățământ elementar
- .41 Deprinderea cititului
- .416 Carte de citire. Abecedar
- .45 Scriere (ca obiect de învățământ)
- .46 Învățarea limbii materne. Elemente de gramatică și ortografie
- .47 Inițiere în calcul. Aritmetică elementară
- .48 Orientarea în spațiu și timp. Noțiuni de geografie
- 372.8 Obiecte de învățământ**
(Se divizează fie cu ajutorul semnului de relație, fie subdivizându-se ca 0/9)
- 372.83 Instrucție civică**
- .853 Fizică
- .874 Desen
- 373 Învățământ școlar general**
- 373.2 Forme de învățământ preșcolar**
- .22 Creșe
- .24 Grădinițe
- 373.3 Învățământ elementar. Școala generală**
- 373.5 Învățământ mediu. Licee de cultură generală (reale și umanistice)**
- 373.6 Învățământ profesional integrat în învățământul general. Licee de specialitate. Licee industriale**
- 374 Învățământ și educație extrașcolară. Activitate cultural-educativă**
- .3 Organizarea educației extrașcolare. Diverse forme de instrucție extrașcolară. Învățământ autodidact
- .7 Educația adulților. Organizarea educației adulților
- .72 Universități populare și instituții similare
- 376 Învățământ special. Educația unor anumite grupe de persoane. Educația persoanelor cu deficiențe fizice și intelectuale**
- .2 Educația persoanelor cu deficiențe fizice
- 376.3 Educația persoanelor cu deficiențe senzoriale și nervoase**
- .32 Orbi
- .33 Surzi, surdo-muți
- .352 Vedere slabă
- .353 Auz slab
- .36 Deficiențe de vorbire. Bilbiții
- 376.4 Educația persoanelor cu deficiențe mintale. Învățământ ajutător înapoiți mintal, debili mintali**
- 376.5 Educația persoanelor inadapabile (handicapate) social**
- 376.6 Educația persoanelor cu situație socială specială**
Privilegiați social, dezavantajați social (șomeri etc.), orfani, abandonaiți
- 376.76 Analfabeți**
- 377 Educație tehnică. Formare profesională. Școli profesionale. Învățământ postliceal**
- 377.3 Formarea muncitorilor calificați. Școli de ucenici. Școli profesionale.**
- .4 Perfecționarea muncitorilor calificați
- .5 Școli de subingineri
- .6 Școli postliceale
- .8 Școli pedagogice. Școli normale
- 378 Învățământ superior. Universități. Facultăți. Institute pedagogice**
- .1 Organizarea învățământului superior
- .2 Grade. Titluri, Diplome, Certificate. Examene
- .3 Fundații. Burse. Finanțarea studiilor
- 379.8 Organizarea timpului liber**
- 38 (anulat) → 339;338.47/48
- 380 (anulat) → 339.1
- 380.8 (anulat) → 338.48
381. (anulat) → 339.3
- 382 (anulat) → 339.5
- 383/388 (anulat) → 338.47
- 383 (anulat) → 338.47:656.8
- 384 (anulat) → 338.47:654
- 385 (anulat) → 338.47:656.2
- 386 (anulat) → 338.47:656.6
- 387 (anulat) → 338.47:656.61
- 388 (anulat) → 338.47:656.1
- 389
- 389.6 (anulat) → 006
- 39**
- 391**
- 392**
- 393**
- 394**
- 395**
- 396**
- 397**
- 398**
- 398.1**
- .2
- .3
- .332
- .4
- .5
- .6
- .7
- .8
- .9
- ETNOGRAFIE. FOLCLOR**
- Costume. Port național. Modă. Podoabe
- Obiceiuri, privind viața particulară
- Naștere, botez, viața de familie, căsătorie, relații între sexe, prietenie, ospitalitate, odihnă etc.
- Rișni funerare
- Viața publică. Viață socială. Viață mondenă
- Sărbători naționale. Sărbători populare. Zile speciale. Banchete. Dans. Bal. Ospitalitate publică.
- .4 Ceremonii oficiale. Solemnități. Încoronări. Sărbători comemorative
- 395 Ceremonial. Etichetă. Protocol
- 396 Feminism. Situația socială și politică a femeii
- 397 Populații primitive. Populații nomade (obiceiuri, moravuri)
- 398 Folclor propriu-zis
- 398.1 Tradiții primitive
- .2 Povești. Legende. Anecdote → 82
- .3 Superstiții. Credințe populare
- .332 Sărbători legate de credințele populare și de anotimpuri. Paște. Crăciun. Sărbătoarea secerii-șului, a recoltei etc.
- .4 Lumea supranaturală
- Apariții supranaturale: spirite, fantome, etc.
- .5 Cărți populare, Jocuri populare. Farse. Teatru popular
- .6 Enigme. Rebus. Ghicitori
- .7 Cărți de vise
- .8 Cîntece populare
- .9 Paremiologie. Proverbe. Zicători

Vîrstele cărții

Analiza fenomenului bibliologic, privit ca o realitate fundamentală a civilizației umane în ultimele cinci milenii, permite judecăți și relații care limpezesc și adîncesc interpretarea lui contemporană, îndreptată către zonele cele mai importante de dezvoltare cercetarea prospectivă din această sferă socio-culturală, determinantă pentru devenirea omului. Într-o accepție care azi depășește frontierele respectate în secolul trecut, bibliologia cuprinde evoluția cărții în toate ipostazele, prelucrarea și organizarea ei ca valoare culturală specifică, relațiile publice și profesionale pe care le polarizează cartea. Este un teritoriu întins, cu relief divers, a cărui cunoaștere — fie și doar pe drumurile lui cele mai largi — oferă slujitorilor cărții și tuturor iubitorilor de cultură evenimentele unei istorii bogate care se alătură și se confundă cu aproape toate cîmpurile creației umane.

Vîrstele cărții marchează stadii ale civilizației într-o relație totdeauna dinamică și plină de înțelesuri. Expresie a maturității spirituale a omului conștient de necesitatea perenității valorilor pe care le creează, cartea fragilă a fost metalul tenace din care s-au construit punțile peste veacuri și generații. În acest sens, bibliotecile — zona nucleică a bibliologiei — reprezintă o realitate obiectivă și indispensabilă. Misiunea cărții nu se împlineste decît prin bibliotecă, rostul ei cultural-istoric ar fi de neconceput în afara colecțiilor organizate care alătură și duc prin timp gândiri și experiențe pe care se întemeiază, necesari și tiranici, pașii progresului. Blîmînd oricare din elementele triadei scris-carte-bibliotecă, entitatea pe care o împlinesc se dezintegrează pînă la dispariția fiecărei componente. „Vîrstele cărții“ nu-și propun să recompună într-o cronologie urmărită de aproape detaliile unei evoluții atît de îndelungate și de copleșitoare prin implicațiile sale, ci doar să alătore, într-o suită revelatoare, momentele ei cele mai importante — structuri, evenimente, personalități — pentru a prileji o mai bună înțelegere a determinărilor socio-culturale și o mai bună situare în ansamblul european și mondial a realității bibliologice românești. Astfel, de la primele biblioteci ale lumii pînă la înflorința bibliologiei contemporane, „Vîrstele...“ vor încerca să contureze pe trasee de semnificație și valoare un fenomen complex și dinamic a cărui cuprindere oferă mereu satisfacții bogate.

Primele biblioteci

Bibliotecile s-au născut odată cu cartea. Timp de milenii, atît cartea cît și bibliotecile, ca realități materiale și structuri organizatorice, au îmbrăcat forme diferite și au răspuns unor necesități social-istorice în continuă schimbare, dar au purtat în esență pecetea aceleiași puternice nevoi a spiritului uman de a se continua și de a se îmbogăți prin preluare. Pe ruloari de papirus, pe tăblițe de lemn, de argilă sau de aramă, pe suluri din mătase sau din piele de miel și capră, cartea a fost participant și martor la înflorirea tuturor vetrelor de civilizație ale lumii antice.

Primele biblioteci au apărut în Egipt, în mileniul III î.e.n., și aveau un caracter sacerdotal și arhivist, cuprinzînd texte religioase și documente de administrație. La Teba, la Edfu, la Memphis, s-au dezvoltat importante biblioteci de suluri, al căror număr trebuie să fi fost impunător, mai ales în cazul arhivelor regale, dacă pentru evidența și organizarea lor apăruse deja necesitatea numirii unor bibliotecari (arheologii au descoperit în mor-

minte din această epocă inscripții care atestau profesia de bibliotecar). Bibliotecile-arhive din mileniul II î.e.n. ale faraonilor Amenofis al III-lea și Amenofis al IV-lea conțineau documente diplomatice care confirmă, prin diversitatea izvoarelor, zona largă de circulație culturală din această epocă. În mileniul al doilea dealtfel, conținutul cărții egiptene se diversifică mult, apar textele științifice, cărțile de înțelepciune, cărțile cu imnuri și legende și chiar povestirile de călătorie și cărțile de școală, în formate care merg de la 5 cm lărgime la suluri de 40 m lungime și 43 cm lățime, cum este vestitul Papirus Harris care conține cronică faptelei lui Ramses al III-lea. În clima uscată și caldă a Egiptului, cartea de papirus se răspîndește; alături de bibliotecile templelor și de arhive încep să se dezvolte biblioteci particulare în casele păturii bogate. Dar, în ciuda răspîndirii sale, papirusul a trecut greu examenul timpului. Nici o bibliotecă de suluri n-a răzbit pînă azi. Cele mai multe papirusuri păstrate au provenit din morminte (așa-numitele „cărți ale morților“, „un fel de ghiduri turistice pentru eternitate“ cum le numește A. Flocon, conținînd formule magice și rugăciuni).

În mileniul III î.e.n., chinezii încep să dezvolte colecții pe tăblițe de lemn pe care săpau textul cu un stil de metal, pentru ca mai tîrziu cartea chineză să fie scrisă pe mătase cu condei de bambus și cerneală din negru de tîm.

Cele mai mari biblioteci ale antichității preeleneștiice s-au dezvoltat în Mesopotamia și în Asia Mică.

La Ur, Lagash, Nippur, neamurile akkadiene aveau pe lângă temple biblioteci de tăblițe de argilă. Asiro-babiloniienii, autorii unei civilizații înfloritoare, au întemeiat la Assur, Kalakh, Arbela și Ninive mari colecții cu mii de tăblițe care conțineau texte religioase, literare, istorice, juridice, comerciale, matematice etc. În bibliotecile babiloniene se afla, tradusă, toată moștenirea scrisă a sumerienilor. Cartea asiro-babiloniană avea reguli precise de elaborare, formate bine precizate, etichete cu numele scribului și sigiliile de proprietate, conținea recomandări pentru o manipulare prudentă. Cea mai importantă bibliotecă asiro-babiloniană a fost întemeiată la Ninive de Sargon al II-lea și s-a dezvoltat sub Assurbanipal (668—624 î.e.n.), regele cărturar, care sporește colecția pînă la peste 22 000 de tăblițe și dezvoltă în jurul bibliotecii activități intense de traducere, copiere și comparare a textelor. Pe una din tăblițele descoperite de arheologii englezi la Ninive scria: „Eu Assurbanipal am citit toate scrierile pe care prinții, predecesorii mei le-au strîns. Eu am adunat toate aceste tăblițe, am pus să fie transcrise și verificîndu-le le-am pecetluit cu numele meu pentru a le păstra în palatul meu“. Și în Mesopotamia s-au format numeroase biblioteci particulare, dar invazia mezilor din anul 612 î.e.n. pune capăt înfloririi colecțiilor asiro-babiloniene.

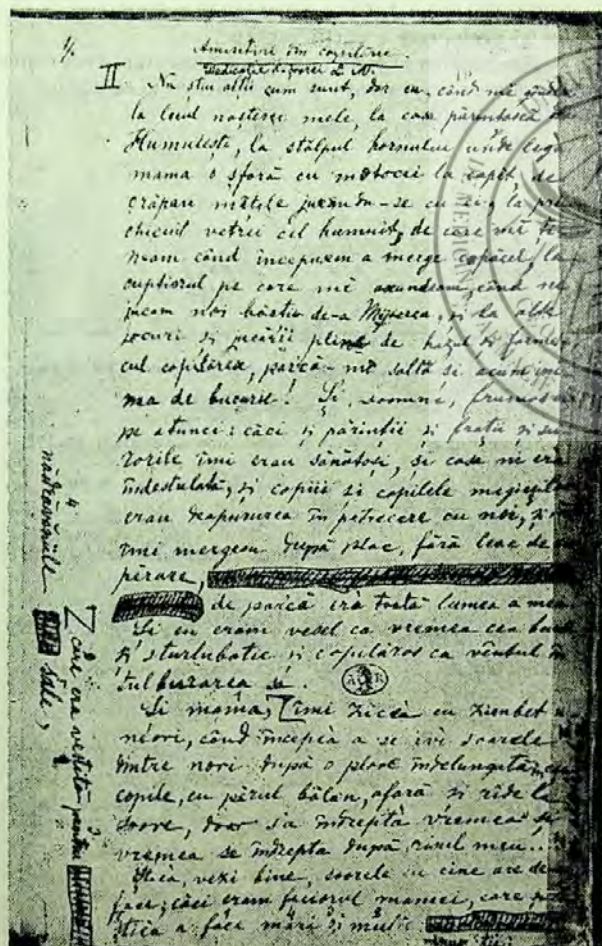
În Asia Mică, în capitala hitiților, la Boghazkoi și apoi la Ras-Shamra, se dezvoltă între 1900 și 1200 î.e.n. importante biblioteci de tăblițe. Scribii hitiți indicau numele, profesia și adresa autorului iar bibliotecarii întocmeau cataloage de titluri de opere în care precizau numărul tăblițelor care compuneau fiecare scriere.

La egipteni și chinezi, la asiro-babiloniieni și hitiți, la cretani, la azteci și tolteci, primele biblioteci ale lumii au fost vetre de cultură și punți peste timp. Dacă vicisitudinile vremilor nu le-ar fi risipit, uneori fără urmă, multe zbateri ale gîndului ar fi rodit mai devreme.

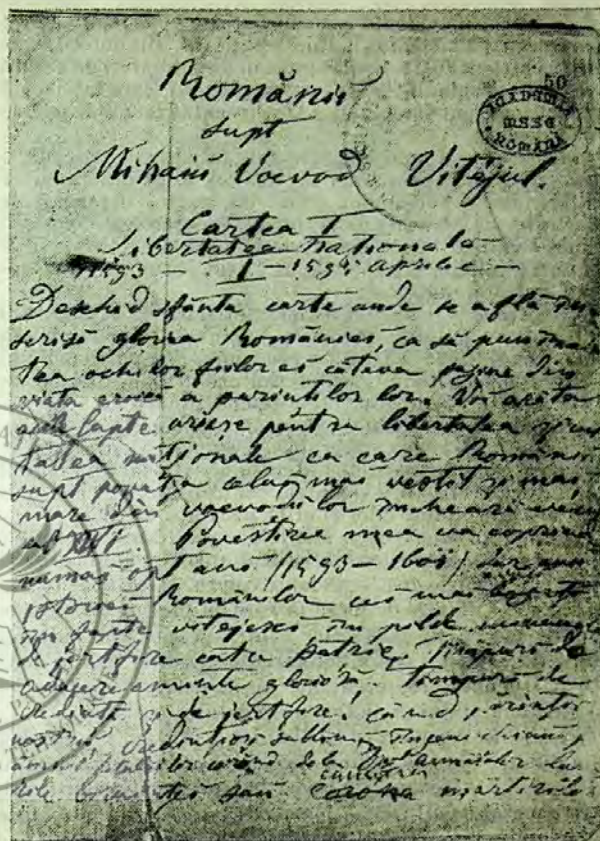
Dr. Ion STOICA

Evidența bunurilor bibliofile

Legea ocrotirii patrimoniului cultural național, analizele întreprinse și măsurile stabilite de conducerea partidului în perioada care a trecut de la adoptarea legii, exprimă în cel mai înalt grad grija pe care Partidul Comunist Român o are pentru identificarea, păstrarea și valorificarea tuturor bunurilor cu valoare artistică, istorico-documentară și științifică care contribuie la mai buna cunoaștere a istoriei poporului român, a sensibilității sale artistice și a capacității sale de creație, precum și a valorilor care aparțin patrimoniului cultural universal, aflate în posesia unor instituții sau a unor persoane fizice din țara noastră.

I. Creangă, pagină din „Amintiri din copilărie”.

N. Bălcescu, pagină din „Istoria românilor sub Mihai Vodă Viteazul”.

Parte integrantă a avuției naționale, comorile noastre culturale aparțin, prin valoarea și semnificația lor socială, întregului popor și tocmai de aceea statul nostru ia toate măsurile pentru păstrarea nealterată a patrimoniului cultural național, pentru punerea lui în circuit public. Legea ocrotirii patrimoniului cultural național, reglementînd unitar activitatea referitoare la patrimoniul cultural național, înscrie în cuprinsul său, ca principii fundamentale, obligația și angajarea fermă a organismelor de stat și obștești, cit și a tuturor cetățenilor, de a acționa în spiritul unui înalt patriotism pentru transpunerea în viață a prevederilor legale referitoare la bunurile care constituie patrimoniul cultural național.

În perioada care a trecut din 1974, pe plan central și la județe, au fost întreprinse ample acțiuni pentru organizarea și desfășurarea muncii de evidență, conservare și valorificare a patrimoniului cultural național. A fost constituită Comisia centrală de stat a patrimoniului cultural

național și au luat ființă oficiile județene pentru patrimoniul cultural național, s-au elaborat formulare de evidență și instrucțiuni de completare ale acestora. De asemenea, au fost aprobate și difuzate criteriile pentru stabilirea bunurilor culturale din patrimoniul bibliotecilor susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național.

Pe baza prevederilor legii, oficiile județene pentru patrimoniul cultural național, instituțiile deținătoare de valori bibliofile, au acționat în vederea depistării și înscrierii în evidență a bunurilor susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național. Bibliotecilor de toate categoriile li s-au alăturat mii de deținători de bunuri culturale răspândite pe tot cuprinsul țării, care înțelegând sensul legii patrimoniului s-au prezentat la oficii pentru a le declara.

Ca urmare a muncii desfășurate în această perioadă, a măsurilor de popularizare sistematică a legii în rândurile cetățenilor, a sprijinului primit din partea organelor de partid locale, s-au înregistrat rezultate notabile în domeniul depistării, luării în evidență, conservării și valorificării de bunuri bibliofile susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național.

Pentru a da o imagine a dimensiunilor acestei activități este suficient să arătăm că din datele centralizate până la 20 februarie 1978 la Direcția economică și a patrimoniului cultural național din Consiliul Culturii și Educației Socialiste rezultă că au fost luate oficial în evidență aprox. 1 400 000 de bunuri bibliofile (cărți românești și străine, periodice, materiale cartografice, stampe etc.) susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național. Din totalul bunurilor înscrise în evidențele centralizate, 990 000 unități aparțin bibliotecilor și altor instituții de stat.

Urmărind cunoașterea stadiului de realizare a sarcinilor de evidență a bunurilor bibliofile din patrimoniul cultural național, în zilele de 27—28 februarie 1979 s-a desfășurat la Sibiu o consfătuire de lucru la care au participat aproape 100 de specialiști ai oficiilor pentru patrimoniul cultural național, directori de biblioteci deținătoare de fonduri mari de patrimoniu, reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățământului și ai Departamentului de culte.

Lucrările consfătuirii au avut loc la Muzeul Brukenthal din Sibiu, unde s-au organizat cu acest prilej două expoziții „Publicațiile Muzeului Brukenthal pe tema valorificării patrimoniului cultural național” și „Rarități din biblioteca muzeului”.

În cadrul consfătuirii au fost prezentate 7 informări privind stadiul lucrărilor de evidență a bunurilor bibliofile din patrimoniul cultural național din județele Bihor, Hunedoara, Dolj, Harghita, Neamț, Sibiu și municipiul București. S-a prezentat, de asemenea, o informare a Consiliului Culturii și Educației Socialiste privind realizarea sarcinilor de evidență a bunurilor bibliofile susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național existente în biblioteci și alte instituții. Materialele prezentate și dezbaterile care au avut loc au scos în evidență eforturile depuse, îndeosebi în ultima perioadă, de majoritatea unităților deținătoare de bunuri bibliofile de patrimoniu, precum și de către oficiile pentru patrimoniul cultural național pentru identificarea și evidența acestor bunuri.

Consfătuirea a constituit un schimb de experiență util, în prilej pentru formularea unor propuneri, menite să contribuie la îmbunătățirea metodologiei folosite și la soluționarea unor probleme cu care se confruntă acest sector.

Prezența a doi membri ai Comisiei centrale a patrimoniului cultural național a permis clarificarea în cadrul

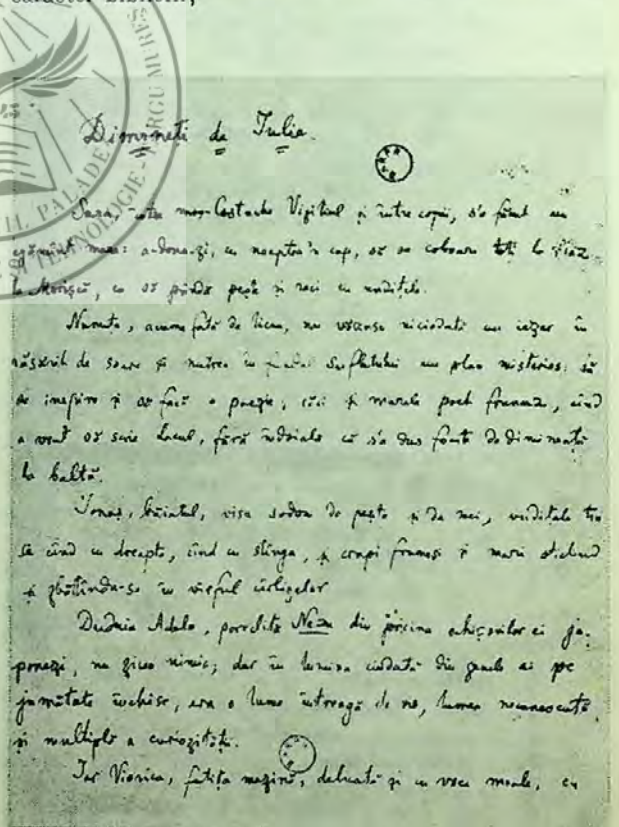
consfătuirii, pe baza prevederilor legale în vigoare, a unor aspecte legate de activitatea concretă de evidență, conservare și valorificare a bunurilor bibliofile de patrimoniu.

Dintre aspectele relevate de analiza C.C.E.S. reținem câteva:

— Existența unor decalaje și serioase rămăneri în urmă în ceea ce privește efectuarea lucrărilor de luare în evidență a bunurilor bibliofile, în unele județe cu fonduri bogate de carte tradițională — Argeș, Galați, Cluj ș.a., în unele biblioteci specializate și în bibliotecile școlare și de învățământ superior, între care bibliotecile centrale universitare din Iași și Cluj și chiar și la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România, rezultate remarcabile înregistrând Biblioteca centrală universitară București, Biblioteca Muzeului Brukenthal și Biblioteca județeană „Astra” din Sibiu;

— În criteriile de stabilire a bunurilor culturale din patrimoniul bibliotecilor susceptibile de a face parte din patrimoniul cultural național, în metodologia de lucru, în rezolvarea unor probleme legate de descrierea științifică a publicațiilor, nu s-a realizat încă o concordanță perfectă, o viziune unitară, necesitând o seamă de măsuri pe linia perfecționării specialiștilor antrenați în activitatea de descriere și prelucrare a cărții vechi;

Necesitatea unei mai riguroase respectări a normelor de conservare, restaurare și valorificare a lucrărilor cu caracter bibliofil;

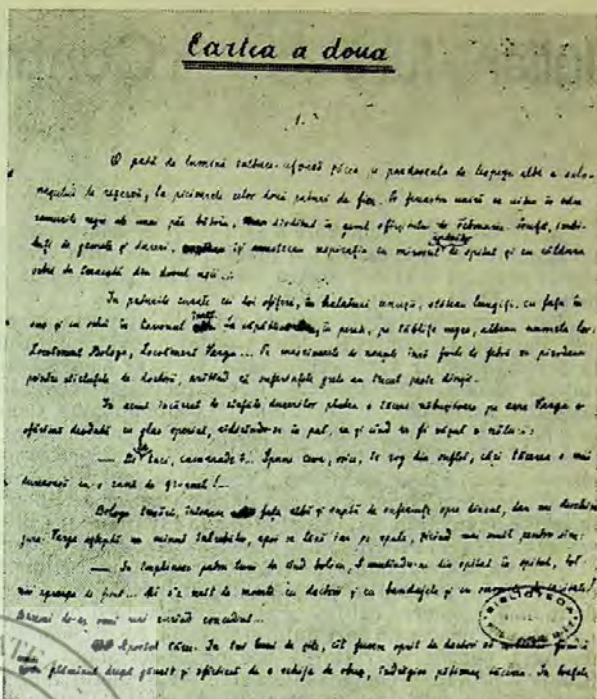

M. Sadoveanu, pagină din nuvela „Dimineți de iulie”.

— Existența unor preocupări meritorii pe linia valorificării fondurilor de carte care fac parte din patrimoniul cultural național, în special la București, Cluj-Napoca, Galați, Tg. Mureș, Sibiu, Tîrgoviște, Drobeta-Turnu Severin: sesiuni de comunicări și simpozioane, studii, expoziții, cataloage pe fișe sau tipărite, între acestea din urmă remarcându-se pentru rigurozitatea științifică și tehnicoredacțională „Catalogul de carte veche românească” editat de Biblioteca centrală universitară București. Pentru asigurarea în viitor a unui nivel calitativ corespunzător al tuturor lucrărilor bibliografice menite să pună în valoare cărțile de patrimoniu sînt necesare în viitor unele măsuri de coordonare a eforturilor și asistența de specialitate a marilor biblioteci științifice ale țării.

În vederea înlăturării lipsurilor ce se manifestă în domeniul evidenței, conservării și valorificării patrimoniului bibliofil, consfătuirea a adoptat o seamă de măsuri preconizate de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, participanții angajându-se să îndeplinească cu toată răspunderea sarcinile ce le revin în legătură cu aplicarea prevederilor Legii ocrotirii patrimoniului cultural național.

L. Rebreanu, pagină din romanul
„Pădurea spinzuraților”

In memoriam

Nicolae Mironescu

Viața lui Nicolae Mironescu a fost devotată în întregime unei misiuni nobile — aceea a cărții și bibliotecii.

Nicolae Mironescu face parte din generația de bibliotecari ce a urmat celei a lui Georgescu-Tistu și Ioachim Crăciun, în același timp, și din prima generație a bibliotecarilor din orînduirea noastră nouă, socialistă.

După perioada școlară și universitară (a făcut studii de drept), Nicolae Mironescu s-a dedicat muncii cu cartea, bibliotecii, învățămîntului bibliotecomic. A participat cu tot entuziasmul, puterea de muncă și energia care îl caracterizau la aplicarea măsurilor ce decurgeau din reforma învățămîntului în domeniul bibliotecilor științifice din învățămîntul superior, în perioada 1848—1949. Alături de nedespărțitul său prieten Th. Ludu, alt mare devotat al cărții și bibliotecii, a reorganizat atunci sistemul bibliotecilor universitare — păstrat în linii mari, cu perfecționările firești determinate de modernizarea învățămîntului superior — pînă în zilele noastre.

Pentru meritele sale, în 1948, el devine primul director al Bibliotecii centrale universitare din București, instituție nouă înființată pe bazele fostei fundații universitare.

L-am cunoscut pe Nicolae Mironescu în acea perioadă și l-am văzut desfășurînd o neobosită energie pentru reorganizarea pe baze noi a rețelei bibliotecilor din universitate. Tot atunci, el organizează, pentru prima dată în țara noastră, cursuri de pregătire pentru bibliotecarii din învățămîntul superior din Capitală, sub egida Ministerului Învățămîntului.

În 1952, preia în Ministerul Învățămîntului conducerea Direcției bibliotecilor de învățămînt din țară. În această funcție de coordonator și îndrumător a organizat și sistemul de mijloace audio-vizuale din școli și biblioteci. Începînd din anul 1957, ca director al Bibliotecii Institutului politehnic, și, mai apoi, în apogeul carierei sale, ca director al Bibliotecii Academiei R.S.R., Nicolae Mironescu a adus contribuții însem-

nate la dezvoltarea și perfecționarea acestor instituții.

Paralel cu activitatea bibliotecară, Nicolae Mironescu a dus și o susținută activitate didactico-științifică în domeniul biblioteconomiei, al bibliografiei și informării documentare — activitate desfășurată mai ales în cadrul Secției de biblioteconomie de la fostul Institut pedagogic din București, unde a funcționat mai mulți ani ca profesor. În această calitate a elaborat o seamă de cursuri, lucrări și studii, unele tipărite în reviste sau în alte publicații de specialitate.

Doborît de o boală cruntă și nemioloasă, curînd după retragerea sa din activitate, Nicolae Mironescu lasă colaboratorilor săi, colegilor, elevilor și studenților săi o neștearsă și veșnică amintire, o aleasă prețuire pentru contribuția sa la dezvoltarea biblioteconomiei românești, pentru calitățile sale umane și profesionale.

Dumitru NICOLESCU
director adjunct, B.C.U. — București

Activitatea de promovare a științei și de dezvoltare a învățământului a constituit o preocupare de prim ordin, căreia partidul și statul nostru i-a acordat și îi acordă o permanentă și crescândă atenție.

Este semnificativă, în această privință, importanța pe care Partidul Comunist Român a acordat-o învățământului în perioada anilor 1965—1970, când, pe baza analizei cerințelor obiective ale desăvârșirii construcției socialiste în condițiile revoluției științei și tehnicii contemporane, Congresul al IX-lea a deschis noi perspective școlii noastre, stabilind direcțiile principale de dezvoltare și perfecționare continuă a învățământului. Perioada la care ne referim se caracterizează prin vasta cuprindere a masei de tineret în forme de învățământ, începând de la învățământul preșcolar pînă la cel superior, prin generalizarea școlii de 8 ani și trecerea la învățământul obligatoriu de 10 ani. Ridicarea nivelului general al învățământului, pregătirea forței de muncă, creșterea calificării și a perfecționării profesionale sînt, în concepția partidului și statului nostru, condiții de bază pentru dezvoltarea economico-socială a țării. Școala — prin toate componentele ei: clasa, atelierul, biblioteca — devine astfel unul din factorii principali de instruire, educare și formare a omului, în general.

Bibliotecile de învățământ marchează, în perioada la care ne referim, o dezvoltare fără precedent. Dacă în anul 1965 funcționau cca 7 000 de biblioteci școlare, numărul lor a crescut în anii acelei cincinal la aproape 10 000 de unități, iar numărul de volume cuprinse în colecțiile acestor biblioteci s-a dublat. Această evoluție a bibliotecilor de învățământ este legată, în primul rînd de dezvoltarea învățământului, de mutația produsă în concepția despre locul și rolul școlii în societatea socialistă, concepție oglindită în *Directivele C.C. al P.C.R. privind dezvoltarea învățământului în R.S. România*. (Aprobate de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—25 aprilie 1968).

O contribuție însemnată la organizarea și îndrumarea bibliotecilor de învățământ în perioada respectivă a avut-o Ministerul Educației și Învățământului, prin compartimentul său de specialitate, condus de Iulian Jura. Este perioada în care se elaborează și se pun în aplicare acte normative de bază pentru dezvoltarea ulterioară a bibliotecilor în învățământ. Astfel, se elaborează *normative privind alocația bugetară medie necesară per elev pentru achiziția de carte în bibliotecile școlare*. Cuantumul acestor normative era de 4 lei pentru elevii claselor I—IV, 8 lei pentru elevii claselor V—VIII și 12 lei pentru elevii claselor IX—XII și pentru cei ai școlilor tehnice și profesionale. Prin stabilirea acestor normative și generalizarea lor s-a urmărit asigurarea unei baze unitare pentru achiziția ritmică a publicațiilor necesare procesului de lectură a elevilor. Ele au constituit argumentul de bază în stabilirea actualilor normative, generalizate prin dispoziții ale Ministerului Finanțelor și Ministerului Educației și Învățământului.

Pentru a pune însă în valoare aceste fonduri de publicații care creșteau vertiginos (de la 15 000 000 în anul 1964 la 30 000 000 volume în anul 1970), erau necesare instruirea și perfecționarea bibliotecarilor școlari și stabilirea unui cadru organizatoric clar pentru funcționarea bibliotecilor școlare.

Sub îndrumarea lui I. Jura, profesor și inspector școlar cu o îndelungată și rodnică experiență didactică și adminis-

trativă, s-a format o echipă de specialiști, care a elaborat regulamentele de organizare și funcționare pentru bibliotecile școlare și bibliotecile de învățământ superior și tematicile-cadru pentru perfecționarea bibliotecarilor școlari.

Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare aprobat cu Ordinul ministrului nr. 263/1965 și *Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor de învățământ superior* aprobat cu Ordinul ministrului nr. 214/1967, precum și *Îndrumările privind organizarea și activitatea bibliotecilor școlare* nr. 11.194/1968 au reprezentat, pentru etapa la care ne referim, un ghid sigur pentru buna desfășurare a activității bibliotecilor în raport direct cu sarcinile care reveneau învățământului. Aplicarea acestor acte normative, în spiritul în care au fost gândite, a devenit posibilă și a fost sprijinită substanțial prin organizarea unor cicluri de cursuri de perfecționare și *lecții ale personalului din biblioteci*, făcute în baza tematicilor cadru elaborate.

În aceste condiții, de dezvoltare impetuoasă a învățământului și cercetării și de organizare judicioasă a activității bibliotecilor de învățământ superior, se impunea, ca o altă coordonată importantă, rezolvarea asigurării *informării documentare a lucrătorilor din învățământ*.

Sectoarele bibliografice și de informare documentară din bibliotecile de învățământ superior încep să se dezvolte primind specialiști, echipament și, mai ales, literatură de specialitate din străinătate. Prin grija aceleiași echipe conduse de I. Jura, trei din aceste sectoare, și anume sectoarele de informare de la bibliotecile centrale universitare din București, Cluj-Napoca și Iași, devin centre de informare științifică de importanță republicană (primul și cu funcție de centru de ramură pentru învățământul universitar), iar la Biblioteca centrală pedagogică și Centrul de perfecționare pentru personalul didactic din învățământul profesional și tehnic (CEPEIT) se înființează de asemenea *centre de informare pedagogică de ramură*, pentru învățământul general și respectiv pentru învățământul tehnic și profesional. Din anul 1969, de când au luat ființă aceste centre au publicat caiete și buletine de informare pedagogică, bibliografii și documentare destinate atît cadrelor didactice, cît și forurilor de decizie. Pentru coordonarea, pe plan național, a eforturilor de îmbunătățire a activității de informare, bibliotecile de învățământ superior iau parte, începînd cu anul 1968, alături de B.C.S. — ca centru național — și de celelalte biblioteci științifice din țară, la redactarea și publicarea catalogului colectiv al cărților străine intrate în țară. Această acțiune a asigurat informarea ritmică a specialiștilor din învățământ, cercetare și producție asupra ultimelor publicații științifice internaționale.

La reușita tuturor acțiunilor menționate, care au constituit premisa dezvoltării ulterioare a bibliotecilor de învățământ, contribuția lui Iulian Jura a fost remarcabilă. Puterea de muncă, spiritul organizatoric, pricepera de a lucra cu oamenii, tenacitatea în realizarea sarcinilor propuse, devotamentul pentru școala românească, acestea sînt trăsăturile care l-au caracterizat pe omul, specialistul și colegul I. Jura.

Cataloage recente ale colecțiilor de carte veche

Demnă de remarcat, tradiția românească în domeniul bibliografiei cărții vechi este astăzi unanim recunoscută, dacă am aminti numai de **Bibliografia românească veche** a lui Ion Bianu, Nerva Hodoș și Dan Simonescu. Pe linia acestei tradiții se înscriu și cataloagele publicate în 1978 de bibliotecile județene Constanța, Dolj și Sibiu. Urmind experiențele valoroase românești, cercetind lucrări străine de specialitate, cele trei cataloage vin să întregască imaginea tezaurului cultural național și universal păstrat în bibliotecile noastre. Ele au meritul incontestabil de a pune la dispoziția cercetătorilor un îndrumar în labirintul cărții vechi, un document al setei de cultură a poporului nostru, de receptivitate la tot ce înseamnă valoare spirituală.

Prin intermediul lor, o mare parte a informațiilor legate de cartea veche sînt restituite cunoașterii umane. De aceea, asemenea lucrări trebuie să prezinte o organizare științifică a materialului documentar (în funcție de importanța datelor ce se cer comunicate) și o descriere cât mai exactă a elementelor ce compun imaginea lucrărilor prezentate. Desigur, aceasta presupune o neobosită muncă de cercetare, de perfecționare a cunoștințelor domeniului, cit și o bună cunoaștere a limbilor de circulație folosite în secolele XVI—XVIII.

Se știe că numai o descriere corectă a exemplarului de patrimoniu va putea duce la identificarea lui, la depistarea altor exemplare similare sau ediții succesive existente în țară sau în străinătate. În plus, probitatea datelor comunicate de bibliotecar în materialul documentar-bibliografic influențează calitatea cercetării întreprinsă de oamenii de știință și cultură asupra manuscriselor și tipăriturilor vechi.

Organizarea materialului și metoda adoptată pentru descrierea publicațiilor trebuie consemnate întotdeauna în „nota asupra ediției”, facilitînd astfel munca cercetătorului de orientare într-un asemenea catalog, cit și comunicarea unui sistem de lucru pe care în primul rînd autorul este obligat să-l respecte.

Catalogarea curentă își exercită — cum e și firesc — influența asupra catalogării retrospective. Astfel, regulile folosite pentru descrierea cărții curente determină furnizarea, într-o ordine prestabilită, a unui mare număr de informații despre cartea veche, neținînd seama totdeauna de ordinea în care ele se prezintă în pagina de titlu. Această prezentare logică a elementelor este într-un fel în opoziție cu prezentarea tradițională a fișei cărții vechi, care compoartă fotogra-

fiera paginii de titlu în scopul sublinierii deosebirilor dintre ediții și a particularizării exemplarului. De aceea este bine să se facă o demarcare strictă a zonelor și elementelor stabilite în descriere, mai ales între datele sigure și utile depistării edițiilor și elementele necesare celorlalte domenii de cercetare și interpretare.

Ne referim în acest sens la stabilirea vedetei, transcrierea corectă a titlului și a subtitlului (acolo unde este cazul), eşalonarea, într-o ordine logică, a datelor editoriale (loc de apariție, editură/tipografie, an) și apoi elementele cantitative (paginație, format). Cit privește observațiile referitoare la exemplarul descris, ele trebuie să cuprindă elemente care-l particularizează față de alte exemplare sau ediții existente.

În general, cele trei cataloage, menționate mai sus, țin seama de aceste reguli, care furnizează datele necesare. Cu toate acestea, o serie de inconsecvențe, omisiuni, greșeli de descriere sau neglijențe în transcrierea textelor ne obligă la o analiză mai atentă a celor trei lucrări amintite, pentru evitarea neîmplinirilor lor în elaborarea în viitor a altor instrumente de acest gen.

★

Cioroiu, Constantin și Mocanu, Aurel. **Cartea românească în Dobrogea înainte de 1877**. Prefață: prof. dr. doc. Dan Simonescu. Conducător științific: Dumitru Constantin-Zamfir. Constanța, 1978. 124 p. + 11 f. pl. (Biblioteca județeană Constanța).

Lucrarea prezintă un interes deosebit pentru faptul că atestă existența pe teritoriul Dobrogei a cărții vechi românești tipărită în Țara Românească, Moldova și Transilvania. Este de asemenea o mărturie a faptului că, de-a lungul secolelor, cartea a depășit și învins granițele politice, contribuind la păstrarea unității spirituale a românilor. Deși — așa cum se menționează în „Nota asupra ediției” — „cercetarea nu este completă”, nefiind cuprinse toate vechile localități românești din Dobrogea, catalogul constituie un început meritoriu al muncii de depistare și descriere a cărții românești, care a circulat intens în Dobrogea, de întocmire a bibliografiei privitoare la localitățile investigate, cit și de depistare a dascălilor și oamenilor de cultură dobrogeni, care și-au adus contribuția la răspîndirea științei de carte.

Lucrarea cuprinde trei secțiuni: I. Județul Constanța; II. Județul Tulcea; III. Cărți care au circulat în Dobrogea înainte de 1877 potrivit unor surse bibliografice (lucrări, studii, articole etc.), însoțite de indici alfabe-

țici ai cărții românești vechi și ai cărților tipărite între 1831 și 1877.

Această împărțire ni se pare improprie, deoarece subiectul, circulația cărții vechi românești în Dobrogea înainte de 1877, nu are legătură cu actuala împărțire teritorială (județele putând fi menționate în note alături de localitățile care posedă astăzi cărțile respective). De aceea, credem că era mai bine dacă ordonarea materialului se făcea după criteriul alfabetic (la autorul sau titlul lucrării), indicându-se la fiecare localitate în care a circulat și în care se află în prezent. În felul acesta s-ar fi evitat și repetarea descrierii aceleiași cărți în funcție de localitatea posesoare (vezi: **Autologhion**. București, 1777, p. 62, 88; **Carte de învățătură**. Iași 1643, p. 49, 70; **Ceaslov Mare**. București, 1830, p. 48, 57 etc.).

Cît privește cea de a treia secțiune, ea se putea include în primele două, indicându-se în note sursele bibliografice.

Precizarea în titlul celui de al doilea index „cu însemnări marginale” ni se pare de prisos, deoarece însemnări au și cărțile tipărite înainte de 1830, cum ni le descriu autorii înșiși: **Autologhion**. Buc., 1766; **Minelul de septembrie**. Rîmnic, 1780; **Biblia**. St. Petersburg, 1819; **Cassian Rîmleanul, Doao cuvinte**. Buc., 1826 etc.

În ceea ce privește descrierea propriu-zisă a cărților, considerăm că trebuie clarificate o serie de probleme, pe care încercăm să le formulăm mai jos.

Avînd în vedere scopul lucrării, amintit mai sus, ne putem explica adoptarea sistemului de descriere prescurtată (cu indicarea titlului uzual, locul și anul de apariție) pentru lucrările descrise detaliat în B.R.V., mai ales că este indicat și numărul de ordine și pagina la care se află în B.R.V. Nu este corectă însă descrierea cantitativă a lucrării și caracterul de literă după indicarea bibliografiei. În plus, și aceste date sînt consemnate în B.R.V. Atunci, care este logica unei asemenea metode? Era mult mai utilă semnalaarea diferențelor exemplarului respectiv față de cel descris în B.R.V.

Același criteriu de descriere nu poate fi adoptat pentru cărțile tipărite între 1831 și 1877 — cărți care nu au fost descrise pînă acum într-o altă bibliografie. Acestea trebuiau să facă obiectul unui studiu aprofundat și să fie prezentate detaliat conform regulilor de catalogare a cărții vechi românești.

Unele lucrări, deși tipărite înainte de 1830, nu au indicată cota din

B.R.V. Ar însemna noi contribuții aduse bibliografiei românești vechi (**Molebnie**. Iași, 1828; **Penticostar**. Rîmnic, 1743; **Ceaslov Mare**. Buc., 1830 etc.), dar de fapt ele se repetă în funcție de localitatea în care se află și nu s-a mai indicat bibliografia.

Autorii sînt uneori descriși la prenume — **Ianache** Văcărescu, **Petru** Maior, **Andronachi** Donici etc. —, altelei, corect: **Tempea**, Radu; **Darvar**, Dimitrie; **Gessner**, Salomon etc., dar și fără virgulă între numele de familie și prenume: **Barac Ion**; **Cantemir Dimitrie** etc.

Considerăm că aceste observații vor ajuta autorii să corecteze greșelile și să reevalueze lucrarea pe măsura intențiilor și a efortului depus.

★

Nica, Gabriela și Nedelcea, Tudor. **Manuscrise și cărți vechi**. Catalog. Prefață de prof. univ. dr. doc. Dan Simonescu. Craiova, 1977. 119 p. (Biblioteca Județeană Dolj).

Catalogul retrospectiv semnalează existența în biblioteca județeană a 5 manuscrise românești, 50 de cărți românești vechi (pînă la 1830) și 200 de cărți străine rare (tipărite între 1512 și 1800). Lucrarea este însoțită de indici: de nume, geografic, de tipografi și editori, de ex libris-uri și mărci de proprietate. Ea prezintă interes pentru: urmărirea evoluției limbii române, circulația cărții, orientările învățămîntului craiovean în secolele XVIII și XIX, continuitatea culturii latine, cît și pentru elementele de istorie a cărții (editori și tipografi celebri, legătura cărților, tehnoredactare, tipar etc.).

O lucrare de o asemenea ținută presupune și o deosebită atenție în elaborare și redactare. Sîntem obligați să reluăm aici unele observații pe care le-am formulat oral în momentul citirii dactilogramelor, prezentată de autori.

Pentru descrierea manuscriselor — în afara transcrierii exacte a titlului sau descrierii conținutului (atunci cînd titlul lipsește) — se dă în mod obligatoriu și începutul și sfîrșitul manuscrisului. Aceasta ajută cercetătorii la depistarea manuscrisului original, a copiilor, dacă manuscrisul este integral sau doar fragmente. De asemenea, orice altă indicație legată de perioada de redactare, copisti, loc etc. (necuprinsă în manuscris) trebuie în-

soțită de sursa de informație (dacă manuscrisul a mai fost studiat) sau se menționează cui aparține afirmația pentru a putea verifica exactitatea ei (vezi mss. 1, 2, 3) — lucruri de care autorii nu au ținut seama. Dacă în manuscris există semnătura copistului, ea se include în descriere și nu la observații (vezi ms. 3).

La catalogarea cărții românești vechi nu s-a ținut seama de stabilirea unei vedete uniforme (vezi: Văcărescu I. - 55); redarea numelui autorului în formă greșită sau incompletă (vezi: nr. 38 — Loga, Const. Diaconovici, în loc de Diaconovici-Loga, Const.; nr. 43 — Constantin din Golești [Dinicu Goleșcu]; nr. 22 — Molnar, Ion, pentru Piuaru-Molnar, Ion; Lamartine; Montesquieu etc.). După stabilirea vedetei, orice diferențe care apar în volumul respectiv (depinzind de perioada de editare, limbă, grafie) se vor indica în note și se vor face trimiteri la indici.

Pentru descrierea propriu-zisă a cărții, trebuia adoptat un sistem unitar. Deși în „Nota asupra ediției” se menționează: „Am făcut o confruntare permanentă cu monumentală B.R.V. vol. 1-4”, de foarte multe ori se fac abateri de la această descriere. Era necesar să se respecte un sistem unitar în descrierea datelor editoriale: fie conform B.R.V. (fotografierea paginii de titlu), deci includerea acestor date în cuprinsul textului, fie după regulile catalogării curente. În cuprinsul catalogului întîlnim însă ambele forme, fără vreo altă explicație.

Observațiile trebuiau să conțină în primul rînd diferențele față de exemplarele descrise în B.R.V., altfel nu-și are rostul copierea colofonului și a notelor existente în B.R.V., fără să fie însă menționată sursa (vezi nr. 11, 13 etc.).

Se constată de asemenea o serie de neglijențe: explicații neatente redactate (vezi nr. 9), lipsa cotei din B.R.V. (nr. 45), folosire frecventă a unor cuvinte greșit grațiate („florar” — pentru floral) etc.

Alcătuirea unui catalog de carte străină presupune, pe lîngă stăpînirea regulilor de catalogare, o pregătire de specialitate în istoria cărții și o cunoaștere temeinică a limbilor vechi. Este bine ca la elaborarea unei astfel

de lucrări să fie consultați și specialiștii, pentru a se evita o serie de greșeli și confuzii, care diminuează valoarea lucrării.

Trecind peste transcrierea greșită a unor cuvinte latinești, **praetermissis** în loc de **praetermissis**; **sententiis** pentru **sententiis**; **luramento** pentru **iuramento**; **deiceps** pentru **deinceps**; **surorsunt** pentru **supersunt**; **vigniti** pentru **viginti**; **Appenallees** pentru **appendices**; **castiga**, **tionum** pentru **castigationum**), care prin mulțimea lor duc la ilizibilitatea unor texte, se întâlnesc și situații rizibile (vezi nr. 109, 111, 118) când notele referitoare la ediții sunt luate drept titlu: (**Quae extant: ex emendatione Nicolau Heinsy Dan. F.; Nunc emendatio; Accuratissim. aeditione**). De asemenea, mai multe volume ale aceleiași cărți sunt descrise ca lucrări separate (vezi nr. 90, 91; 133, 134 etc.).

Aici se pune și mai acut problema grijii pentru stabilirea vedetei uniforme, deoarece apar în descrieri succesive o serie de variante și transcrieri greșite de nume, care îngreunează depistarea autorilor (ex.: Plutarh și Plutarchos — nr. 68, 79; Agnesseau, D' pentru D'Aguesseau Armenopolog, Constantinos etc.).

Necunoașterea limbii grecești a determinat autorii fie să renunțe la descrierea titlului grecesc, acolo unde textul a fost bilingv (latin-grec) — vezi nr. 132, 205 —, fie să redea un text incomplet sau greșit transliterat (vezi nr. 160, 168, 242, 245, 255). Numai un singur exemplu este edificator: la nr. 255: ... **kai ecodenta hiupo tu timiot autadeleu autu Ioannu Nicolau tu Darvareos** (text ilizibil), în loc de: **Kai ekdotenta hypo tu timiotata autadelu autu Ioannu Nicolau tu Darvareos** (și publicarea ei de către valorosul său frate Ioannes Nicolai Darvares).

În sfârșit, mai sînt de semnalat o serie de confuzii între posesori, însemnări manuscrise, ex libris-uri și note de editori (nr. 111, 114, 125). Astfel se afirmă existența în exemplarele bibliotecii (nr. 93, 98, 99, 107) a ex libris-ului și dedicației fraților Elzeviri (cunoscuți tipografi ai sec. XVI—XVII) lucru de-a dreptul senzațional; în realitate sînt obișnuitele embleme tipografice și dedicațiile tipărite ale editorilor către împărat sau lector.

Mai sînt desigur și alte erori pe care spațiul nu ne mai îngăduie să le analizăm.

★

Cornea, Lucian. **Cartea străină veche în biblioteca „Astra“**. Sec. XVI—

XVII. Catalog. Vol. 1. Sibiu, 1973. 132 p. (Biblioteca „Astra“ — Sibiu).

Munca de valorificare a colecțiilor Bibliotecii „Astra“ se concretizează încă o dată prin acest catalog al cărții străine din secolul XVI—XVII. Experiența acumulată de lucrătorii bibliotecii în redactarea unor asemenea bibliografii, modelul unor cataloage tipărite anterior la Sibiu au dus la apariția unei lucrări bine structurate și de o ținută științifică și grafică remarcabilă.

După o scurtă privire asupra ecoului umanismului european în tradiția culturală din Transilvania, asupra dezvoltării artei imprimăriei europene, se trece la catalogarea cărții străine existente în Biblioteca județeană „Astra“, în ordine cronologică.

Întîlnim aici o delimitare a zonelor și a elementelor descrierii, o corectitudine mult mai mare a transcrierii textelor, un bogat material informativ și bibliografic al fiecărei lucrări, cît și indicii de titluri, nume, localități, tipografi, editori, librari, legători, posesori.

Sînt însă și aici unele inadvertențe și greșeli de descriere, pe care le vom semnala în dorința eliminării lor în viitoarele ediții.

Deși pentru majoritatea numelor autorilor s-a adoptat forma latină, se dau totuși în vedetă și alte forme sau variante întîlnite în alte lucrări (Melanth și Melanhton) sau se adoptă forma românească și germană, chiar dacă în pagina de titlu apare forma latină (ex.: nr. 46 — Leyenklay, Hans; nr. 102 — Wasserberg, Everhard etc.).

Așa cum am mai spus, aceste variante trebuiau indicate în note și cu trimiteri în indici (altfel se nasc confuzii). O serie de lucrări (vezi nr. 69, 89) au autorul greșit indicat — Pouchen Levin (profesorul care propune dezbateră) și nu respondentul Eiferus, Michaelis și Rhibinderus, Petrus (așa cum dealtfel s-a procedat la nr. 88). Numele autorilor clasici latini sînt inversați incorect: Ovidius, Publius Naso; Terentius, Publius Afer. Nominativul prenumelui, redat în text la ablativ: **Ioanne** este **Ioannes** și nu **Ioannus** (vezi nr. 5, 56).

La transcrierea titlului notăm cîteva probleme care vor putea sta în atenția autorului: trebuia explicată notația prescurtărilor folosite în textele latine (**ū**; **facult**; **phil**; **profess**; dar și **reveren** fără nici un semn de prescurtare) sau completarea lor între paranteze drepte; transliterarea textelor grecești trebuia menționată în nota asupra ediției și dată în text cu alt corp de literă (nu așa cum s-a procedat intrerupînd textul cu explicații în paranteze rotunde — nr. 70, 75, 82, 88, 101, 148 etc.); se folo-

sesc paranteze rotunde și drepte fără să se explice semnificația lor. În mod normal paranteza dreaptă marchează completări din alte surse decît textul propriu-zis. Dar așa cum s-au folosit, creează confuzii; se descriu separat volumele aceleiași lucrări (vezi 155—159 și altele).

Stabilind de la început ce se consemnează în observații și ordinea lor, am evita repetarea, la fiecare titlu, a numelor rubricilor respective: **legătură**, **observație**, **indici**, **însemnări** etc. La indici: **numele localităților** nu se redau la genitiv (ca în descrierea paginii de titlu) ci la nominativ, și dacă este indice de localități nu includem și țările menționate în texte.

Indicele de legători se întocmește numai dacă s-au identificat numele și epoca în care au lucrat, deoarece inițialele imprimate în legătură pot fi și ale posesorilor cărților respective și apoi un indice de inițiale nu comunică nimic.

Mariana IOVA

Cartea. Buletin metodic și bibliografic. Nr. 4, 1978. 72 p. (Biblioteca județeană din Constanța).

Recentul număr al buletinului editat de Biblioteca județeană Constanța oferă un ajutor metodic — e drept, într-o viziune destul de restrînsă — bibliotecilor care, încadrate în Festivalul național „Cîntarea României“, întreprind acțiuni cultural-educative de propagandă a cărții. Altfel cele două montaje literare („Sărbătoarea Republicii“ și „Dobrogea de aur“), cît și cele două „medalioane“ („Emil Racoviță“ și „Aurel Vlaicu“) și, într-o anumită măsură, „antologie de texte științifice și literare“ (tot un fel de montaj) intitulată „Pietrele Dacilor vorbesc lumii“ suferă de aceleași vicii semnalate și cu prilejul recenzării numerelor anterioare: lipsă de funcționalitate specific bibliotecară, nerespectarea normelor de descriere bibliografică ș.a. Interesantă și realizată cu exigență, „Vitrina cărții dobrogene“. Tot astfel „Breviarul cărții tehnico-științifice“. Utilă și bibliografia tematică „Rolul și locul artei în viața socială“ (cu aceleași rezerve în privința descrierii).

În economia tematică a buletinului, în contrast cu deschiderile sugerate în textul introductiv „Muncă, educație, răspundere“ activității bibliotecare, în consens cu indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privitoare la jaloarele Festivalului național al muncii și creației, cartea științifico-tehnică, literatura de informare, materiale destinate stimulării creativității maselor ocupă un loc prea modest. ■ A.Ș.

Ștrempel, Gabriel. **Catalogul manuscriselor românești**. B.A.R. 1—1600. Buc., Editura științifică și enciclopedică, 1978. 431 p.

Remarcabila operă de referință datorată minuțioasei elaborări a lui Gabriel Ștrempel marchează primul jalon al realizării unei vechi inițiative a autorului, deosebit de oportună mai ales astăzi, în condițiile desfășurării vastului proces de întocmire a evidenței tuturor manuscriselor din țară, care constituie, fără îndoială, unul din cele mai valoroase fonduri din patrimoniul nostru cultural.

Preconizând un corpus național al manuscriselor românești destinat să cuprindă toate manuscrisele în limba română existente pe teritoriul patriei, fie în depozitele bibliotecilor, fie în colecțiile particulare, era firesc ca autorul să înceapă prin a le prezenta pe cele din colecția Bibliotecii Academiei R.S. România, posesoarea celui mai mare tezaur de acest fel depășind peste 6 500 de volume cu conținut variat, de la vechile texte rotacizante până la operele scriitorilor consacrați ai veacului nostru. Descrierea lor detaliată, începută de Ioan Bianu încă din anul 1899, a ajuns la cel de-al patrulea volum, incluzând un număr de 1 380 de manuscrise. Volumul al cincilea se află în lucru.

■ Necesitatea unui instrument de informare de dimensiuni mai reduse care să fie mai ușor de consultat și să apară mai devreme l-a făcut pe dr. Gabriel Ștrempel să adopte o metodă de lucru mai modernă, o redactare prescurtată, fără detaliile din descrierile clasice, dar oferind toate elementele ce ar putea interesa pe cercetători. Astfel, renunțându-se la enumerarea tuturor capitolelor din operele manuscrise, la prefețele și la postfețele acestora, în prezentare se cuprind: elementele secundare și cantitative (cotă, vechime, număr de file, dimensiuni); conținutul manuscrisului, enumerându-se toate operele incluse în el atunci când este în cauză un miscelaneu; însemnările copiștilor și cele cu caracter istoric, meteorologic, literar, de circulație, de lectură etc., semnificative pentru cultura românească; particularitățile de scriere, ilustrare, ornamentare; legătura și proveniența volumului.

Prin urmare, **Catalogul** apărut în 1978 constituie primul volum al corpusului preconizat de autor în două părți, și anume, o parte cu patru volume consacrate fondului de manuscrise al Bibliotecii Academiei și o a doua parte cu numărul de volume necesar descrierii manuscriselor din celelalte colecții existente în țară (cu aproximație, trei volume).

Așa cum este conceput, având și un amplu indice general, **Catalogul** va deveni, pentru specialiști, o lucrare de referință deosebit de utilă, iar pentru oricare om de cultură, o plăcută și instructivă lectură care aduce sub ochii lui mărturia limbii unitare, plină de frumusețe și poezie, a veacurilor trecute și tezaurul de înțelepciune și învățătură ale strămoșilor noștri, crescut din adânci rădăcini milenare.

Cititorul, parcurgând **Catalogul**, întâlnește opere autografe sau copii ale cărțurilor, cronicarilor, poezilor și scriitorilor români, începând din secolul al XV-lea și până în zilele noastre, dar și traduceri în limba română ale operelor unor autori clasici și moderni străini.

Catalogul manuscriselor românești elaborat de dr. Gabriel Ștrempel poate rămâne un model de descriere prescurtată pentru toate categoriile de manuscrise, românești ori străine, cum și pentru cărțile vechi și rare tipărite la noi sau în alte țări, tezaure patrimoniale a căror valoare națională și universală nu poate fi cunoscută și pusă în circulație decât prin intermediul unor asemenea opere de referință de cea mai modernă concepție.

Livia BĂCĂRU

Biblioteca centrală universitară Cluj-Napoca. **Indrumător practic pentru folosirea revistelor de referat**. Chimie. Cluj-Napoca, 1978. III + 65 p. multigr.

Experiența cercetătorilor, specialiștilor, a oricărui om studios deprins cu folosirea curentă a surselor secundare de informare confirmă oricând faptul că nu este prea simplu și ușor, cel puțin atunci când o faci pentru prima oară, să consulți o publicație referativă de genul unor coloși de notorietate mondială cum sînt, de pildă, „Chemical Abstracts” ori „Referativnyj Žurnal”. Acest aspect, deloc lipsit de importanță în educația beneficiarilor, văzută ca parte componentă a activității de informare documentară, a fost și principalul factor care a determinat Biblioteca centrală universitară din Cluj-Napoca să întreprindă elaborarea unei serii de îndrumătoare practice în folosirea revistelor de referate, serie inaugurată prin volumul cel semnalăm acum, consacrat cunoașterii principalelor publicații referative din domeniul chimiei.

Lucrarea, elaborată cu un înalt grad de competență profesională, în cadrul serviciului bibliografic al B.C.U. Cluj-Napoca, de Maria Breban, ex-

plică cu o foarte mare claritate și precizie, pină la ultimele amănunte, structura și modalitatea de folosire a trei repute reviste de referate străine în domeniul chimiei și a aparatelor lor auxiliare (indexuri) — **Chemisches Zentralblatt** (Berlin — Weinheim/Bergstrasse, apărută între 1855 și 1969), **Chemical Abstracts** (editată, din 1907, de American Chemical Society, cu colaborare din partea serviciilor de referate englez și german) și **Referativnyj Žurnal** (editată de VINITI — Moscova, din 1953). Acestor informații și explicații li se adaugă, întregind cunoașterea publicațiilor, o seamă de date asupra istoricului lor.

Conținutul de bază fiind format din prezentarea celor trei reviste, volumul cuprinde și părți complementare, dar de utilitate egală. În această situație apare capitolul introductiv „Generalități și definiții” — adevărat articol de enciclopedie asupra conceptului de publicație referativă —, ca și capitolul „Modul de folosire a revistelor de referate” și „Glosar”, ambele aflate în ultima parte a volumului.

Semnaland prima lucrare din seria „Îndrumător practic pentru folosirea revistelor de referate”, împărtășim în totul aprecierea făcută în „Cuvînt înainte” de către prof. dr. doc. Liviu Oniciu, permițându-ne să o transcriem integral: „Salutăm prezentul ghid pentru valoarea sa funcțională și pentru ideea, de ce să n-o mărturisim, originală în slujba căreia se editează. Studenții chimiști și inginerii chimiști vor avea la îndemînă un instrument de muncă de extremă valoare metodologică, menit să le faciliteze munca de debut în activitatea de cercetare științifică”. Vom mai adăuga că, prin acest volum, și bibliotecarii au la îndemînă nu un instrument, ci un exemplu ce invită cu insistență la reflecție. Și anume, asupra gamei foarte largi a mijloacelor prin care biblioteca și serviciile ei se pot face — și trebuie să se facă — cu adevărat utile celor de sine destinate.

George VLĂDESCU

Popa, Silvia și Catrina, Constantin. **Folclor în „Gazeta Transilvaniei”**. Indice bibliografic. Cuvînt înainte de Iordan Dateu. Brașov, Biblioteca județeană, 1968. XXXVIII + 85 p. + 8 f. facs. (Comitetul județean de cultură și educație socialistă Brașov).

Se înscrie în preocupările meritorii

ale multor biblioteci județene realizarea unor lucrări de bibliografie locală și, ca parte a acesteia, indexarea unor publicații periodice, aducând astfel în atenția cercetătorilor informații bibliografice uitate, multe de real interes istoric, cultural.

Despre ce a însemnat „Gazeta de Transilvania” în viața spirituală a Ardealului, în lupta pentru realizarea unității culturale și politice a poporului român s-a scris mult și convingător și aici trebuie căutat primul argument al investigației bibliografice a acestei publicații. Pentru delimitarea tematică operată de autori există două argumente: unul ține de volumul imens de informații bibliografice ce ar fi rezultat din tratarea exhaustivă a unui periodic cu o existență mai mult decît centenară; al doilea, are în vedere un îndemn mai vechi al lui Ion Breazu, care, relevînd interesul purtat pentru patrimoniul popular de publicațiile românești ardelenne din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, începe personal investigația bibliografică a „Familiei” și „Șezătoarei” exprimîndu-și speranța că acțiunea lui va fi urmată și de alți cercetători care se vor apleca asupra folclorului din „Tribuna” și „Gazeta Transilvaniei”.

Autorii — Silvia Popa și Constantin Catrina — au preluat îndemnul lui Ion Breazu, de pe poziții diferite dar în raport perfect de complementaritate. Astfel, Silvia Popa a realizat un cuprinzător (deși selectiv) indice bibliografic (906 notițe bibliografice), completat cu indici de persoane, locuri, localități și reviste, în timp ce Constantin Catrina și-a propus — în prima parte a lucrării — o „Privire asupra folclorului din Gazeta Transilvaniei”, de fapt un studiu atent și competent, cu multe informații inedite.

Oprindu-ne mai cu insistență asupra capitolului de bibliografie propriuzisă, se cuvin citeva observații privind concepția și stilul de lucru. Caracterul selectiv al materialului este dat de ignorarea deliberată a unor materiale de tipul: sfaturi agricole, cu referiri la obiceiuri populare; știri informative cu privire la unele serbări, sărbători, manifestări sociale, politice, culturale.

Organizarea materiei a urmat în linia mari modelul „Bibliografiei etnografice și folclorului românesc” (1800—1891), în cadrul capitolelor ordinea

fiind alfabetică. Descrierea urmează fidel normele bibliografice după necesități, scurte adnotări venind să completeze informațiile.

Indexurile ajutătoare facilitează cercetătorului interesat de cunoașterea folclorului transilvan o abordare multilaterală a materiei (folcloriști și cercetători, geografie folclorică). Pe detalii, care nu diminuează întru nimic valoarea excepțională a lucrării, se pot nota unele observații. Astfel, nu s-a găsit totdeauna modalitatea optimă de delimitare a etnografiei și folclorului tratate în lucrare în capitole distincte (avem în vedere folclorul obiceiurilor). De asemenea, variantele de nume au fost înregistrate ca atare, fără preocupări de unificare. Deși autorii și-au propus să nu înregistreze materialele — poezii, proze — cu pronunțat caracter de prelucrare, uneori au abdicat de la acest principiu (ex.: Creangă, Ion, *Seacra cu trei nurori*, Moș Nichifor Coțocariul).

Salutînd apariția acestei lucrări bibliografice, un pas important în cunoașterea folclorului și folcloristicii transilvane, se cuvine apreciată și strădania Comitetului județean de cultură și educație socialistă Brașov de a asigura tipărirea lucrării în excelente condiții grafice, ceea ce permite, sperăm, o circulație corespunzătoare a acesteia în rândul specialiștilor.

Biblioteca municipiului Gheorghe Gheorghiu-Dej. **Publicații periodice în bibliotecile din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej.** Catalog colectiv. Municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, 1979 14 f. multigr.

Înainte oricăror aprecieri, catalogul colectiv editat de biblioteca oneșteană strînește uimire. Gen de lucrare bibliografică pe cît de importantă și utilă în informare, pe atît de timid și restrîns abordată de bibliotecile mari, catalogul colectiv nici în cele mai idealiste proiecte ale bibliotecarilor noștri nu a apărut pînă acum între activitățile sau instrumentele bibliografice ale bibliotecilor publice mai jos de cele județene. Apoi, nu este vorba, în cazul catalogului ce-l avem în față, de o bibliotecă municipală sau orășenească editoare mai privilegiată. Din contra — și aici meritul apare și mai mare — avem în minte

încă vie imaginea bibliotecii municipale căreia, în orașul muncitoresc Gh. Gheorghiu-Dej, nu i s-a putut găsi un local demn de o instituție de cultură, și care se află de ani de zile înghesuită și divizată total în cîteva cămăruțe de la parterul unui bloc de locuințe. Este, pentru a conchide, uimirea ce o încercăm cînd punem alături — existența lui este neîndoieabilă — un catalog colectiv de numele unei instituții care numai singură pare a-și recunoaște importanța și menirea.

Tot singură, acum firesc, își cunoaște și posibilitățile. Pentru că posibilitățile ei nu stau numai în condițiile materiale ce i se oferă, ci, parcă sfidîndu-le pe acestea, se constituie din ceea ce și din cum gîndește harnicul ei colectiv asupra dezvoltării serviciului de bibliotecă la nivelul cerințelor reale ale oamenilor. În acest sens, preocupările bibliotecarilor oneșteni au trecut dincolo de aria restrînsă a difuzării propriilor colecții și a informării asupra acestora spre valorificarea întregului potențial informațional de pe raza municipiului. Obiectul concret constituindu-l, pentru început, informația periodică, de imediată utilitate și de certă actualitate, catalogul colectiv elaborat se referă la publicațiile periodice, înregistrînd, potrivit abonamentelor pe anul 1979, 102 titluri de ziare și reviste românești și străine, din diverse domenii, existente într-un număr de 16 biblioteci din municipiul (de toate tipurile).

Realizat în cea mai simplă formulă posibilă (dealtfel nici nu existau motive să fie mai complicată), înregistrînd corect, fără greșeli, de diverse feluri, titlurile periodicelor românești și, separat, străine (în ordine alfabetică) și siglele bibliotecilor posesoare, catalogul, la a cărui elaborare toate bibliotecile participante își au contribuția lor — și totodată un merit — se impune prin deosebita lui utilitate. Editată în condiții modeste, deși multiplicarea xeros asigură o foarte bună lizibilitate materiei, lucrarea este totuși ușor maneabilă și astfel fără impedimente în consultarea ei. În concluzie, nu numai actul în sine al elaborării „în premieră” a unui astfel de instrument, ci și calitatea realizării servind perfect scopul largii utilizării întrunesc sufragiile pentru aprecieri din cele mai laudative. ■ L.M.

CZU 027.52(430.2)

Biblioteca publică și științifică din Potsdam

Noua clădire, inaugurată în 1974, a Wissenschaftliche Allgemeinbibliothek Potsdam.

„Die Wissenschaftliche Allgemeinbibliothek des Bezirkes Potsdam“ — WAB(P) (în traducere exactă: Biblioteca științifică publică a regiunii Potsdam) este considerată astăzi cea mai mare și cea mai modernă bibliotecă cu acces liber la raft din R.D. Germană. Atributele, de excepție, sînt rezultatul, atent urmărit pe parcursul realizării lui, al punerii în fapt a uneia dintre cele mai viabile concepții biblioteconomice contemporane. Anume, aceea a instituției bibliotecare complete, care să răspundă, la nivelul exigențelor maxime, tuturor cerințelor de informare și educație, de lectură și studiu, de recreare și petrecere în mod plăcut și util a timpului liber. Într-un cuvînt, un centru cultural complex a cărui microstructură o constituie informația înmagazinată în colecții de bibliotecă.

Investită cu funcții centrale, de coordonare și îndrumare, „Wissenschaftliche Allgemeinbibliothek“ este așezată în virful piramidei sistemului teritorial de biblioteci al regiunii Pots-

dam, format din circa 800 de biblioteci publice (din care, 59 de unități cu program permanent și 23 de biblioteci mari ale sindicatelor) și peste 200 de biblioteci specializate (tehnicodocumentare și de cercetare).

Construcția ultramodernă — ridicată în plin centrul orașului Potsdam, în ciuda și pe locul urmelor dezastruoase ale războiului, marcînd, cu tăria noii conștiințe a umanității, victoria definitivă a luminii — a fost inaugurată oficial în octombrie 1974.

Cele două atribute ce caracterizează, cum am mai amintit, biblioteca din Potsdam — cea mai mare și cea mai modernă bibliotecă cu acces liber la raft din R.D. Germană — sînt vizibile în tot ansamblul, dotarea și serviciile prestate imbinîndu-se într-o interdependență funcțională perfectă.

Potențialul informațional al WAB(P) se cifrează astăzi la cca 600 000 de volume, clădirea nouă găzduind circa 450 000 de volume (capacitate: 500 000), restul aparținînd filialelor. Din fondul general de 450 000 de volume, în care nu este numărat și fondul de carte veche (depozitat în spații aparte), aproape jumătate, cca 200 000 de volume, se află expuse la raft cu acces liber, constituind vigoarea instituției, partea și locul din bibliotecă unde pulsează zilnic procesul de finalizare a actului bibliotecar — informarea și educația. Așa se explică faptul că din cele 6 niveluri (subsol, parter și 4 etaje), cu o suprafață totală de 9 440 mp, două niveluri — etajele I și II — sînt destinate în exclusivitate accesului liber la raft.

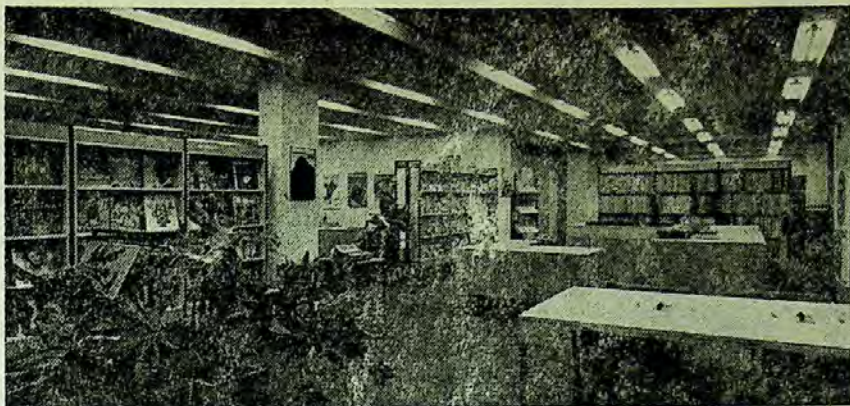
Pe o suprafață utilă de expunere (fără spațiile de trecere și de odihnă) de 1 120 mp, „Freihand 1“ — primul etaj al bibliotecii în acces liber — găzduiește secții și zone distincte — zona literaturii beletristice (360 mp), zona literaturii pentru tineret (70 mp), secția muzicală (150 mp, 25 de locuri la cască), biblioteca pentru copii (360 mp) și o zonă de expunere a publicațiilor periodice cu caracter general, literare și de artă (180 mp) — cu circulație continuă din unele în altele (excepție, doar biblioteca pentru copii, parțial separată de fluxul general). Amenajarea propriu-zisă a accesului liber, de o ordine și precizie impresionantă, reprezintă ea însăși un ghid sigur și la îndemna oricui prin colecțiile expuse, în multitudinea de materiale de lectură și informare oferite — cărți, periodice, discuri și benzi magnetice, reproduceri de artă etc. În plus, într-o seamă de

locuri, marcate cu semnul i, sint amenajate sumare, dar deosebit de utile, puncte de informare.

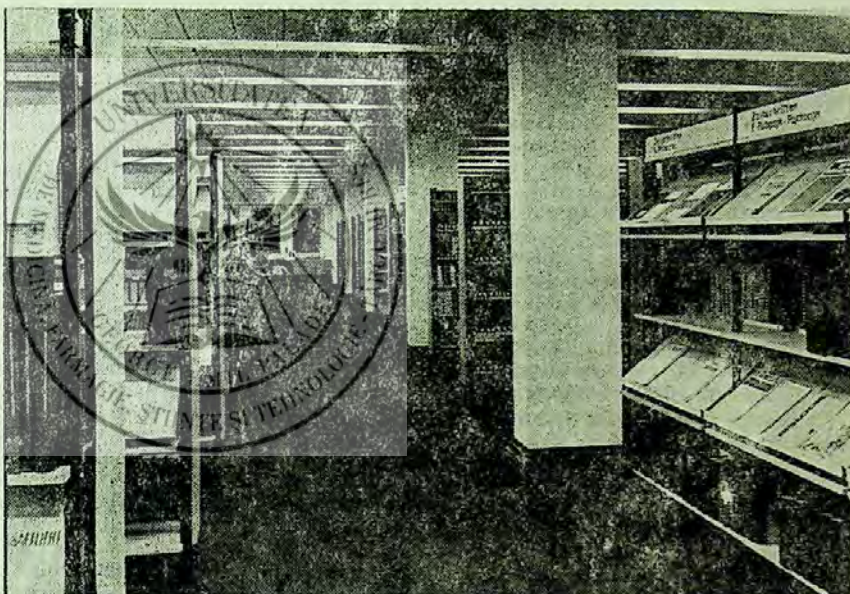
Deși întregul complex al etajului I oferă o ambianță și un confort deosebit oricăror exigențe ale cititorilor, proiectanții biblioteconomi au prevăzut amenajarea, în cadrul zonelor de acces liber, a unor cabine și mese de studiu — răsfoirea publicațiilor putîndu-se oricînd transforma în spații de lectură, studiu, luare de note și informații pe loc. Acestea, însumînd 80 de locuri, se adaugă sălii de lectură, aflată la etajul al treilea și avînd o capacitate de 130 de locuri.

Cu aceleași amenajări moderne se prezintă și cel de-al II-lea etaj destinat accesului liber la raft, dispunînd și el de o suprafață utilă de 1420 mp, împărțită pe trei compartimente: centrul de informare (plus depozitul uzual al împrumutului) — 400 mp; zona literaturii social-politice și a științelor umaniste — 550 mp; zona literaturii tehnice și din domeniul științelor naturii — 470 mp. Reține atenția în mod deosebit „centrul de informare”, varianta modernă a mai vechilor săli de referință și ale cataloagelor, înzestrată cu un sistem complet de instrumente de informare de toate tipurile. De asemenea, masele destinate studiului și lecturii pe loc, răspîndite pe tot traseul accesului liber la raft.

Numai și pentru a completa împărțirea spațiului total al bibliotecii pe zone funcționale trebuie amintite și alle părți componente ale clădirii, printre care: holul de intrare (250 mp) cu punct de înscriere a cititorilor și de evidență a împrumuturilor prin activitate complet automatizată; depozitul general de publicații al bibliotecii (1 300 mp); sala de conferințe (80 mp); cabinetul metodic și biblioteca de specialitate bibliologică (80 mp); legătoria (90 mp) și atelierul fotografie (40 mp). Întrucît clădirea este construită în formă de patralater — între laturile ei, spațiul teraselor de la etajul I este folosit, ori de cite ori vremea o permite, pentru a găzdui activități de propagandă a cărții în aer liber, în special pentru tineret, sub egida „Biblioclubului tineretului” ce funcționează în cadrul bibliotecii. Multitudinea și amploarea sarcinilor ce revin acestui complex bibliotecar modern, impun colectivului condus cu înaltă competență de dr. Ilse Schumann urmărirea atentă a fiecărui indicator de activitate, potrivit planificării științifice riguroase ce stă la baza întregii munci de educație și informație pe care o desfășoară. Dintre indicatorii măsurabili și de care am putut

Secția muzicală — etajul I al accesului liber la raft.

Aspect din zona literaturii social-politice și a științelor umaniste a accesului liber la raft — etajul al II-lea.

lua cunoștință în scurta vizită pe care am făcut-o la Potsdam, am reținut pentru a consemna: numărul cititorilor înscriși la bibliotecă, în sensibilă creștere de la an la an — 23 146 în 1969 (23% din totalul populației orașului), 29 133 în 1973 (circa 26% din populație) și 41 000 în 1977 (aprox. 30% din totalul locuitorilor); numărul volumelor împrumutate — 390 338 în 1969, 536 410 în 1973 și 660 000 în 1977, marcînd de asemenea evoluții ascendente; indicele de lectură a populației, cu creșteri în timp

revelînd confirmarea pregnantă a eficienței serviciului de bibliotecă — 3,9 volume împrumutate per locuitor în 1969, 4,7 volume/locuitor în 1973 și 5,5 volume/locuitor în 1977. Cu astfel de rezultate, concepția care a condus la realizarea Bibliotecii publice și științifice din Potsdam a fost validată încă o dată în practică drept una dintre cele mai viabile în biblioteconomia contemporană.

George VLĂDESCU

Biblioteca Națională din Paris

Dintr-o latură a Comediei Franceze începe o stradă lungă și dreaptă, este Rue de Richelieu. Trece pe lângă statuia monumentală a lui Molière și începe, pe dreapta, masiva clădire a Bibliotecii Naționale a Franței, amplasată pe o suprafață vastă de aproape 17 000 mp.

Începuturile ei datează din vremea regelui Carol al V-lea, zis cel Înțelept, care a strins cu pietate vreo 917 volume manuscrise și le-a aranjat în turnul-fortăreață al palatului Louvre. Există pînă azi primul inventar al bibliotecii de atunci, scris în 1373 de bibliotecarul Gilles Malet. Alți regi au îmbogățit-o neîncetat cu manuscrise clasice grecești, latine, cu manuscrise vechi medievale, frumos scrise, împodobite cu miniaturi policrome. Ludovic al XII-lea (1498—1515) a instalat biblioteca în castelul familiei Orléans, Le Blois. François I (1515—1547) și-a mutat-o de la Le Blois la castelul Fontainebleau, mai aproape de Paris (1544). În vremea lui existau și cărți tipărite, astfel că o bibliotecă mai mare trebuia organizată științific. Regele a numit director al bibliotecii (1522) pe vestitul Guillaume Budé, un filolog erudit care se ocupa cu lectura și publicarea manuscriselor grecești și latine. Același rege acordă patronilor tipografi privilegiul de a imprima cărți, dar cu condiția să se dea Bibliotecii Regale cîte un exemplar din fiecare carte tipărită. În acest decret, dat la Montpellier în 1537, vedem originea legii depozitului legal.

Abia în timpul regelui Henric al IV-lea în 1604, Biblioteca se mută de la Fontainebleau la Paris. Clădirile unde există biblioteca azi au fost cîndva palatul lui Mazarin, adaptat pentru bibliotecă de arhitectul Mansart, în 1654. Noi măsuri administrative luate de Ludovic al XIV-lea aveau să asigure Bibliotecii o dezvoltare din ce în ce mai prosperă. Astfel, în 1689, un nou decret extinde aplicarea obligațiilor „depozitului legal” și asupra stampelor. Ca bibliotecari celebri din secolul al XVII-lea, amintim pe frații Pierre și Jacques Dupuy, care am întocmit primul catalog al manuscriselor și pe Nicolas Clément, care a întocmit catalogul imprimatelor, atunci, în 1688, în număr de 43 000.

În secolul al XVIII-lea se numea „La Bibliothèque du Roy” (Biblioteca regelui). Fondurile ei au crescut prin mari donații și cumpărături. În timpul revoluției, au fost confiscate în favoarea Bibliotecii peste 300 000 de volume ale nobililor emigranți și ale congregațiilor religioase. Odată cu creșterea fondului de cărți era necesară și crearea a noi secții: a planșelor gravate și a stampelor (1719), a medaliilor și obiectelor antice (1741), a hărților și globurilor geografice (1790) — deci, în mod firesc, s-au adăugat și noi aripi în construcția bibliotecii — sala de lectură (1868), sala manuscriselor (1881), sala de lectură, așa cum este astăzi, terminată în 1936, sala cataloagelor (1936), „sala ovală” a periodicelor, deschisă în 1937. Arhitecți ca Visconti Pascal, Recoura și M. Roux-Spitz au realizat esențiale amenajări moderne, între 1881 și 1927 o etapă și între 1932—1969 altă etapă. Între construcțiile moderne menționăm uriașa clădire anexă din Versailles, unde sînt depozitate colecții de reviste solicitate rar de cititor, precum și alte cărți, care se păstrează în condiții mai bune de conservare și securitate aici, decît în centrala parisiiană.

Clădirea bibliotecii, masivă și sobră în exterior, te cucerește prin aranjamentul interior, plin de grație, finețe și bun gust. Ți atrag atenția sala de lectură boltită, operă a arhitectului Henri Labrousse, scările de marmură cu grilaje fine, halul din fața cabinetului administratorului general, cu pereți în „boiseries” și oglinzi; statuia în ipsos a lui Voltaire, copie după originalul în marmură, opera sculptorului Houdon (1741—1828); galeria Mon-

sard, care servește expozițiilor temporare atît de des organizate cu exponate diferite; departamentul medaliilor și anticităților, instalat în fostul „cabinet al regelui”, păstrînd mobilierul epocii; copia portretului magnific al lui Ludovic al XIV-lea, de Rigaud (1659—1743). Curțile interioare — cea zisă „de onoare”, cu o statuie a lui Moore, cea „engleză”, curtea vechiului „Hotel Tubeuf”, fiecare cu povestea ei, evocatoare de evenimente istorice de seamă.

Această bibliotecă — în evoluția ei bibliotecă regală, imperială și azi republican-națională — cuprinde 7 000 000 volume imprimate, de la fondul incunabilelor pînă la zi, circa 250 000 volume manuscrise, unele anterioare invenției tiparului, dar și moderne, și piese de corespondență modernă și contemporană. Manuscrisele sînt clasificate pe limbi, între care și un fond de manuscrise românești, descrise într-un catalog imprimat de istoricul Const. C. Giurescu.¹

Una dintre secții, cea mai modern organizată, este cea a periodicelor: cuprinde 18 000 reviste și jurnale franceze și 5 500 periodice străine. Nu există un catalog al articolelor din fiecare periodic, dar există catalogul titlurilor de periodic, iar departamentul colaborează cu „Asociația pentru conservarea și reproducerea fotografică a presei”. O ultimă statistică arată că pe 10 ani au răspuns diferitelor cereri mondiale trimițînd 42 milioane pagini în reproduceri xeros, în străinătate, și 10 milioane pagini în interiorul Franței.

Cabinetul stampelor datează din secolul al XVII-lea și conține azi peste 12 milioane gravuri autentice și 2 milioane în fotografii, clasificate pe patru mari teme: portrete, costume, istorie și topografie.

Compartimentul hărților și planurilor geografice datează din 1828, creat de geograful E. Jomard, dar a devenit independent și organizat modern în 1942. Catalogul bibliografic-documentar al departamentului înregistreză toate elementele scrise în atlase și volume geografice.

Secția muzicală este cea mai nouă (1964) și are local propriu. Operele muzicale anterioare secolului al XIX-lea și partiturile moderne însumează 433 000 de piese. (1977) Secția de numismatică cuprinde monede, medalii, camee, obiecte de artă antică și medievală. Biblioteca Națională are și 3 filiale: „Biblioteca Arsenalului” (Bibliothèque de l’Arsenal), bibliotecile muzicale a Operei și a Conservatorului național de muzică.

Sînt unele secții care au superioritate în comparație cu alte biblioteci ale lumii, cum sînt de pildă cea geografică, cea a medaliilor și anticităților, cea a periodicelor. Este prima bibliotecă din lume în ce privește tipărirea diferitelor cataloage și achiziționarea cataloagelor imprimate ale lumii. Este a doua bibliotecă din lume — prima fiind Biblioteca Congresului din Washington — în privința informării documentar-bibliografice și a colaborării interbibliotecare internaționale. Ceea ce te impresionează mai mult cînd studiezi în Biblioteca Națională din Paris este imensa bogăție de cărți și periodice existente în bibliotecile uzuale ale departamentelor și în sala cataloagelor. Poți studia în unele domenii — de exemplu în cel al literaturii, al bibliologiei — zile întregi consultînd numai bibliotecile uzuale ale secțiilor. Este o bibliotecă unică în privința armoniei dintre aspectele vechi, tradiționale, cu aspectele moderne.

Dan SIMONESCU

¹C.C. Giurescu, *Les manuscrits roumains de la Bibliothèque Nationale, Paris, 1925*. (Extras din „Revue historique”, 11, 1925, nr. 1—3).

Beneficiarii informării documentare din anii '80

Într-o epocă preocupată acut de toate chipurile devenirii ei, proiecțiile pe terenul informării documentare, încercările de a ieși cu un ceas mai devreme în întâmpinarea „omului informațional” al deceniilor viitoare se înmulțesc, răspunzând necesității reale de a așeza mișcarea informațiilor pe o bază modernă care să accelereze progresul general. Unele din aceste cercetări prospective au în vedere dezvoltarea purtătorilor de informații, altele încearcă să desprindă parametrii unor noi structuri de informare documentară, mai complexe. Mai puține pornesc de la elementul motor, determinant, al transferului de informații din toate timpurile — omul epocii respective, așa cum se va contura el la interferența tuturor factorilor care vor defini lumea de mâine. O asemenea încercare — schițată doar în elementele ei principale — face A. Letullier într-un recent articol¹ publicat în revista franceză *Documentaliste*.

Pornind de la ideea că funcția de informare nu se realizează eficient decât din perspectiva beneficiarului (Letullier îi spune uneori *client*, lăsându-se prea mult dominat de terminologia și problematica schimbului de mărfuri), autorul aduce în discuție câteva din caracteristicile în schimbare ale procesului informațional, fixând, totodată, unele repere de bază. În general, premisele considerațiilor sale sînt oferite de modelul ipotetic al unei întreprinderi industriale, dar e ușor de observat valabilitatea mai largă a problemelor și soluțiilor.

„Informarea documentară este o necesitate” scrie Letullier și, pe o cale sau alta, beneficiarul eficient trebuie să poată prelua și utiliza informația cuprinsă în documente. Serviciile de informare s-au dezvoltat în decursul timpului către trei tipuri de funcții, adesea izolate din punct de vedere instituțional, mai rar organizate în flux continuu: funcția de bibliotecă (redușă la conservare); funcția de documentare (bazată pe indexarea și rezumarea documentelor); funcția de informare (finalizată prin oferta de

informații extrase din toate categoriile de surse și organizate adecvat). Dezvoltarea lor paralelă — crede autorul — a fost generată de natura diferită a solicitărilor care ar fi, după opinia sa, centrate pe document, în cazul ceretătorilor din diferite domenii, și axate pe sinteze de informații, în cazul beneficiarilor de la diferitele niveluri ale deciziei. În ciuda multor confirmări în literatura de specialitate, valabilitatea absolută a acestor categorisiri este evident contestabilă, tipul solicitării fiind de fapt determinat de specificul problemei și al momentului și tinzînd în toate cazurile spre esențializare.

În ultimii ani sînt deja detectabile unele schimbări importante în sfera informării documentare: 1. extinderea difuzării selective a informațiilor pe bază de profile, adică printr-o mai mare particularizare și operativizare a răspunsului; 2. introducerea calculatoarelor electronice și deprinderea beneficiarilor de a utiliza memoria lor informațională; 3. apariția bazelor de date numerice, utilizabile prin intermediul acelorași terminale de calculator care oferă date bibliografice; 4. dezvoltarea utilizării microformatelor în cîmpul documentării, ceea ce, în ciuda rezervei unor beneficiari, oferă mari facilități în manipularea și arhivarea informațiilor.

Deși extrapolarea datelor în domeniul informării documentare duce adesea la soluții neconfirmate din cauza caracterului permanent aleatoriu al tuturor parametrelor, Letullier crede că principalele caracteristici ale beneficiarilor informației din anii '80 vor fi influențate de: 1. extinderea microformatelor în etajul intermediar al informării, adică în biblioteci și arhive, și menținerea preferinței pentru imprimare la nivelul beneficiarilor (previziune fragilă, continuă autorul, în eventualitatea unei crize de hirtie sau a ieftinirii considerabile a microformatelor și aparatelor de multiplicare și utilizare a acestora); 2. dezvoltarea rețelelor automatizate de informare; 3. creșterea nivelului profe-

sional al specialiștilor în informarea documentară; aceștia vor trebui să aibă o cunoaștere mai exactă a nevoilor reale ale beneficiarilor și să asigure o mai largă cunoaștere a serviciilor pe care le pot oferi; 4. înmulțirea numărului cererilor de informare și generalizarea condiției de exigență a informării ca urmare a accentuării competiției economice și științifice din lumea de mâine; totodată va crește rolul serviciilor de informare specializate ca o consecință a abundenței și a caracterului „planetar” al informației; 5. necesitatea colecționării de către serviciile de informare a tuturor categoriilor de informații nepublicate care pot influența în mod hotărîtor evoluția unei cercetări, a unui proces economic etc.; 6. odată cu dezvoltarea sistemelor de semnalare automatizată a documentelor și informațiilor se vor impune măsuri pentru a asigura accesul direct la documentele primare, sporind în același timp interesul pentru transferul de copii și facsimile mai ales între biblioteci.

Considerațiile lui Letullier izvorăsc din convingerea că, în lumea de mâine, informația va avea un loc de excepție. Dealtfel, autorul nu face decât să se asocieze previziunilor profesorului american Daniel Bell, care este de părere că în societatea postindustrială capacitatea științifică devine hotărîtoare pentru nivelul societății. În aceste condiții numărul centrelor de informare documentară va spori, se va generaliza interconectarea lor, iar beneficiarii vor fi din ce în ce mai exigenți.

Schița prospectivă a lui Letullier este destul de generală, elementele cu care își construiește viziunea sînt departe de a epuiza tabloul complex al acestui domeniu interdisciplinar, dar ceea ce impune este certitudinea autorului că progresul informării documentare este indestructibil legat de realitatea de mâine a fiecărei zone a existenței sociale.

Dr. Ion STOICA

1. Letullier, A. *L'utilisateur face à l'information documentaire dans les années 80*. In: *Documentaliste*, 14, nr. 1, p. 15-19.

JENS MUNK (1579-1628) — 400 ani de la nașterea exploratorului danez.

Enciclopedia descoperirilor geografice. Buc., Editura științifică și enciclopedică, 1975, p. 74

Maghidovici, I.P. *Istoria descoperirilor geografice*. Buc., Editura științifică, 1959, p. 446.

MÓRICZ ZSIGMOND (1879-1942) — 100 ani de la nașterea scriitorului și publicistului ungar.

Móricz Zsigmond. *Opere alese*. Vol. 1-5. Buc., E.L.U., 1957-1970. (Clasicii literaturii universale).

Móricz Zsigmond. *Șapte creștări*. Povestiri. Buc.,

Editura Unvers, 1970. 476 p.

Moricz Zsigmond. *Elbeszélések*. 1-2 /Kötet/. Budapest, Szépirodalmi Könyv-Kiadó, 1973. 1. Köt. 1900-1914. 844 p.; 2. Köt. 1915-1925. 996 p.

Kántor Lajos. *Vallomásos, Móricz Zsigmond*. Epika és líra határvidéken. Bukarest, Ifjúsági Könyvkiadó, 1968. 184 p. + 10 f.p. portr. și facs. (Kismonográfia).

Szemler Ferenc. *Douăzeci de ani de la moartea lui Móricz Zsigmond*. Imaginea prezentului în lume. În: *Secolul 20*, nr. 9, sept. 1962, p. 186-188.

INFORMATION — MAIN DUTY OF THE MODERN LIBRARY

Atanase LUPU: Information and Documentary Work in Public Libraries, pp. 2—3; V.Șt. MĂRIU: The University Library in the Process of Integration of Education with Research and Production, pp. 4—5; George SEBASTIAN: Information in the Field of Economy, pp. 6—7; Ioan OȘAN: The Application of the Coordinate Indexing in Cooperation with the Users, pp. 7—8; Mihai BUZATU: Reference Works Collection in the School Library, pp. 8—9; Mihai FLORESCU: Features of the Information and Documentary Work in a Library for Agriculture, pp. 10—11; Ioana TAUTU: Utilization of Information Instruments in City and Town Libraries, pp. 12—13; Henry ZALIS: Some Tasks of the Bibliographical Synthesis, p. 14. THE NATIONAL FESTIVAL „ROMANIA'S SINGING”

Prahova County — A Professional Competition of Libraries (G.V.), p. 16; Timiș County — „The Library — Active Factor in the Socialist Education of People” (M. Ianculescu), pp. 16—17; News and Notes, p. 17; „Libris '79” — The Eighth Edition, Piatra Neamț (L.M.), p. 17; The Social-Political Books — A Permanent Presence in People's Life (I. Stinea), p. 18; „Vilcea County Chronicle” — Files of the Local Bibliography (I. Lazăr), p. 20; Technical-Scientific Information Points Set up at the Brașov University (A. Negruțiu), p. 21.

1979 — INTERNATIONAL YEAR OF THE CHILD

Eva OSZOCZKI: Information Habits at Children, pp. 22—23; On the Agenda of Public Libries, p. 23; „Each Child Has Its Right for... Affection, Love and Sympathy”. A Selective Bibliography (L.E.), p. 24; The Book in the Daily Life of the Children, p. 25.

SOCIOLOGY OF READING AND LIBRARIES

Constantin NEAGOE: Reading Interests at Young People/Living Hostels for Unfamilymen, pp. 26—27.

ACQUISITIONS

Liliana MÎRȘANU: Dia Collections of the Library of the „Nicolae Grigorescu” Institute for Fine Arts in Bucharest, pp. 28—29.

LIBRARY TECHNICS

Elena SABADAC: Advice in UDC. Some Problems of the Organizing of the Systematic Catalogue: The 3rd Main Class (continuing), pp. 30—33.

THE HISTORY OF BOOK AND LIBRARIES

Ion STOICA: The Ages of the Book (I), p. 34; The Registration Books of the National Cultural Patrimony, pp. 35—37; In Memoriam — Nicolae Mironescu, p. 37; Iulian Jura's Contributions to the Organizing of School Libraries, p. 38.

BOOKS REVIEW, pp. 39—43.

BIBLIOLOGICAL MERIDIEN

George VLĂDESCU: The Scientific and Public Library in Potsdam, pp. 44—45; Dan SIMONESCU: The National Library in Paris, p. 46; Ion STOICA: The Users of the Documentary-Information in the Years of '80, p. 47.

ИНФОРМАЦИЯ — ОСНОВНАЯ ФУНКЦИЯ СОВРЕМЕННОЙ БИБЛИОТЕКИ.

АТАНАСЕ ЛУПУ: Осведомительно-документальная деятельность публичных библиотек — стр. 2—3;

В.Șt. МĂРИУ: Университетская библиотека в процессе слияния парадного образования с исследованием и производством — стр. 4—5;

ДЖОРДЖЕ СЕБАСТЬЯН: Информация в области экономических дисциплин — стр. 6—7;

ИОАН ОШАН: Применение координатной индексации и ее создание в сотрудничестве с теми, для кого она предназначена. — стр. 7—8;

МИХАИ БУЗАТУ: Информационный фонд школьной библиотеки. — стр. 8—9;

МИХАИ ФЛОРЕСКУ: Аспекты осведомительно-документальной деятельности в сельскохозяйственной библиотеке — стр. 12—13;

ИОАНА ТĂУШУ: Использование средств информации в муниципальных и городских библиотеках (Наша анкета) — стр. 12—13;

ХЕНРИ ЗАЛИС: Функции библиографического синтеза — стр. 14.

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ «ПЕСНИ РУМЫНИИ» — стр. 16—21

1979 ГОД — МЕЖДУНАРОДНЫЙ ГОД РЕБЕНКА

ЕВА ОШОЧКИ: Навыки информации у детей — стр. 22—23; Информативность публичных библиотек — стр. 23; «Каждый ребенок имеет право на любовь, доброту и понимание». Рекомендательная библиография (Л.Е.). стр. 24; Книга в повседневной жизни детей стр. 25.

СОЦИОЛОГИЯ ЧТЕНИЯ И БИБЛИОТЕКИ

КОНСТАНТИН НЯГОЕ: Интерес к чтению у молодежи в общественных или семейных — стр. 26—27.

КОМПЛЕКТОВАНИЕ БИБЛИОТЕК

ЛИЛИАНА МЫРȘАНУ: Специфика комплектования коллекций дидактитивов в дидактическом бухгалтерского Института образательных искусств имени Николае Григореску — стр. 28—29.

БИБЛИОТЕЧНАЯ ТЕХНИКА

ЕЛЕНА САБАДАК: Консультация СЭИ. Некоторые вопросы организации систематического каталога; Третьей группы (продолжение) — стр. 30—33.

ИСТОРИЯ КНИГИ И БИБЛИОТЕК

ИОН СТОЙКА: Отдельные моменты из истории книг и библиотек (I) — стр. 34; Реализация задач по учету библиофильского достояния нашей национальной сокровищницы культуры — стр. 35—37;

ИН MEMORIAM — Николае Миронеску — стр. 37;

ЮЛИАН ЖУРА. Вклад в организацию библиотек — стр. 38;

СПЕЦИАЛЬНЫЕ ТРУДЫ — стр. 39—43.

БИБЛИОЛОГИЧЕСКИЙ МЕРИДИАН

ДЖОРДЖЕ ВЛĂDESCU: Потсдамская публичная и научная библиотека — стр. 44—45;

ДАН СИМОНЕСКУ: Национальная Библиотека в Париже — стр. 46;

ИОН СТОЙКА: Потребители документальных сведений восьмидесятые годы — стр. 47.

L'INFORMATION — FONCTION FONDAMENTALE DE LA BIBLIOTHÈQUE MODERNE

Atanase LUPU: L'information-documentaire dans les bibliothèques publiques, p. 2—3; V.Șt. MĂRIU: La bibliothèque universitaire dans le processus d'intégration de l'enseignement avec la recherche scientifique et la production, p. 4—5; George SEBASTIAN: L'information en économie, p. 6—7; Ioan OȘAN: L'application de l'indexation coordonnée en collaboration avec les usagers, p. 7—8; Mihai BUZATU: La collection de livres de référence dans une bibliothèque scolaire, p. 8—9; Mihai FLORESCU: Quelques aspects de l'activité d'information documentaire dans une bibliothèque agricole, p. 10—11; Ioana TAUTU: La mise en valeur des instruments d'information dans les bibliothèques municipales et urbaines (Notre investigation), p. 12—13; Henri ZALIS: Quelques fonctions de la synthèse bibliographique, p. 14.

LE FESTIVAL NATIONAL „LA CHANSON DE ROUMAINE”

Dans le district Prahova: le concours professionnel des bibliothécaires (G.V.), p. 16; Dans le district Timiș le concours „La bibliothèque — facteur principal de l'éducation socialiste des masses” (M. Ianculescu), p. 16—17; Séquences, p. 17; „Libris '79” — VIII-e édition, Piatra Neamț (L.M.), p. 17; Le livre social-politique-présence permanente dans la vie des gens (I. Stinea), p. 18; „Chronique de Vilcea” — pages de bibliographie locale (I. Lazăr), p. 20; Points d'information dans les domaines scientifique et technique organisés à l'Université de Brașov (A. Negruțiu), p. 21.

L'ANNÉE INTERNATIONALE DE L'ENFANT

Eva OSZOCZKI. Accoutumances d'information chez les enfants, p. 22—23; Sur l'Agenda des bibliothèques publiques, p. 23; „Chaque enfant a le droit à l'affection, à l'amour et à la compréhension”. Recommandations bibliographiques (L.E.), p. 24; Le livre dans la vie quotidienne de l'enfant (L.E.), p. 25.

SOCIOLOGIE DE LA LECTURE ET DES BIBLIOTHÈQUES

Constantin NEAGOE: Intérêts de lecture parmi les jeunes, p. 26—27.

ACCROISSEMENT DES COLLECTIONS

Liliana MÎRȘANU: La diathèque de l'Institut de Beaux Arts „Nicolae Grigorescu” de Bucarest, p. 28—29.

TECHNIQUE BIBLIOTHÉCONOMIQUE

Elena SABADAC: Consultations en CDU. Quelques problèmes concernant l'organisation du catalogue systématique; 3e Classe, p. 30—33.

HISTOIRE DU LIVRE ET DES BIBLIOTHÈQUES

Ion STOICA: Les Ages du livre (I), p. 34; L'enregistrement des biens bibliophiles du patrimoine culturel national, p. 35—37; In Memoriam, Nicolae Mironescu, p. 37; Iulian Jura. Contributions à l'organisation et le développement des bibliothèques des établissements d'enseignement, p. 38.

OUVRAGES DE BIBLIOLOGIE (Analyses), p. 39—43.

MÉRIDIEN BIBLIOLOGIQUE

George Vlădescu: La bibliothèque publique et scientifique de Potsdam, p. 44—45; Dan Simonescu: La Bibliothèque Nationale de Paris, p. 46; Ion STOICA: Les bénéficiaires de l'information documentaire de années '80, p. 47.